

SAN JUAN

Dios biíc dih jumni nin baácboó ã cáac jumat

¹ Bihmahjeh ded pah Dios ã jumatdih naóhni pínah, Cristo, Diosjeéh átát jumup wut jĩ. Caán Cristo Dios yoobát át jumup wut jĩ. ² Nin baác dih Dios ã chājat pínah jātih, Cristo Diosjeéh átát jumup wut jĩ. ³ Caan wút jíi nin baác dih jumni pínahdih át chājap wut jĩ. Nin baác dih, jeádih, nihatdih Dios caandih át chājat túutup wut jĩ. Pánih chājat túutnit, cáacwādhbūt caandih át chājat túutup wut jĩ. Páant ã wutuchah, Cristo nihatdih át chāj beedánap wut jĩ. Bũ jwĩ ennidih, jwĩ enca naáhdihbūt ã chājcah, nihat áta wihcan tagaá.* ⁴ Cristo tigaá nihatdih báadhdani. Jiiátjĩh jwĩ jíi enat pah, jwĩ íp ded pah ã jumatdih caán jwiít cáacwādh ã túi jéihyana caá. ⁵ Chei jwĩ jéih encat pah, yéej chājna, jéih encannit panihnit jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, Cristoboó jiiát panihni jumna, jwiít dih túi ennit panihnit ã chājna caá. Pánihna, dupúátboó jiiát dih ded pah ã jéih dūbacat pah, dedé yéejatbūt Cristobodih ded pah ã jéih yap yohcan caá.

⁶⁻⁷ Cáacwādh daabáni Juan wūt jumnidih Diosboó ã wahní Cristodih doonádih át naóh waáwát túutup wut jĩ, cáacwā caandih joinít, Cristodih í túi jepahat pínah niijná.* ⁸ Caán Juan Cristo át nihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, Cristo baabát panihni ã jumatdih naóhni Juan át jumup wut jĩ. ⁹ Caán Cristo baabát panihni, nihat cáacwā Diosdih í jéihyat pínah niijná, nin baácboó át jūwúp wut jĩ.

* 1:3 Gn 1.1-3; Sal 33.6; Pr 8.22-31; Col 1.15-17; He 1.2; 1 Jn 1.1; Ap 19.13

* 1:6-7 Mt 3.1; Mr 1.4; Lc 3.1-2

¹⁰ Dios nin baácdih chājna, caán Cristo bíicdih ït chājpap wut jī. Pánih chājni Cristo ã jumuchah yuhna, nin baácdih moónboó caandih ï jéihcap jī. ¹¹ Nin ã chājniji baácdihjeh át cáac jumup wut yuh jī. Obohjeéhtih, páant ã cáac jumuchah yuhna, ã chājni baácdih jumnitboó caandih ï náahcap jī. ¹² Páant ï náahcah yuhna, biquína caandih jepahnitdih Dios ã weh pah át chājpap wut jī. Caandih jepahnitboó bácah, yoobópdih ã weh yoobát tigaá ï jumup. ¹³ Páant niij naóhna, jwiít jwī weh jumíhat dée panihcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó Cristodih jepahnitdih bíic weh pah ã chājna caá.

¹⁴ Pánihna, Cristo ã cáac jummat túttimah, jwíjeéh ã jumup jī. Páant ã jumuchah ennitji, cáacwādh oinit, yoobópdih naóhni ã jumatdih jwī jéihna caá. Caán Dios wūúh bíicjeh jumna, Dios ã wēpat ã túyatbut caandih ã jumup jī. Pánihni ã jumuchah, jwī túi jéihna caá.* ¹⁵ Juan Daabániboó cáacwādh daabána, Cristo ã jūwúchah ennit, nin pah ã niij naáwáp jī: “Con caá yeebdih wāpí naóhni. Obohjeéhtih, weém wā cáac jummat pínah játih, caán átát jumup wut jī. Nin baác ã jummat pínah játihbut átát jumup wut jī. Pánihna, caán weem cháh ã jumna caá”, Juan cáacwādh ã niijp jī.

¹⁶ Caán Cristo wēpni jumna, jwiít dih búdí oinit, dawá láa ã túi teo wáacap jī. ¹⁷ Dios ã wutatdih Moisésboodih áih cáacwādh át naóh yapaat túutap wut jī. Obohjeéhtih, Jesucristoboó Dios cáacwādh búdí ã oyatdih, ã naáwát túi yoobópdih ã jumatdihbut naóh yapanadih át jūwúwup tajī. ¹⁸ Obohjeéhtih, Diosdih jwiít cáacwā jwī jéih encan caá. Pánihna, Dios wūúh bíicjeh ájeéh jumniji nin baácboó

---

* 1:14 1Jn 1.2

cáac jumnit, ded pah ã íp ã jumatdih jwiít dih ã jéihyanap jĩ.*

Juan Daabánidih bita ã úbh joyát

(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

¹⁹ Jerusalén tútchidih moón jwĩ maátaboó sacerdotewãdih, Dioíh muúboó teonitdihbut Juan Daabáni pebhna “¿Déhe tigaá meém?” niúj úbh joyát túutna, ít wah bojop tajĩ. ²⁰ Páant ã niúj úbh joyóchah joinít, Juanboó nin pah ã niúj jepahap jĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Weém, Dios ã wahni Cristo nihcan caá, ã niúj jepahap jĩ.

²¹ —¿Caán láa bácah déhe tigaá? ¿Meém Cristo nihcan, Elíasji niít?* ã niúj úbh joyóp jĩ.

—Nihcan caá, queétdih ã niúj jepahap jĩ.

—¿‘Dios naáwát dih naóh yapani ã jũóhbpna caá’, jwĩ nuowã ã niijní niít?* ã niúj úbh joyóp jĩ.

—Obohjeéhtih, weém caán nihcan caá, ã niúj jepahap jĩ.

²² —¿Caán láa bácah déhe tigaá meém? Jwiít dih biíc-mantjeh ma naáwá, jwiít dih úbh joyát túutnit dih jwĩ túi naáwát pínah niijná. ¿Ded pohba tigaá ma yoób jum? ã niúj úbh joyóp jĩ.

²³ Páant ã niúj úbh joyóchah joinít, nin pah queétdih ã niúj jepahap jĩ:

—Weemdíh jenah joiná, Isaíasji nin pah át niúj daacáp tajĩ: ‘Biíc cáac muú wihcapboó nin pah ã niúj wép naóhbpna caá: “Jwĩ Maáh ã jũúwát pínah játih ñi yéej chãjat dih cádahnit, túiniboodíh túut nuumnít, caandíh ñi túi páñaá”, ã niijbípna caá’, át niúj daacáp tajĩ.* Páant ã niúj daacniji caá weém, ã niijp jĩ.

* 1:18 Mt 11.27; Lc 10.22

* 1:21 Mal 4.5

* 1:21 Dt 18.15,18

* 1:23

²⁴⁻²⁵ Páant ã niijíchah joinít, biquína fariseowã wúbh joyát túutnit ï wahnitboó nin pah ï jwúub niij wúbh joyóp jĩ:

—Meém Cristo nihcan, Elíasjibut nihcan, Dios naáwát-dih naóh yapani pínah nihcan, ¿Caán láa bácah dépanih tigaá meém cáacwādh ma daabá? ï niijíp jĩ.

²⁶ Páant ï niijíchah joinít, Juanboó queédih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Weém cáacwādh mahjĩhjih wã daabána caá. Obohjeéhtih, bihñ ñi beh enca naáh ñi cātĩh ã jumna caá.

²⁷ Caán wã túttimah jũóhni chah wēpni caá. Pánihna, caandih jenah joiná, ‘Weém oboh jumni caá’, wã niij jenah joiná caá, ã niijíp jĩ.

²⁸ Betania tútchi Jordán muj conanaamánt Juan cáacwādh ã daabánadh queét páant ï niij míic wéhenap jĩ.

“Oveja wúh panihni Jesús ã jumna caá”, Juan Daabáni ã niiját

²⁹ Daanimant bóo yeó jáapdh Jesús ï niijní ã pebhna ã dei juyúchah ennit, jwiít caandih joinít-dih Juan Daabáni nin pah ã niij naáwáp jĩ: “Ñi eneé. Con jũóhni Dios ã wahní oveja wúh panihni caá. Jwiít judíowã jwí yéejat yohat túut niijná, oveja wúhdih sacerdotewādh jwí mawat túutna caá. Páant ï chājat dée panihni, con Dios ã wahní-dihbut cáacwā ï mao yohbipna caá. Pánih wunnit, nihat baácdih moón jwí yéejatdh ã yoh wāhbiipna caá. ³⁰ Con caá yeebdih wāpĩ naóhni. ‘Wã túttimah jũóhni wã cáac jummat pínah jātih jumniiji weem cháh ã jumbiipna caá’, yeebdih wāat niijíp jĩ. ³¹ Caán láa, weembút Dios wúh ã jummatdh wã jéih jwuhcap jĩ. Obohjeéhtih, panih jéihcan yuhna, yeéb wã déewã caandih ñi túi jéihyat pínah niijná, yeebdih mahjĩh wã daabánap be”, ã niijíp jĩ. ³²⁻³³ Páant

niij péanit, Juan jwiít dih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ: “Wã daabáát pínah játih weembút caandíh wã jéih jwuhcáh, weemdíh daabáát túutni nin pah ã niij naáwáp jĩ: ‘Jop pah jígohni Túini Espíritu jeámant dei jũóhnit, bíic newédih ã jaamáchah enna, “Caán Dios ã wahni caá”, ma niij jéihbipna caá. Caánboó mahjĩh daabáát panihni Túini Espíritu ã wēpatdih búdí ã wũh b ipna caá’, weemdíh ã niijíp jĩ. ³⁴ Pánihna, Túini Espíritu, jop pah jígohni, dei jũóhnit, caandíh ã jaamáchah, wã enep be. Pánih ennit, con Dios ã wahni ã jum atdih jéihna, ‘Yoobópdi h Dios wũúh caá’, yeebdíh wã niij naóhna caá”, jwiít dih Juan ã niijíp jĩ.

Jesús ã jwúih bohénit pínahdih ã ñíwat

³⁵⁻³⁶ Daanimant bóo yeó jáapdih, jwiít chénewã Juan Daabáni ã bohénit, caán bíicdih jwĩ ñũhucháh, Jesús ã yap bejeháh ennit, nin pah jwiít dih ã niij naáwáp jĩ:

—Condih ñi eneé. Con tigaá Dios ã wahni oveja wũúh panihni, ã niijíp jĩ.

³⁷ Páant ã niijíchah joinít, jwiít Jesús dih jwĩ ñũún pée bejep jĩ. ³⁸ Páant jwĩ ñũún pée bejeháh, tac púud ennit, jwiít dih nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—**Jũúh**, dedédih tigaá ñi bid? ã niijíp jĩ.

—¿Bohéní, deh tigaá meém ma jum? caandíh jwĩ niijíp jĩ.

³⁹ —**Wãjeéh ñi jũúwú**, jwiít dih Jesús ã niij jepahap jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ã jum atdih jéihyat túut niijná, ãjeéh jwĩ bejep jĩ. Cheyeh jwãáhnitji caandíh jwĩ pej jum túwup jĩ.

⁴⁰ Jwiít chénewã Juan Daabáni ã niijíchah joinítji Jesús-jeéh bejnit, weém Andrésjĩh jwĩ jumup jĩ. Andrésboó Simón Pedro ã úud jĩ. ⁴¹ Waícanjeh Andrés weép jeñédih bididih ã bejep jĩ.

—Mesías jwĩ niijní, Dios ã wahnidih jwĩ jwãáap be, ãt niijíp wut jĩ. Griegowãboó Dios ã wahní niijná, ‘Cristo’ ípí niijná caá.

⁴² Páant niijnít, Andrés Simóndih jwĩ pebhna ãt nũmah jũúwúp tajĩ. Páant ã nũmah juyúchah, Jesús Simóndih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Meém Simón, Juan ã wũúh** caá. Obohjeéhtih, meém Cefas wũt búudhni ma jumbipna caá, ã niijíp jĩ. Jwiít judíowã “Cefas” jwĩ niijnídih griegowãboó “Pedro”, ípí niijná caá. Páant niijnídih “Jee dáh panihni”, niijná caá jwĩ chãjap.

*Jesús Felipedih Natanaeldih*but “Wãjeéh ñi jũúwú”, ã niiját

⁴³ Daanimant bóo yeó jáapdih Jesús Galilea baácna jwiít dih nũmah bejna, Felipedih jwãáhnit:

—**Wãjeéh ma jũúwú**, caandíhbut ã niijíp jĩ.

⁴⁴ Felipeboó Betsaida wũt jumni tútchidih bóo ã jumup jĩ. Andrés Pedrojĩh caán tútchidih moon múntih í jumup jĩ. ⁴⁵ Páant Jesús caandíh ã niijíchah joinít, Felipeboó Natanaeldih jwíih bididih ã bejep jĩ. Caandíh jwãáhnit,

—Moisés ã naóh daácniji, bita Dios naáwát dih naóh yapanitbut í daácnijidih jwĩ jwãáhna beé. Jesús Nazaret tútchidih bóo José wũúh caá, Felipe caandíh ãt niijíp wut jĩ.

⁴⁶ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yuhna, Natanaelboó nin pah ãt niij jepahap wut jĩ:

—Páant, Nazaret tútchi oboh jumni tútchi ã jumuchah, ded caán tútchidih bóo cáacwádih teo wáacni pínah ã wihcan niít, ãt niijíp wut jĩ.

—Caán láa bácah, meemjéh tih enedih ma jũúwúp, Felipe ãt niij jepahap wut jĩ.

⁴⁷ Páant niijnít, Jesús biícdih jwĩ jumɤpna át nɤmah jũúwáp tajĩ. Páant, ĩ jũúwúchah ennit, Jesús nin pah ā niijíp jĩ:

—**Con jũóhni**, yoobópdiĥ túini judío cáac caá. Caandíĥ dedé yeeat ā wiĥcan caá, Natanaeldiĥ enna, jwiítđiĥ ā niijíp jĩ.

⁴⁸ Páant ā niijíchah joinít, Natanaelboó caandíĥ nin pah ā niij úúbh joyóp jĩ:

—¿Ded pah tigaá weemđiĥ ma túi jéih? ā niijíp jĩ.

—**Meemđiĥ Felipe ā naáwát pínah játih, higuera nah púujđiĥ** ma chúuduchah, wáát enep be, Jesús caandíĥ ā niij jepahap jĩ.

⁴⁹ —Bohéni, meém Dios wũúĥ caá. Jwiít judíowā jwĩ Maáh pínah caá, Jesúsđiĥ ā niijíp jĩ.*

⁵⁰ —‘**Higuera nah nɤmp** ma chúuduchah, wā enep be’, wā niijíchah joinít, ‘Dios wũúĥ caá meém’, ¿ma niij jenah joí niít? Páant meemđiĥ wā enatji chah wā chājachah, ma enbipna caá, Natanaeldiĥ Jesús ā niijíp jĩ.

⁵¹ Páant niijnít, nin pah jwiít niĥatđiĥ ā jwúúĥ niijíp jĩ:

—**Yoobópdiĥ yeebđiĥ wā naóhna caá. Jeáboó wātni pah ā jumuchah**, weém niĥat cáacwā úud jeñé namá panihni wā chājnidih Dioíĥ ángelwā aab béjniĥ, ĩ jwúúĥ dei jũúwúchah, ñi enbipna caá,* Jesús ā niijíp jĩ.

2

Caná tútchidih moón ĩ téihya chéwat

¹⁻² Chéne yeó jáap túttimah, Galilea baác Caná tútchidih, téihya chéwat ā jumɤp jĩ. Pániĥna, Jesúsđiĥ ĩ bidichah, jwiítbɤt ájeéĥ jwĩ bejep jĩ. Jesús ín jwĩ játih caán mɤuná mitát juibínap tajĩ. ³ ĩ túi wēi babĥbachah, íih

* 1:49 Mt 16.15 * 1:51 Gn 28.12

jiwá iguín mac át beedáh bejep wut jĩ. Páant ã beedéchah, Jesús ín caandíh nin pah mi niijíp jĩ:

—Wũuhú, jáantjeh íih jiwá iguín mac ã beedáh bejep be, mi niijíp jĩ.

⁴ —Naá, ¿dépanih tigaá weemdíh páant ma niij? Wã tewat pínah ã juibí jwuhna caá, Jesús ã niij jepahap jĩ.

⁵ Páant ã niij jepahachah joiná yuhna, ã ínboó queét teo wũhntidih nin pah mit niij wutji taga:

—Wã wũuh ded pah yeebdíh ã wutat pah ñi chājáp, mit niijí taga.

⁶ Caanjíh seis dahwani wáam dahna ã jumap jĩ. Biíc wáam búdí jāaj cómoh pah bóo ã jumap jĩ. Jwiít judíowā Dios ã wutatji pah jwí téih chocat túut niijná, páant bóo dahdíh mah yáac yáwaat pínahdih jwípí bíbohó jĩ. Pánihna, caán muudíh moonbút caan dáhnadih í bíbohó jĩ.

⁷ Pánihna, queét teo wũhntidih nin pah Jesús ã niij wutap jĩ:

—Mahdih ub jũóhnt, caán wáam dahnadih ñi yáac yáwanaá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, teo wũhnt caán wáam dahnadih mah í túi yáac yáwanap jĩ. ⁸ Páant í yáac yáwaat táttimah, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij wutap jĩ:

—Buu caandíh tóih ubnit, yeebdíh wutnidih ñi juibí wũhuú, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, caandíh tóih ubnit, í maáhdih í juibí wũhup jĩ.

⁹ Obohjeéhtih, queét mahdihjeh í yáacnijidih Jesús ã túut nuumúchah, jiwá iguín mac yoobát át bejep tají. Pánihna, queétdih wutniboó caan mácdih ã jwíh babh joyóchah, dedmant í ubatjidih át jéihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, caandíh teo wũhntiboó mahjeh í yáacatjidih í jéihyep jĩ. Pánihna, queétdih wutni babh joinít, téihya

chéonidih ã jũúwát tútup jĩ. ¹⁰ Caán ã juyúchah, teo wũhñit ã maáh nin pah ã niijíp jĩ:

—Jwĩ bidnitdih caán yoobát macdih jwĩpĩ jwĩih wũhna caá. Pánihat túttimah, ã babh yáwachah ennit, jũũ macdih jwĩpĩ ñũũn tóihna caá. Obohjeéhtih meémboó páant mat chãjat tútcan tagaá. Caán yoobát macdih tóihcanjeh, jũũ macboodíh mat jwĩih tóihyat tútup taga. Pánihat túttimah, bũũ caán yoobát macboodíh mat wũhat tútup taga, teo wũhñit ã maáhboó téihya chéonidih ã niijíp jĩ.

¹¹ Pánih chãjna, Galilea baác Caná tútchidih ã jwĩih wẽp chãj jútup jĩ, “Dios wũúh caá”, cáacwã ã niiját pínah niijná. Pánihna, “Caán Dios ã wahni yoobát caá”, jwiít ã bohénit caandíh jwĩ niíj jenah joí jwĩhip jĩ.

¹² Túttimah, Capernaum tútchina Jesús jwiítidih ã ñũmah bejep jĩ. Páant ã ñũmah bejehah, ã ñũn, ã úud-wãbut jwĩjeéh bícdih ã bejep jĩ. Caanná jwibínit, daocánni yeó jáap jwĩ jũũ jwũhup jĩ.*

*Jíib chãjnitdih Dioíh mũũmánt Jesús ã ñũũn bácaat
(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)*

¹³ Pascua yeó jáapna ã tóah jũúwúchah jéihñit, dawá jwĩ déewã Jerusalén tútchina ã bejep jĩ.* Jesúsbut jwiítidih caanná ã ñũmah bejep jĩ. Caanná jwibínit, Dioíh mũũná enedih jwĩ bejep jĩ. ¹⁴ Caán mũũdíh jiwíwã, ovejawã, jopwãdihbut jíib chãjnitdih Jesús ã enep jĩ. Bitabut dinero júdudih túut ñũũmñít ã chúudachah, ã enep jĩ. Queét túut ñũũmñítboó cáacwãdih búdí ñũũmná ã chãjap tajĩ. ¹⁵ Pánihna, caanjíh jũmni tõpnadih ãbut, caánboó jũmñit cáacwãdih íih ñũũpãdihbut ã pũi ñũũn bácanap jĩ. Dinero túut ñũũmñít ã chúudat páhana, íih cáagat naanádhbut ã tóo yoh áacanachah, íih dinero júduna ã

* 2:12 Mt 4.13   * 2:13 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

pwo yóh ñajap jĩ. ¹⁶ Pánihna, jopwādh jīb chājnitdih nin pah ā niŷ jūihñup jĩ:

—**Ñih jopwādh ñi** ub bac bejeé. Nin wā ípdih uábát mūdih jīb chājat mūú ñi chājca bojoó, Jesús ā niijp jĩ.

¹⁷ Jesús páant ā niijchah joinít, Dios naáwātdih naóh yapani ā daacátjidih jwĩ náhninap jĩ. “Dios wā Maáh, míih mūdih búdí wā oina caá. Pánih oina, caandih yeejép ĩ chājachah ennit, búdí wā íjna caá”, āt niŷ daacáp tajĩ.*

¹⁸ Jesús páant ā chājachah ennit, jwĩ maáta caandih nin pah ĩ niŷ jūihñup jĩ:

—¿Dépanihna queédih páant ma ñun yóh baca? Meemdih Dios páant ā chājat tútuchah, cáacwā ĩ chājca naáhdih ma chāj júutú, jwĩ jéihyat pínah niijná, Jesúsdiħ ĩ niijp jĩ.

¹⁹ Páant ĩ niijchah joinít, Jesús queédih nin pah ā niŷ jepahap jĩ:

—**Nin mūdih** ñi yohochah, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, yeéb ñi yohni mūjídih wā jwúb ámohbipna caá, ā niijp jĩ.*

²⁰ Páant ā niijchah joinít, queét maáta caandih nin pah ĩ niŷ úbh joyóp jĩ:

—Cuarenta seis jópchi nin mūdih teona, ĩt péanap tajĩ. Obohjeéhtih, ¿meémoó biíc peihcanni yeó jáapbitjeh teona, ma ámoh péami naniít? ĩ niijp jĩ.

²¹ Obohjeéhtih, caán mūdihjeh niijcán, áih bácahdih niijná āt chājap tajĩ. Páant ā naáwáchah yuhna, maáta ĩ jéihcah, jwiítbut jwĩ jéih jwuhcap jĩ. ²² Pánihna, wunniji Jesús ā boo pūd jūúwát túttimah, jwiít ā bohénitboó páant ā niijátjidih náhninit, jwĩ beh joyóp jĩ, bŷca. Dios naáwātdih ĩ daácniŷi núodih, Jesús ā niijátjidihbut “Caán yoobpdih tigaá”, jwĩ niŷ jéihyep jĩ.

* 2:17 Sal 69.9   * 2:19 Mt 26.61; 27.40; Mr 14.58; 15.29

Cáacwã ã jenah joyátdih Jesús ã jéih beedáát

²³ Pascua yeó jáapdih Jesús Jerusalén tútchiboó ã jumup jĩ. Pánih jumnit, jwiít cáacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih Dios ã wēpatjĩh Jesús ã chãjachah ennit, “Caánboó Dios ã wahni Cristo caá”, dawá ã niíj jenah joyóp yuh jĩ. ²⁴ Obohjeéhtih, ded pah ã jenah joyátdih jéihnit, “Weemdíh yoobópdih ã jepahcan caá”, Jesús át niíj jéihyep tajĩ. ²⁵ Pánihna, caanjéh cáacwã ã jenah joyátdih túi jéih beedáni jumna, bita ded pah ã jenah joyátdih caandíh wúbh joyát ã wihcap jĩ.

3

Nicodemo

¹ Nicodemo, fariseo, jwiít judíowã jwĩ maáta poómpdih bóo wut jĩ. ² Jesucristo Jerusalén tútchiboó jum láa, chei tac yoób dée, Nicodemo Jesúsdi enedih át juibínap wut jĩ. Pánih juibínit, nin pah át niijíp wut jĩ:

—Bohéní, Dios jwiítdih ma bohéat pínah niijná, meemdíh ã wahatdih jwĩ jéihna caá. Pánih wahnit, majeéh ã jummatdihbut jwĩ jéihna caá. Majeéh ã wihcah, jwiít cáacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih mata jéih chãjcan tagaá, át niijíp wut jĩ.

³ Páant ã niijíchah joinít, Jesús caandíh nin pah át niíj jepahap wut jĩ:

—Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Ded jáap cáac jumni panihni jwúub jumcan, ded pah Dios ã maáh jummatdih ã jéihcan níit, át niijíp wut jĩ.

⁴ —Páant cáac behe ¿ded pah jáap cáac jumni panihni ã jéih jwúub jumbi? ¿Ded pah ã íiníh wudahboó ã jéih jwúub waadbí? ¿Caandíh mi jwúub jéih weh jumca níit? Nicodemo át niijíp wut jĩ.

⁵⁻⁶ —**Cáacwãjeh ĩ weh jumuchah**, cáacjeh caá. Obohjeéhtih, Túini Espírituboó cáacwãih caolih wanni panihnidih ã booanachah, jwúub jáap cáac jumni panihnit ĩ jumna caá. Jáap caolih jumni panihnitjeh Dios weh ĩ jumna caá. Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Ded mahjĩh daabácani, Túini Espiritu wihcanni, jáap panihni jumcan, Dios ã maáh jumupboó ã jéih waadcán niít. ⁷ **Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá: Meemdíh**but jáap cáac jummat panihni caá náahap. Caandíh páant wã niúj naáwáchah, ‘¿Ded pah caán ã yapbi?’ ma niúj wúbh joicá bojóo.* ⁸ **Johlit johat panihni caá. Johlit ã jwúwúpmant** ma jéihcan caá. ã bejep pínahboobút ma jéihcan caá. ã joh bugg láajatdihjeh ma jéih enna caá. Pánihat pah, caolih wanni panihnidih Túini Espiritu ã booanachah, ded pah ã booaatdih jéih encan yuhna, cáac ã túut nuumátdih ma túi jéih enna caá,* Jesús át niijíp wut jĩ.

⁹ Páant ã niijíchah joinít, Nicodemo Jesúsdiñ nin pah át jwúub niijíp wut jĩ:

—¿Ded pah niúj naóh tigaá ma chãj? Ma naáwátdih wã beh joicán caá, át niijíp wut jĩ.

¹⁰ —**¿Páant, meém judíowãdih bohéni yuhna**, ded pah wã naáwátdih ma beh joicán? ¹¹ **Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Jwĩ jéihyatdih, jwĩ enatdih**but yeebdíh jwĩ naóhna yuh caá. Obohjeéhtih, jwiítdih ñi joíhcan caá. ¹² **Nin baácboó ded pah ã jummatdih** wã naáwáchah, ‘Yoobópdih ã naóhcan caá’, niijná, Dios pebhboó ded pah ã jummatdihbut wã naáwáchah, biíc yoobó ñi niúj jenah joibípna caá.

¹³ **“Ded Dios ã jumupboó enedih aab béjniji jwúub** dei jwóhni ã wihcan caá. Obohjeéhtih, weémboó, nihat

* 3:7 1P 1.3,23 * 3:8 Ec 11.5

cáacwã úud jeñé, caánboó wãpí jumup jĩ. Pánihna, caan-
mánt dei jũóhni weemjéh ded pah ã jumatdih yoobópdih
wã jéih naóhna caá. ¹⁴⁻¹⁵ **Jon játih, Moisésji jum** láa,
Dioíh cáacwã tútchi wihcapboó jum jwuhna, caandíh ĩ
jũihñuchah, dawá maiwādih wahnit, queétjĩh cáacwādih
āt peéh chājap wut jĩ. Mai pah jígohnidih ĩtahjĩh Dios
Moisésdih āt chājat túutap wut jĩ. Caán mai pah jígohni-
dih chāj péanit, máa nahdih búudhñit, āt baad dódhdop
wut jĩ. Pánihna, det Diosdih túi jenah joinít, caán ã baad
dódhni mai pah jígohnidih ennit, ĩt boonap wut jĩ. ***Caán ã
baad dódhdat pah, cruzboó péohñit, pud** dodhñit, cáacwã
weemdíh ĩ maobipna caá. ***Pánihna, weém caán cruzboó
wã wunuchah,** det weemdíh túi jenah joinít, iiguípna
bejnit déeji Diosjeéh páantjeh ĩ túi jumbipna caá”, Jesús
Nicodemodih āt niijíp wut jĩ.

Dios nihat cáacwādih búdí ã oyat

¹⁶ **“Dios nihat cáacwādih búdí** ã oina caá. Pánih búdí
oina, queétdih ã peéh chājat déedih túi ubat túut niijná,
weém ã wũúh bíc jumnidih ã wah deyanap jĩ. Páant
ã wahachah, det weemdíh jepahñit iiguípna bejnit déeji
Diosjeéh páantjeh ĩ túi jumbipna caá. ¹⁷ **Dios cáacwādih
yéejat peéh chājat túutna,** weém ã wũúhdih nin baácboó
ã wah deyacap jĩ. Obohjeéhtih, iiguípna ĩ bejat déedih
queétdih wã túi ubat pínah niijná, ã wah deyanap jĩ.

¹⁸ **“Weém ã wũúhdih** det jepahñitdih Dios ĩ yéejat jíib ã
peéh chājcan níft. Obohjeéhtih, det weemdíh ĩ jepahcah,
queétboodíh ĩ yéejat jíib ã peéh chājbipna caá. ¹⁹ **Weém
Dios wũúh** baabát panihni nin baácboó jũóhna, ded pah
cáacwã Diosjeéh ĩ túi jummat pínahdih wã jéihyaíhna caá.

* 3:14-15 Nm 21.9   * 3:14-15 Is 52.13; Jn 8.28; 12.32-34; 18.32

Obohjeéhtih, weém caán baabát panihnidih cáacwã ï náahcap be. ï chãjat yeejép ã jumuchah, dupúát panihnidihjeh ï náahap be. Pánihna, baabát panihnidih náahcan, yeejép chãjnit ï jumuchah, Dios queétdih ã peéh chãjbiþna caá. ²⁰ Nihat yéej chãjnit ï yéej chãjatdih cádahíhcan, páant ï chãjatdih bita ï encat pínah niijná, baabát panhipboó ï jũúwíhcan caá.* ²¹ Obohjeéhtih, det Diosdih jepahnit baabápboó ï jũúwíhna caá, Dios ã wēpatjĩh ï tũi chãjatdih bita ï enat pínah niijná”, Nicodemodih Jesús át niijíp wut jĩ.

Jesús ded pah ã jumadnih Juan Daabáni ã naáwát

²² Túttimah, jwiít ã bohénitdih Judea baácna Jesús ã numah jib bejep jĩ. Caanná jib bejnit, caanjĩh moón Diosdih ï jepahachah, queétdih ã daabánap jĩ. ²³ Enón wūt jumni pebh Salim wūt jumupdih caan múj numahni ã jumuchah, Juanbūt cáacwãdih daabána át chãjap wut jĩ. Queétdih ã daabáát pínah niijná, dawá ã pebhna ït juibínap wut jĩ. ²⁴ Caán láa Juan Daabánidih jwĩ maáta ï teo jwuhcap jĩ.*

²⁵ Biquína Juan Daabáni ã bohénit biíc jwĩ déejĩh ded pah jwiít judíowã jwĩpí daabáátidih múic wéhena ït chãjap wut jĩ. ²⁶ Pánih múic wéhe péanit, Juan pebhna juibínit, ã bohénit caandíh nin pah ït níj uúbh joyóp wut jĩ:

—Bohéní, Jordán m̄j conanaajĩh majeéh jumniji ‘Caán caá weemdíh chah jumni’, ma niijnjiboó buu cáacwãdih daabána caá ã chãjap. Páant ã daabánachah, nihat caan pébhna múicjeh bejna caá ï chãjap, Juandih ït niijíp wut jĩ.

²⁷ Páant ï niijíchah joinít, Juan nin pah át níj jepahap wut jĩ:

* 3:20 Job 24.13-17   * 3:24 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20

—Diosboó weemdíh ã jwíh daabáát túutur jĩ. Pánihna, buu caandíh jwuh daabáát túutnit, ã pebhna cáacwãdih ã bejat túutna caá. ²⁸ ‘Weém Cristo nihcan caá’, wã niijíchah, yeéb ñi joiná beé. Obohjeéhtih, Cristo játih weemdíh Dios ã wahap jĩ.* ²⁹ Pánihna, ãjeéh cáacwã ï bejehah enna, búdí wã wěina caá. Nin panihat dée caá: Téihya chéonih pínahboó mi áajeéh mi bejehah ennit, ã pej jumniiboó búdí ã wěina caá. Páant ã pej jumni ã weñat pah mun tigaá, weembút Jesúsdi h ï túi péenachah ennit, búdí wã wěina caá. ³⁰ Pánihna, cáacwã weemdíh pée cádahnit, Cristoboodíh jwúub túi péeat caá náahap, Juan queétdih át niij jepahap wut jĩ.

Dios wúuh japmant jũóhni ã jumant

³¹ Páant niij naóh péanit, nin pah Juan ã bohénitdih át jwúub niij naáwáp wut jĩ: “Jeámant jumniiji nin baáčboó dei jũóhni nihardih ã túi jéih beedána caá. Obohjeéhtih, jwiít cáacwã nin baáčboó jumnit, nin baárdihjeh ded pah ã jumantdih jéihnit, jwĩ naóhna caá. Caán Dios ã wahniboó jwiít cáacwã chah jéihni ã jumna caá. ³² Ded pah ã enatji, ã joyátjidihbut jwiít d ih ã naóhna caá. Páant ã naáwáchah yuhna, cáacwãboó ã naáwát d ih ï joíhcan caá. ³³ Pánihna, jeámant jũóhni ã naáwáchah, ded túi joiní ‘Dios yoobópdih naóhni caá’, ã niij jéihna caá. ³⁴ Dios ã wahní Cristodih áih Túini Espíritudih búdí yoobát ã wúhup be. Pánihna, Cristo Dios naáwát d ih yoobópdih ápi naóhna caá. ³⁵ Dios ã wúuhdih búdí oinit, caandíh nihard ï maáh ã jumant túutna caá.* ³⁶ Dios wúuhdih ded jepahni Diosjeéh páantjeh ã jumnipna caá. Obohjeéhtih, ded ã wúuhdih yap yohniboodíh újnit, Dios búdí ã peéh chájachah, ãjeéh ã wihcan niít”, Juan át niijíp wut jĩ.

* 3:28 Jn 1.20 * 3:35 Mt 11.27; Lc 10.22

4

Jesús Samaria baácdih bólijih ã míic wéheat

¹ Juan chah dawá cáacwã Jesúsdi pénéitdi ã daabáat doonádi fariseowã it joyóp wut jĩ. ² Obohjeéhtih, Jesús pohba ã daabácan jĩ. Jwiít ã bohénitboó jí cáacwãdi jwĩ daabánap jĩ. ³ Fariseowã i jéihyat doonádi joinít, Jesúsboó Judea baácdih jumni Galilea baácna jwiitdi ã numah bejep jĩ.

⁴ Caanná bejna, Samaria baácdih yap bejat túut jwĩ chãjap jĩ. ⁵ Pánih yap bejna, Samaria baácdih bóo Sicar tútchina jwĩ juibínap jĩ. Caan pébh jwĩ nwo Jacob ã wũúh Josédi ã wũhni baácbít át jumap wut jĩ.* ⁶ Caanjíh Jacobwãji i mah tóihyat íit ã jumap jĩ. Pánihna, Jesúsboó yuúp jũóhni chuná, yeó jáap tac yoób caán íit pebh ã choó chúudap jĩ. ⁷⁻⁸ Páant ã choó chúudat pónih, jwiít ã bohénitboó tútchina jeémát jíib chãjadi jwĩ aab béjep jĩ. Caanjíh Jesús ã chúuduchah, Samaria baácdih bóli mah tóhyodi mit dei juibínap wut jĩ. Páant mi mah tóhyochah, Jesús nin pah caántdi át niijíp wut jĩ:

—**Weemdíh mah ma wũhuú**, át niijíp wut jĩ.

⁹ —Meém judío cáac caá. Weémboó Samaria baácdih bóli caá. ¿Dépanih tigaá weemdíh mah ma uúbh? Jesúsdi mit níj jepahap wut jĩ. (Jwiít judíowã Samaria baácdih moondíh jwípí eníhcap jĩ. Pánihna, páant mit niijíp wut jĩ.)*

¹⁰ Páant mi niijíchah joinít, Jesús caántdi nin pah át níj naáwáp wut jĩ:

—**Dios meemdíh ã teo wáacat déedi jéihcan, meemdíh mahdi** uúbhniidibut ma jéihcan caá. Pánih jéihna nihna, ‘Mah ma wũhuú’, weémboodíh mata níj uúbh

* 4:5 Gn 33.19; Jos 24.32 * 4:9 Esd 4.1-5; Neh 4.1-2

tagaá. Caán wã wũhĩni mah panihnidih ma babhbachah, miĩh caolih ãta túi boo tagaá, ãt niijíp wut jĩ.

¹¹ —¿Dépah niij tigaá páant ma niij? Nin mah tóhyat íit nũmah bóo caá. Mah tóhyat pínah wáam dah bíbohcan, ¿deh tigaá caolihdih boocat túutni mah ma ubbi? ¹² Jwĩ nũo Jacobji, ã wehbut, íih nũñúpwã bícdih nin íitdih mah ubnit, íit babhbap wut jĩ. Áihjidih jwiít ã jũimenádih ãt wũhup wut jĩ. ¿Pánihna, jwĩ nũo Jacobji chah wẽpni niít ma jumup, páant ma niijná? mit niijíp wut jĩ.

¹³ —Ded nin íitdih bóo mahdih babhni ã jwũub taca joótbipna caá, páant muntih. ¹⁴ Obohjeéhtih, weém wã wũhni mah panihniboodih babhna, chéneji ã taca joótcán niít. Ded wã wũhni mah panihnidih babhna, Diosjeéh páantjeh ã túi jum̄bipna caá. Meo waó cáahdih mah nooj bácn̄i ã jõpcat pah wã wũhni mah panihni ã beedcán niít, Jesús caántdih ãt niijíp wut jĩ.*

¹⁵ —Caán láa bácah, caán ma niijní mahdih weemdih ma wũhũú, jwũub taca joótcáh, ninboó yeó jáap jum̄at pah mah tóhyodih wã jũóhcat pínah niijná, mit niijíp wut jĩ.

¹⁶ —Majeéh bóodih ma bidbi jwũhũú, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

¹⁷⁻¹⁸ —Obohjeéhtih, weém áa wihcannih caá, mit niij jepahap wut jĩ.

—Yoobópdih tigaá ma niijíp. Obohjeéhtih, cinco neoná caá ma weha mánaji. Bũũ majeéh jum̄ni ma áa yoobát nihcan caá. Pánihna, ‘Weém áa wihcannih caá’, ma niiját yoobópdih tigaá, Jesús caántdih ãt niijíp wut jĩ.

¹⁹ —Meémboó Dios naáwátidih naóh yapani nacaá. ²⁰ Pánihna, yoobópdih wã jéihyat pínah niijná, weemdih ma naáwá: Con jeená jwĩ nũowãji Diosdih ípí wũbúp wut jĩ. Obohjeéhtih, ‘Jerusalén tútchiboó Diosdih wũbúdih bejat

*

4:14 Is 44.3; Jer 2.13; 17.13; Jn 7.37-39

caá náahap', yeéb judíowā ñipí niijná caá, mit niijíp wut jĩ.

²¹ —**Yad wilí, weemdíh ma joi jwúhú.** Nin wā naáwát yoobópdih caá. Túttimah bóo láa, con jeéboó, Jerusalén tútchiboobút jwĩ ípdih ñi úbhcan niít. ²² **Yeéb Samaria baácđih moón ñi** úbhndih ñi jéihcan caá. Obohjeéhtih, jwiít judíowāboó caandíh jwĩ jéihna caá. Dios ã wahní, nihat cáacwādih túi úbni, judíojeh tigaá ã jumup. Pánihna, jwĩ wěini Diosđih jwiít judíowāboó jwĩ jéihna caá. ²³ **Buu** láa, túttimahbút Túini Espiritu ã teo wáacachah, túi yoobópdih jenah joinít, cáacwā Diosđih í túi wěibipna caá. Páant caandíh túi wěinitboodíh caá Dios ã bidip. ²⁴ **Dios jígohcanni ã jumuchah,** cáacwā caandíh í jéih encan caá. Pánihna, dedboó jumna, caandíh jwĩ wěi úbúchah, bíc yoobó ã túina caá. Caandíh wěina, Túini Espiritu ã teo wáacatjĩh, túi yoobópdih jenah joinít, weñat caá náahap, Jesús caántđih át niijíp wut jĩ.

²⁵ —Mesías, 'Cristo', í niijní, ã júúwát pínahđih weém wā jéihna caá. Caán jũóhna, jwiítđih nihat ã jéihya beedábipna caá, mit niijíp wut jĩ.

²⁶ —**Weém ma niijní Cristo tigaá,** Jesús caántđih át niijíp wut jĩ.

²⁷ Páant caántđih ã míc wéhenachah, jwiít ã bohénit-boó jeémát jíb chājadih bejnitji jwĩ jwúub juibínap jĩ. Pánih jwúub juibínit, Jesús yad wilijĩh ã míc wéhenachah ennit, jwĩ en wúhi bejep jĩ. Pánih en wúhi bejna yuhna, “¿Dépanih tibeé caántđih ma míc wéhe?” niij úbh joinít déeji jwĩ niijcáp jĩ. ²⁸ Pánihna, caántboó miśh mah tóhyat wáam dahđih cáag jwejnit, tútchina mi jwúub aab béj jwuhup jĩ. Pánih bejnit, miśh tútchidih moondíh nin pah mit niij naáwáp wut jĩ:

²⁹ —Ded pah wā chājatjidih weemdíh naóh beedánidih ñi en jūúwá. Caán yoobópdih Cristo dée caá, mit niijíp wut jī.

³⁰ Páant mi niijíchah joinít, caán tútchidih moondíh Jesúsdihi mi jwááápjina mit numah jwúub jūúwáp tajī.

³¹ Pánihna, ī juyát pínah játih, jwiít Jesús ā bohénitboó jwī jíib chājni jeémátidih caandíh jwī numah jeémíhip jī.

—Bohéní, ma jeémp jūúwá, jwī niijíp yuh jī.

³² —**Obohjeéhtih, ñi jéihca naáh jeémát weemdíh ā jumna caá, Jesús jwiítidih ā niij jepahap jī.**

³³ —¿Bita caandíh jeémát ítát wūh taniít? jwiítjeh jwī míic niijíp jī.

³⁴ Páant jwī míic niijíchah joinít, Jesús jwiítidih nin pah ā jwúub niijíp jī:

—**Cáacwā jeémát ī bidat pah, weemdíh wahni ded pah ā wutatidih chāj péaatidih búdí wā bidna caá. Pánihna, butéh caandíh jepahnit, caántjīh míic wéhena, wíih jeémát panihni ā jumna caá.** ³⁵ **‘Chénena míic widh ā judhna caá jwī momni ā quehechah, jwī dicat pínah’, wápchi mínah ā niiját pah, yeéboó ñi niij jenah joicá bojoó. ‘Dios naáwátidih jwī naáwát pínah ā judh jwuhna caá’, ñi niij jenah joicá bojoó. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Jáantjeh quehat láa panihni ā jumna caá. Bux láa bácah cáacwā jwī pebhna ī juyúchah, ñi túi eneeé. Queétboó pácahi ā quehat pah ī jumna caá. Pánihna, bux cáacwāidih wā bohénachah, ī joyát láa ā jumna caá.** ³⁶ **Cáacwāidih wíih túini doonáidih jepahat túutni dicni panihni ā jumna caá. Queét jepahnit, caán ā dicni panihnit, Diosjeéh páantjeh ī túi jumbipna caá. Pánihna, cáacwā ī túi jepahachah enna, dicni panihni, momni panihni bíicidih búdí ī wēibipna caá. Páant ī weñat ī tewatji jíib panihni ā jumna caá.**

³⁷ **Cáacwā nin pah ī niijná caá: ‘Bíic ā jwíih momop be.**

Bíhboó ã momni ã quehechah ã diquip be, ãpí niijná caá. **Momni panihni wíih** túini doonádih naóh jwíihni caá. Bitacaandíh dicnit panihnít wíih túini doonádih jepahat túut-nít caá. ³⁸ **Páant ã jumat** pah, bitaboó cáacwādhít itát jwíih bohénap tají. Queétdih jwíih bohénít ñi jumcah yuhna, buu yeebdíh jwuh wā wahna caá, wíih túini doonádih jwúub joinít í túi jepahat pínah niijná, Jesús jwiítdih ã niijíp jí.

³⁹ Páant Jesús jwiítdih ã míic wéheat pónih, caánt Samaria baácdih bóli “Ded pah wā chājatjidih jéih beedánidih mah tóhyop ítdih wā jwāáap be”, mi niijíchah joinít, dawá Samaria baácdih moón Jesúsdi h í jepahat pínahdíh ít jenah joyóp tají. ⁴⁰ Pánihna, queét jwí pebh jwinít, “jwíjeéh ma chāo jwúuhú”, Jesúsdi h í niijíp jí. Páant í niijíchah joinít, chéne yeó jáap íjeéh jwí jum jwuhup jí. ⁴¹ Jesúsje h queétdih ã naáwáchah joinít, dawá caandíh í jepahap jí. ⁴² Í dée wilidih nin pah í niijíp jí:

—Ma jwíih naáwáchah joinájeh, jwiíbtut Jesúsdi h jepahíhat jwí jenah joyóp be. Búu caanjéh ã naáwáchah joiná, jwí túi jepahna caá. ‘Nihat nin baácdih moón iiguípna bejnit déejidih yoobópdih túi ubni caá’, jwí níj jéihna caá, í niijíp jí.

Maáh wúuhdhíh Jesús ã booaat

⁴³ Chéne yeó jáap Sicar tútchidih nūmah chāo jwúuhniji, Jesús Galilea baácboó jwiítdih ã nūmah bejep jí. ⁴⁴ “Ded Dios naáwátidih naóh yapanidih áih baácdih moón ípí wēican caá. Pánihna, Galilea baácdih wā behechah ennitji, weemdíh í túi jenah joibícan nacaá. Obohjeéhtih, páant í jumuchah yuhna, caanná jwí jwúub bejna caá”, ã niijíp jí.*

⁴⁵ Jerusalén tútchiboó Pascua yeó jáapnadih jwí jum láa,

* 4:44 Mt 13.57; Mr 6.4; Lc 4.24

Jesús ã chãjatjidih ennitji biquína Galilea baác dih moón ït jumup tají. Pánihna, íih baácna jwí juibínachah, queétboó ã wêp chãjatdih jwúub eníhna, caandíh ï táí wêi jwáááp jí.*

⁴⁶ Mahdihjeh jiwá iguíh mac Jesús ã túut nuumníji Caná tútchidih jwí jwúub juibínap jí. Capernaum tútchiboó maáh Herodes nump jumni maáh wúúh wunna át chãjap tají.* ⁴⁷ Pánihna, Jesús Judea baácboó jumni Galilea baácna ã jwúub juyát doonádih joinít, jwí pebhna át aáb júúwúp tají: Pánih aáb joinít, nin pah Jesús dih ã niijíp jí:

—Wã wúúh muujná beé ã chãjap be. Pánihna, caandíh booaat túut niijná, wãjeéh waícanjeh ma dei júúwú, ã wêp niij úúbup yuh jí.

⁴⁸ Páant ã niijíchah joiná yuhna, Jesús caandíh nin pah ã niij jepahap jí:

—**Dios ã wêpatjîh** wã chãj júutuchah encan, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, weemdíh ñi niij jenah joibícan nacaá, Jesús ã niijíp jí.

⁴⁹ —Obohjeéhtih, Maá, wã wúúh ã wunat pínah játih, waícanjeh ma booa wúh júúwú, Jesús dih ã niijíp yuh jí.

⁵⁰ Páant ã niijíchah yuhna,

—**Míih muuná** ma jwúub bejeé. Ma wúúh ã boona caá, Jesús caandíh ã niijíp jí.

Páant ã niijíchah joinít, “Ã niiját pah tih wã wúúh ã boona nacaá”, niij jenah joinít, áih muúboó ã jwúub bejep jí. ⁵¹ Páant ã jwúub juibínachah, ã pebh moón caandíh ït jwááh naáwáp wut jí:

—Ma wúúh jáantjeh ã jwúub boona beé, caandíh ït niijíp wut jí.

⁵² —¿Deyoób yeó lajachah tibeé caán ã boo? queédih át niij úúbh joyóp wut jí.

* 4:45 Jn 2.23 * 4:46 Jn 2.1-11

—Jwíin yeó jáap tac yoób túttimahbit caandíh pahat ã dñucap be, ït niíj jepahap wut jĩ.

⁵³ Páant ï niijíchah joinít, “Jesús weemdíh ‘Ma wũúh ã boona caá’, ã niijíchahjeh, wã wũúh át boonap taga”, maáhboó át niíj jenah joyóp wut jĩ. “Jesús weemdíh yoobópdi h tigaá át niijíp”, niijná, ã déewã biíc di h Jesús di h “Caán Dios ã wahni Cristo yoobát caá”, ït niíj jenah joyóp wut jĩ.

⁵⁴ Jesús Judea baác di h jumni ji Galilea baácna jwúub jwibínit, maáh wũúh di h booana, chéne láa jwiít cáacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih Dios ã wěpatjĩh ã chãj jũutap jĩ.

5

Jéih bejcannidih Jesús ã booaat

¹ Túttimah, jwiít judíowã Dios di h jwĩ wēi láa Jesús Jerusalén tútchina jwiít di h ã nũmah jwibínap jĩ, páant mũntih. ² Caanjĩh Ovejawã Bejni Jēc wut jumni pebh jéehat júá ã jumap jĩ. Jwiít judíowã jwĩih wéheatjĩh niijná, caán júá di h Betzata jwĩ niijná caá. Caán Betzata júá jwéej di h cinco nemat wihcanni jęcna ã jum pũud bejep jĩ. ³ Caán júá di h mũú wãáp lap nũmp dawá tubúp chũúh nit ïpĩ ñaj pũud bejep tajĩ. Jéih encannit, jéih jibcannit, jéih yoocannitbut caán júá pebh ït ñajap tajĩ. Caanjĩh ñajnit, mah chibít ã dácohat di h pái ñajna ït chãjap tajĩ. ⁴ “Dioíh ángel dei jwínit, caán jéehat júá di h ã dácohanachah ennit, ded jãt ih jwĩih buúg báahniboó dedé wunat jumni ãpĩ boonap wut jĩ”, ït niíj jenah joyóp tajĩ. ⁵ Páni hna, caanjĩh jumni biíc jéih bejcanni, treinta ocho jópchi tubúp chũúh ni ñajap jĩ. ⁶ Caandíh ennit, maatápdih ã tubúp chũúát di h jéihna, Jesús caandíh nin pah ã niíj mũbh joyóp jĩ:

—¿Meém ma boofh niít? ã niijíp jĩ.

⁷ —Wã boofhna yuh caá. Obohjeéhtih, can júána weemdíh ded ub báahni pínah ã wihcan caá. Pánihna, dawá láa ã dácohochah, wã buúg báah bejíhichah yuhna, bita wã játih ípí juibí buúg báahna caá, Jesúsdiñ ã niijíp jĩ.

⁸ Páant ã niijíchah joinít,

—**Ma ñah ñuhúú.** Ma ñajatdih ubnit, ma yáac chüi bejeé, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

⁹ Páant ã niijíchahjeh, caán jéih bejcanniji ñah ñuhnit, ã ñajatjidih ubnit, ã yáac chüi bejep jĩ, buca. ¹⁰ Páant ã boonachah enna, jwí chooát yeó jáap ã jumuchah, jwí maáta caandíh nin pah ít niij jüihñup wut jĩ:

—¿Dépanihna, ma ñajatjidih beo bej tigaá ma chäj? Buu jwí chooát yeó jáap ã jumuchah, ma ñajatjidih ma beo bejchah, ã túican caá, ít niijíp wut jĩ.*

¹¹ —Obohjeéhtih, '**Ma ñajatjidih** ubnit, ma yáac chüi bejeé', weemdíh booani ã niijíp be. Páant ã niijíchah joinít, nin wã ñajatjidih ub bejna caá wã chäjap, át niij jepahap wut jĩ.

¹² —¿Déhe tibeé meemdíh páant niij, booani? queét ít niij úbh joyóp wut jĩ.

¹³ Obohjeéhtih, Jesús dawá cáacwã cātíh ã bejchah, caandíh boanidih át beh encap wut jĩ. Pánihna, ã wūtdih jéihcan, át jéih jepahcap wut jĩ. ¹⁴ Túttimah, Dioíh muúboó Jesús caandíh jwááhnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—**Weemdíh ma joi jwúhúú.** Buu ma túi jumna caá. Pánihna, ma jwúub yéej chäjca bojoó, páant muntih. Jwúub yéej chājna, chah yeejép wunat meemdíh ã jüóhbirna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

---

* 5:10 Neh 13.19; Jer 17.21

¹⁵ Caandíh páant ã niijíchah joinít, Jesúsdih át beh enep wut jī, b̄ca. Pánih beh enniji jwī maátadih naáwádih át bejep jī.

—Jesús wūt jumni beé weemdíh át booanap tabe, queét-dih át niijíp wut jī.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, Jesús chooát yeó jáapdih ã booaatjidih jéihnit, jwī maátaboó caandíh yeejép ĩ chāj jwíhip jī.

¹⁷ Páant caandíh ĩ mawíhatdih jéihna, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jī:

—Wã íp páantjeh teona caá ã chājap. Pánihna, weembút wã teo jwuhna caá, ã niijíp jī.

¹⁸ Jesús páant ã niijíchah joinít, jwī maátaboó chah ĩ íjip jī. Jwī chooát yeó jáapdih caán tubáp chūúhndih ã booanachah enna, queét ĩ íj jwíhip jī. Pánih íjna, “Wã íp”, Diosdih ã niijíchah joiná, chah ĩ yoób íjip jī. “Wã íp”, niijná, ‘Diosdih biíc yoobó wã jumna caá’, Jesús caán mícjeh ã niíj jenah joiná caá”, jwī maáta ĩt niíj jenah joyóp tajī. Páant niíj jenah joinít, chah íjna, Jesúsdih ĩ yoób mao yohíhip yuh jī.*

Jesús ã íp ã wutuchahjeh, jepahni ã jummat

¹⁹ Páant ĩ niíj jenah joyátdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ã jwúb niíj naáwáp jī: “Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Weém, Dios wūúh, wã jenah joyátjeh wã chājcan caá. Wã íp weemdíh ded pah ã wutuchah, caandíhjih wã jepahna caá. Wã íp ded pah ã chājachah ennit, weém ã wūúhbut biíc yoobó wāpí chājna caá. ²⁰ Wã íp weém ã wūúhdih oina, ded pah ã chājatdih weemdíh āpí jéihyana caá. B̄w̄ wã chājatji chah, biíh wã chājat pínahdih weemdíh ã jéihyabipna caá. Páant weemdíh ã wutatdih joinít, ã wēpatjīh yeebdíh wã chāj júutuchah, ñi

* 5:18 Jn 10.30-38

en wáhi bejbipna caá. ²¹ **Wā íp ded pah wunah** bejnitdih ã booaat pah, weembút ã booaat túutnitdih bíic yoobó wā booana caá. ²²⁻²³ **Wā íp cáacwā í yéj chājatdih peéh chājni nihcan caá. Obohjeéhtih, í yéjat jíib wā peéh chājat pínah niijná, weémboodíh ã wutap** be, nihat cáacwā caandíh í weñat pah, weemdíhbut bíic yoobó í weñat pínah niijná. Wā íp caá weemdíh wahní. Pánihna, ded weém ã wūúhdih wēicanni, wā ípdihbut ã wēican caá.

²⁴ **“Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Det wā naáwát-dih joinít, weemdíh wahnidih jepahna, páantjeh ájeéh í túi jumbipna caá. Páant ájeéh í jumuchah, queétdih wā peéh chājcan níit. Queét iiguípna bejnit déejidih túi ubnit í jumbipna caá. ²⁵ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Iguípna bejnit déeji weém Dios wūúhdih buu jepah jwíhna caá í chājap. Wā naáwát-dih jói jepahnitboó Dios bíicdih páantjeh í túi jumbipna caá. ²⁶ Wā íp Dios páantjeh jumniboó cáacwādih páantjeh ã jumat túutna caá. Pánihna, weém ã wūúhdihbut páantjeh jumat túutni pínah ã chājap jí. ²⁷ Weém nihat cáacwā úud jeñé wā jumuchah, cáacwādih wā peéh chājat pínah niijná weémboodíh ã wutap jí. ²⁸ Páant wā naáwáchah joiná, ñi jói wúhi** bejca bojó. Cubucah nihat wunnit íih báhah í yohopjiboó jumna yuhna, wā ezechah, í joibípna caá. ²⁹ **Pánih joiná, nihat túi** chājnitji boo pud jūóhñit Dios pebhboó í páuh laab béjbipna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitjiboó, í yéj chājatji jíib iiguípna í bejbipna caá.*

³⁰ **“Weém wíh jenah joyátjeh, wā weñat pínahdih wā chājcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahní ã wutatdihjeh wā chājna caá. Ā níját pahjeh cáacwādih wā peéh chājbiipna caá. Páant wā peéh chājachah, yoobópdih ã jumbipna caá. ³¹ “Weém Dios wūúh, ã wahní caá”, weemjéh**

* 5:29 Dn 12.2

wā niijíchah, ‘Ma nih yána caá’, weemdíh ñita niij tágaá.
³² **Obohjeéhtih, bih caá weemdíh naóhni pohba. Caán naóhni Juan Daabáni caá. Pánihna, ‘Á niijátji yoobópdih ā jumna caá’, wā niij jéihna caá.** ³³ **Yeéb weemdíh jéihíhna, bitaboodíh Juan pebhna ī wúbh joyát pínah niijná, ñit wahap tabe. Caán yoobópdih yeebdíh āt naáwáp jī.***
³⁴ **‘Nin Dios wūúh caá’, weemdíh niijnítidih wā bidcan caá. Pánih bidcan yuhna, ‘Dios wūúh caá’, Juanboó weemdíh ā niiját yoobópdih caá. Pánihna, weemdíh jepahnit, iiguípna ñi bejcat pínah niijná, Juan ā niijátjidih yeebdíh wā náhniana caá.** ³⁵ **Túí enat túut niijná, jiiát dahdíh jwí jii cáagat pah, Juan ded pah wā jummatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeebdíh āt naáwáp tají. Páant ā naáwáchah joiná, daocánni yeó jáap ñi túí wēi joi jwúhup jī.** ³⁶ **Obohjeéhtih, wā íp weemdíh ā wutuchah, ā wēpatjih wā chājachah ennit, yoobópdih Dios ā wahni wā jummatdih ñita túi jéih tagaá.** ³⁷ **Juan weemdíh ā daabánachah, wā íp jehbut weemdíh wahni ‘Caán wā wūúh caá’, ā niijíp jī. Páant ā niijíchah yuhna, yeéboó caandíh encan, joicánnitbut ñi jumna caá.*** ³⁸ **Weém Dios ā wahnidih jepahcan, wā íp ā naáwátidihbut ñi náahcan caá.** ³⁹ **‘Dios naáwát tólihdih bohéna, yeó jáap jummat pah Diosjeéh jwí túi jumbipna caá’, ñi niij jenah joiná caá.*** **Obohjeéhtih, caán tólihjih tigaá weém ded pah wā jummatdih ā naáwáp.** ⁴⁰ **Caán tólih weemdíh ā naáwáchah yuhna, yeéboó weemdíh ñi náahcan caá. Yeó jáap jummat pah Diosjeéh jumíhna yuhna, weemdíh páant ñi wúbhcan caá.**

⁴¹ **“Weemdíh wēi naóhnitdih wā bidcan caá.**
⁴² **Obohjeéhtih, yeéboó mácah ñi jenah joyátdih wā túi jéihna caá. Pánih jenah joinít, Diosdih ñi oicatdihbut wā jéihna caá.** ⁴³ **Wā íp weemdíh ā wutat pah wā**

* 5:33 Jn 1.19-27; 3.27-30

* 5:37 Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22

* 5:39 Dt

4.1; 8.1; 30.15-20

chājachah yuhna, weemdih ñi náahcan caá. Obohjeéhtih, ã wahcanniboó ã weñat pínahdihjeh ã chāj jútutachah ennit, caánboodih ñi náahbipna caá. ⁴⁴ **Bitá yeebdih ĩ wēi** naáwátidihjeh bidna yuhna, Diosboó yeebdih ã wēi naáwátidih ñi náahcan caá. Pánih náahcan, ‘Caán Dios ã wahni Cristo nihcan caá’, níj jenah joiná, weemdihbüt ñi joíhcan caá. ⁴⁵ **Páant weemdih ñi joíhcatji jíib ‘Jwĩ ípdih Jesús jwiítidih ã naóh yacbipna caá’, ñi níj jenah joicá bojóó.** ‘Moisés ã wutatjidih jwĩ jepahna, Dios pebhboó jwĩ bejbipna caá’, ñi níj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, ded pah Moisés weemdih ã naáwátjidih ñi joyáh bojat jíib, Dios yeebdih ã peéh chājipna caá. ⁴⁶ **Moisés weemdihjeh át naóh daacáp tajĩ.** Pánihna, caán ã daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, niijná, wã naáwátidihbüt ‘Yoobópdih tigaá’, ñita níj jenah joi tágaá. ⁴⁷ **Obohjeéhtih, Moisés ã daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, niijcán, wã naáwátidihbüt ‘Yoobópdih tigaá’, ñi niijcán níit’**, Jesús queétdih ã niijp jĩ.

6

*Cinco mil cáacwādh Jesús jeémát ã wēhat
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)*

¹ Túttimah, Galilea ímdih conanaáboó Jesús jwiítidih ã ñumah chúuh bejep jĩ. Caán ímjeh muntih Tiberias ím ã wūt jumup jĩ. ² Jesús ã boanachah ennitji dawá cáacwã ít ñuún péenap tajĩ. ³ Pánih chúuh juibínitji, aab béjnit, jeená púuh laab juibínit, jwiít ã bohénitdih ã ñumah chúudup jĩ. ⁴ Caán láa Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh ã judhdup jĩ. ⁵ Caanná juibí chúudna, Jesús dawá cáacwã jwĩ pebhna ĩ jūwúchah, ã enep jĩ. Pánih ennit, Felipedih nin pah ã níj uúbh joyóp jĩ:

—Dawá cáacwã jwĩ pebhna ĩ jũóh jíghona caá. ¿Deh tiguaá ĩ jeémát pínahdih jwĩ jíib chãjbi? ã niijíp jĩ.

⁶ “Ded pah caá Felipe ã niij jepahbi”, niijná, Jesús caanjéh ã chãjat pínahdih jéihna yuhna, Felipedih páant ã niij uúbh joyóp jĩ.

⁷ Páant ã niij uúbh joyóchah joinít, Felipeboó nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Ocho widh tewat jíibjĩh jeémátidih jwĩ jíib chãjachah yuhna, queétdih áta juibícan tagaá, ã niijíp jĩ.

⁸ Jwiít biíc dih jumni Simón Pedro úudboó, Andrés wüt jumni, Jesús dih nin pah ã niijíp jĩ:

⁹ —Cinco pan dah, chéne queejwádih nin wébít ã bíbohna caá. Obohjeéhtih, páant bóobitjeh ã jumuchah, queét páant moón dawá cáacwãdih ã juibícan niít, Andrés ã niijíp jĩ.

¹⁰ —Queétdih ñi chúudat túutú, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

Caanjíh túini yílíp ã jumup jĩ. Pánihna, jwĩ chúudat túutuchah, yílíp jumup dih cáacwã ĩ túi chúud beedép jĩ. Cinco mil neonájuh ĩ jumup jĩ. Yaádh, ĩ weh biíc dih chah ĩ jumup jĩ. ¹¹ Páant ĩ chúud beedéchah ennít, Jesús pan dahnadh úbnit, “Túina caá, Paá”, Dios dih ã niijíp jĩ. Páant niij péanit, jwiít ã bohénit dih queét chúudnit dih pan, queejdíhbut ã pãáat túutup jĩ. ¹² Páant jwĩ pãáachah, jeémpnit, cáacwãboó ĩ túi wud jumup jĩ. Páant ĩ wud jumuchah ennít, Jesús jwiít dih nin pah ã niij wutup jĩ:

—Ĩ judh jeémpnidih ñi túi ubuá, ĩ yoh peécat pínah niijná, ã niijíp jĩ.

¹³ Páant ã niijíchah joinít, cinco pan dahnaji, chéne queejwájidihbut ĩ judh jeémpnidih jwĩ ub yacachah, doce wuhna pohba ã yáwap jĩ. ¹⁴ Pánihna, jwiít cáacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih Jesús ã chãjachah enna, cáacwã nin pah ĩ míic niijíp jĩ:

—Yoobópdih tigaá. Nin Dios naáwátdih naóh yapani, nin baáčboó jũóhni pínahdih jwĩpĩ páini caá, queét ĩ míc niijíp jĩ.

¹⁵ Páant míc niijnít, queét Jesúsdihi maáh pínah ĩ waadáhíhip yuh jĩ. Obohjeéhtih, queét páant ĩ niij jenah joyátdih jéihnit, bíicjeh jeená púuh laab béjnit, Jesús ā bejah bojop jĩ.

Jesús íimjih ā yáac chũi bejat

(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

¹⁶ Páant ā púuh laab béjat túttimah, tōo ñáh jũúwúchah ennit, jwiít ā bohénit íimboó jwĩ dei bejep jĩ. ¹⁷ Caanná jwĩbí, jǎáj chóodih waadnít, Capernaum tútchina chúuh bejat túut jwĩ chǎjap jĩ. Obohjeéhtih, Jesúsboó jwĩ pebhna ā juicáp jĩ. Páant ā jígochah, caandíh pái chũunít, jwĩ chúuh bejep jĩ. Páant jwĩ chúuh bejehchah, ā tub tōoáh bejep jĩ. ¹⁸ Páant ā tōoáh bejat túttimah, johlit búdí ā jũúwúchah, búdí nolihatbut ā ñahap jĩ. ¹⁹ Pánihna, caán íim tac yoób jwĩ bejehchah pohba, Jesús íimjih jwĩ pebhna ā yáac chũi jũúwúchah, jwĩ enep jĩ. Páant ā jũúwúchah ennit, búdí jwĩ úumap jĩ. ²⁰ Páant jwĩ úumuchah ennit, caán jwiít dih nin pah ā niijíp jĩ:

—¡Ñi en úumca bojóo! ¡Weemjéh tigaá! ā niijíp jĩ.

²¹ Páant ā niijíchah joinít, búdí wéinit, caandíh jǎáj chóona jwĩ waadát túutap jĩ. Páant ā waadát túttimah, waícanjeh jwĩ jenah joi béjepna jwĩ chúuh jwĩbínap jĩ.

Cáacwā Jesúsdihi ĩ bidat

²²⁻²³ Cheibit bóo yeó jáapdihi Jesús Diosdihi “Túina caá, Paá”, niijnít, queétdih jeémát ā wũhupjiboó dawá cáacwā páina ĩtil chǎjap wut yuh jĩ. Jwĩ jwúub chúuh jũúwúchah, Jesús jwĩjeéh ā waadát dihbut ĩ enep jĩ. Caandíh páantjeh pái jwũhna ĩt chǎjap wut yuh jĩ. Tiberias tútchiboó jũmniiji

jǎáj chóona ĩ jumapboó át juibínap wut jĩ. ²⁴ Pánihna, Jesús ã wihcatdih ennit, queét caandíh bidna, caán jǎáj chónadih waadnít, Capernaum tátchina chúuh jũóhnit, jwiít dih ĩ ñuún juyúp jĩ.

Jesús pan panihni ã jumadnih ã naawát

²⁵ Pánih ñuún chúuh juiínitji, Jesús dih jwááh nit, caandíh nin pah ĩ niij úbh joyóp jĩ:

—¿Bohéní, débólih tibeé ninboó ma jũóh? ĩ niijíp jĩ.

²⁶ Páant ĩ niij úbh joyóchah joinít, queétdih Jesús nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wǎ naóhna caá. Dios bádí ã wēpatjĩh yeebdíh wǎ teo wáacachah yuhna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, weemdíh ñi niij jenah joicán beé. Páant niij jenah joicán yuhna, jwúub jeémp, wud jumadnih jeh ñit bid jũóh tagaá, páant muntih. ²⁷ Obohjeéhtih, yoobópdih yeebdíh wǎ naóhna caá. Nin baácdih bóo jeémát moopáh bejnijeh caá. Pánihna, caán déenadih jíib chǎjĩhcan, teocat caá náahap. Obohjeéhtih, Diosjeéh túi jumad túutni jeémát panihniboodíh bidat caá náahap. Weém nihát cáacwǎ úud jeñé caán jeémát panihnidih wǎ wũhna caá. Wǎ íp weemdíh páant ã wũhat túutup be. Páant wǎ jumadnih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, Dios ã wēpatjĩh weemdíh ã chǎj jútut túutuchah, yeéb ñi enep be, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

²⁸ Páant ã niijíchah joiná yuhna, queét caandíh nin pah ĩ jwúub niij úbh joyóp jĩ:

—¿Ded pah tigaá jwí chǎjbi, Dios ã náahatdih chǎjat túut niijná? ĩ niijíp jĩ.

²⁹ —Nindih Dios yeebdíh ã chǎjat túutna caá: ‘Wǎ wahnidih túi jenah joinít, ñi jepahaá’, yeebdíh ã niij wutup be, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

³⁰ —Meém Dios ã wahni yoobát jumna, ã wēpatjĭh ma chāj jūt en tigaá b́acah, meemdĭh jwĭ jepahat pĭnah niijná. ³¹ Jwĭ nuowāji jon j́atih t́utchi wihcapboó maná ĩ niijnĭjidih ĩt jeémép wut jĭ. * Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niĭj daacáp tajĭ: ‘Jeámant queétdih jeémát dih át wūhup wut jĭ, ĩ túi jeémát pĭnah niijná’, át niĭj daacáp tajĭ. * ¿Páant ã chājatji chah meémboó mata jéih chāj taniít? caandĭh ĩ niijp jĭ.

³² —Yoobópdih yeebdĭh wā naóhna caá. Moisésjeh pohba queétdih japmant jūóhni jeémát dih ã wūhcap jĭ. Wā ĩp jeémát yoobát panihnidih jeámant cáacwādih āpĭ wūhna caá. ³³ Pánihna, Dios ã wūhni jeémát panihni japmant dei jūóhni, nihat baácdih moondĭh ã báadhdát túutna caá, Jesús queétdih ã niijp jĭ.

³⁴ —Maá, yeó jáap jumat pah ma niijnĭ jeémát dih jwiít dih ma wūhuú, queét ĩ niijp jĭ.

³⁵ —Weem tígaá báadhdát túutni jeémát panihni caá. Det weemdĭh túi péenitboodĭh jwūub nuugúp wunat panihat ã wihcan niít. Det weemdĭh náhninit, wēi jeh nah joinitboodĭh taca jootát panihatbut ã wihcan niít.

³⁶ Obohjeéhtih, yeebdĭh j́atih naóhna, yoobópdih naóhna beé wā chājap be. Yeéboó weemdĭh enna yūhna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, ĩni niĭj jeh nah joicán caá.

³⁷ Nihat wā ĩp ã jepahat túutnitjeh weemdĭh ĩ péebipna caá. Weemdĭh pánih péenit dih wā yohcan niít.

³⁸ Japmant jūóhna, wā náahatdihjeh chājcan, weemdĭh wahni ded pah ã weñat pĭnahboodĭh chājadih wā jūúwúp be. ³⁹ Nin caá weemdĭh wahni ã weñat pĭnah yoobát:

Nihat weemdĭh ã jepahat túutnit dih buudácan, weemdĭh caán péeni yeó jáap dih queétdih wā jwūub booaat pĭnahdih ã náah yacna caá. ⁴⁰ Nihat weém ã wūúhdih jepah-

* 6:31 Ex 16.4,15 * 6:31 Sal 78.24-25

nit, páantjeh ájeéh í jumat pínahdih wā íp, weemdíh wahní, ā náah yacna caá. Pánihna, péeni yeó jáapdih queétdih wā jwúub boobipna caá, Jesús ā niijíp jī.

⁴¹ “Weém japmant jūóhni jeémát panihni tigaá wā jumap”, Jesús ā niijíchah joinít, jwī maátaboó caandíh íijnit, tūbit í míic niijíp jī.

⁴² —¿Nin Jesús José wūáh nihcan níit? Á íp, ā índihbut jwíit jwī jéihna caá. Pánihna, jwíit panihnijeh mun tigaá. Pánihni jumna yuhna, ¿dépanihna “Japmant jūóhni wā jumna caá”, ā níj? í míic niijíp jī.

⁴³ Queét páant í míic niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā jwúub níj jepahap jī:

—Weemdíh yeejép ní niijcá bojoó. ⁴⁴ Det í jenah joyátjīhjih weemdíh í jéih jepahcan níit. Obohjeéhtih, wā íp, weemdíh wahniboó, ‘Caán Dios ā wahní Cristo yoobát caá’, queétdih ā níj jenah joyát tūutna caá, wájeéh í péeat pínah niijná. Páant ā chājcah, det wíihwā pínah íta jéih jumcan tagaá. Pánihna, péeni yeó jáapdih weemdíh jepahnitjidih wā jwúub boobipna caá. ⁴⁵ Dios naáwátidih naóh yapanitboó nin pah ít níj daacáp tajī. ‘Dios queét nihatdih ā bohébiipna caá’, ít níj daacáp tajī.* Pánihna, nihát wā íp ā bohéátidih joinít, weemdíhbut í jepahbiipna caá. Pánih jepahnit wíihwā í jumbiipna caá.

⁴⁶ “Wā ípdih ded ā encan caá. Weém ā wahnijeh caandíh wā enep jī. ⁴⁷ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Det weemdíh jepahnit páantjeh wā ípjeéh í tūi jumbiipna caá. ⁴⁸ Weém báadhdani jeémát panihni wā jumna caá.

⁴⁹ Níi nuowāji tútchi wihcapboó manádih jeémpna yuhna, ít wunup wut jī. ⁵⁰ Obohjeéhtih, japmant jūóhni wā niijní jeémát panihnidih ded jeémpna, iiguípna ā bejcan níit. ⁵¹ Weém japmant jūóhni báadhdani jeémát panihni

* 6:45 Is 54.13

wã jumna caá. Caán jeémát panihnidih jeémpnitjeh wã ípjeéh páantjeh í jumbipna caá. Caán báadhdani jeémát panihni wíih bácah ã jumna caá. Pánihna, wíih bácahdih wã wũhbipna caá, nihat baácdih moón wã ípjeéh í túi jummat pínah niijná. Pánih wũhna, nihat cáacwãdih wã wun wũhbipna caá”, Jesús ã niijp jĩ.

⁵² Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maátaboó, queétjeh nin pah í niij míc wéhenap jĩ:

—¿Nin dépanih tigaá áih bácahdih jeémát pínah panihni ã wũhbi? í míc niijp jĩ.

⁵³ Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih ã niijp jĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Weém nihat cáacwã úud jeñé wã jumuchah, ded wíih bácah panihnidih jeémpcanni, wíih meép panihnidih babhcanni wã íp pebhboó ã bejcan niít. ⁵⁴ Ded wíih bácah panihnidih jeémpni, wíih meép panihnidih babhndih péeni yeó jáapdih wã jwáub booabipna caá. Caánboó wã ípjeéh páantjeh ã jumbipna caá. ⁵⁵ Wíih bácah ñi jeémát yoobát panihni, wíih meépbüt ñi babhbat yoobát panihni ã jumna caá. ⁵⁶ Det wíih bácah panihnidih jeémpnit, wíih meép panihnidihbüt babhnit, weém bíicdih í túi jumbipna caá. Weembüt queét bíicdih wã jumbipna caá. ⁵⁷ Wã íp páantjeh jumni weemdíh wahna, weemdíhbüt páantjeh jumni ã jummat túutna caá. Páant ã chãjat dée, jeémátdih ñi bidat pah, ded weém páantjeh jumnidih búdí bidna, caandíh wã ípjeéh páantjeh jumni wã jummat túutbipna caá. ⁵⁸ Bütéh yeebdíh wã naóhni jeémát panihni Dios pebhmant dei jũóhni caá. Caán jeémát panihni jwĩ nuowãji í jeémpni maná panihni nihcan caá. Queétboó caán jeémátdih jeémpnitji ít wunup wut jĩ. Obohjeéhtih, bütéh wã naóhni

jeémát panihnihoodíh ded jeémpni wã ípjeéh páantjeh ã jum̃bipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

⁵⁹ Capernaum tútchidih moón ĩ míic wáacat muúboó Jesús queétdih páant ã niij naóh bohénap jĩ.

Jesúsdih jepahna, páantjeh ãjeéh jwĩ túi jumat

⁶⁰ Dawá jwĩjeéh péenit Jesús ã bohéatdih joinít, nin pah ĩ niij wéhenap jĩ:

—Jesús nin ã bohéat b̃oni yoobát ã jum̃uchah, caandíh jwĩ joíhcan caá, queétjeh ĩt míic niijíp tajĩ.

⁶¹ Páant ĩ míic wéheatdih jéihnit, Jesúsboó queétdih nin pah ã niij w̃bh joyóp jĩ:

—¿Nin wã bohéatdih joiná, ñi íj niít? ⁶² Weém, ni-hat cáacwã úud jeñé, játih wã jum̃upjiboó wã jwúub púuh laab béjehah enna, ¿ded pah ñita niij jenah joí? ¿Caandíhbut ñita íj taniít? ⁶³ Dios ã wahni Túini Espiritu cáacwãih caolihdih ã booana caá. Cáacwãjeh íih caolihdih ĩ jéih boacan caá. Pánihna, wã naáwátidih ñi túi jenah joyóchah, Túini Espirituboó ñíih caolihdih ã boobipna caá. ⁶⁴ Obohjeéhtih, páant ã jum̃uchah yuhna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo nihcan caá’, biquína ñi niij jenah joiná caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Jesús páant niij jenah joinítidih játih átát jéihyep tajĩ. Pánihna, caandíh eníhcannitdih duó wáini pínahdihbut átát jéihyep tajĩ.

⁶⁵ Páant niij naóh péanit, nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—Nin pah yeebdíh wã niij naáwáp yah be: ‘Wã ípboó cáacwãdih weemdíh ã jepahat túutcah, det wíihwã pínah ĩta jéih jumcan tagaá’, wã niijíp be, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

⁶⁶ Páant ã niijíchah joiná, dawá jwíjeéh péenitji Jesúsdi h wēican, ī cādahap jī. ⁶⁷ Páant ī cādahachah ennit, Jesús jwiít docewā ã bohénitboodíh nin pah ã niij ʷúbh joyóp jī:
—; **Yeebb**út weemdíh ñi cādahmi naniít? ã niijíp jī.

⁶⁸ Páant ã niij ʷúbh joyóchah joinít, Simón Pedro nin pah ã niij jepahap jī:

—Obohjeéhtih, Maá, jwiít dih biíh bohéni ã wihcan caá. Diosjeéh páantjeh jwí jumat pínah niijná, ma naáwátjeh jwiít dih ã túi jéihyana caá. ⁶⁹ Pánihna, jwiítboó meemdíh jepahnit, ‘Meém túini, Dios wūúh, ã wahní caá’, jwí niij jéihna caá. Pánih jéihnit, meemdíh jwí cādahcan niít, ã niijíp jī.*

⁷⁰ Páant ã niijíchah joinít, Jesús jwiít dih nin pah ã niijíp jī:

—**Weém yeéb docewādih wā ñíwip** yuh jī. Obohjeéhtih, biíc ñijeéh jumni nemépih pínah ã jumna caá, ã niijíp jī.

⁷¹ Páant niijná, Judas, Simón Iscariote wūúhdih niijná át chājap tajī. Judas jwiít Jesús ã bohénitjeéh jumna yuhna, Jesúsdi h eníhcannit dih duó wáini pínah ã jumap jī.

7

Jesús úudwā caandíh ī jepahcat

¹ Túttimah, Jesús Galilea baácboó jwiít dih nūmah jibidih ã bejep jī. Judea baác dih moón jwí maáta caandíh ī mao yohíhat dih jéihna, Judea baácboó ã bejích jwuhcap jī.

² Jwiít judíowā wāpchí dahna jwí chājatjidi h náhníat yeó jáapna, bahni ã jūdhdap jī.* ³ Pánihna, Jesúsdi h ã úudwā nin pah ī niijíp yuh jī:

—Ninjíh chāocánjeh, Judea baácna bejnit, meemdíh pééhnit dih ma wēpatjíh ma chā júutú. ⁴ Ded ã wēpat dih júutíhna, bih júutcat caá náahap. Pánihna, yoobóp dih

* 6:69 Mt 16.16; Mr 8.29; Lc 9.20   * 7:2 Lv 23.34; Dt 16.13

wēpni jumna, jwī míc wáac juibíni tútchiboó ma wēpatdih jwíjeéh ma júut jūúwá, Jeñé, ĩ niijíp jĩ. ⁵ Queét ā úudwājeh yuhna, ‘Caán Dios wūúh caá’, Jesúsdiĥ ĩ niíj jenah joicáp jĩ. Páant niíj jenah joicán, caandíh páant ĩ niijíp jĩ.

⁶ Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niíj naáwáp jĩ:

—Wā wēpatdih cáacwādiĥ júutat pínah ā juđh jwuhuchah, wā bejcan caá. Yeéboó fiestadiĥ eníhna, caán tútchina ñi enbi jwuhú. ⁷ Cáacwā yeebdíh ĩ ĩjcan caá. Obohjeéhtih, ĩ yéj chājatdiĥ wā naáwáchah joinít, weémboodíh ĩ ĩjna caá. ⁸ Pánihna, caán fiesta yeó jáapna ā jumuchah, yeebjéh ñi enbi jwuhú. Weém caanná wā bejat pínah ā juđh jwuhna caá, ā niijíp jĩ. ⁹ Páant niijnít, Galilea baáboó jwiítđih ā numah chāwáp jĩ.

Jesús fiestadiĥ enediĥ ā bejat

¹⁰ Obohjeéhtih, ā úudwā ĩ bejat túttimah, Jesúsbut Jerusalén tútchina jwiítđih ā numah bejep jĩ. Pánih bejna, cáacwā ĩ encapmantbit jwī bejep jĩ. ¹¹ Fiesta yeó jáapdiĥ míc wáac juibínit, jwī maáta Jesúsdiĥ búdí ĩt bidip wut yuh jĩ.

—¿Dee tígaá ā jum? ĩt niíj úubh joyóp wut jĩ.

¹² Pánihna, cáacwābut caandíh búdí jenah joinít, ĩt míc wéhenap wut jĩ. “Caán túini caá”, biquína niíj, “Caán yeejép caá. Cáacwādiĥ yee naóhni caá”, bitaboó ĩt niijíp wut jĩ.

¹³ Páant niijná yuhna, jwī maátadiĥ úumna, Jesús ded pah ā jumatiĥ queétjeh ĩt míc wéhenap wut jĩ.

¹⁴ ĩ weñat yeó jáapna tac yoób Jesús Dioíh muná waád juibínit, cáacwādiĥ ā bohénap jĩ. ¹⁵ Páant ā bohénachah, jwī maáta joí wúhi bejnit, nin pah queétjeh ĩ míc niijíp jĩ:

—¿Nin bohécanni yuhna, dépanih tigaá bohéatdih ã túi jéih? ĩ míic niijíp jĩ.

¹⁶ Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Wã bohéat weemjéh wã naáwát nihcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahní ã naáwát túutat caá. ¹⁷ Ded Dios ã weñat pínahdih chājíhni ‘Páant ã bohénachah, ã jéihyatjeh nihcan caá. Yoobópdih Dios naáwát caá’, ã niij jéihbipna caá. ¹⁸ Ded ã jenah joyátjeh naóhna, cáacwã caandíh ĩ weñat pínahdih bidna caá ã chājap. Obohjeéhtih, weemdíh wahniboó weemdíh ã naóh yapaat túutna caá. Pánih naóh yapana, caandíhjih ñi weñat pínahdih yeebdíh wã náah yacna caá. Páant wã naóh yapanachah joiná, ‘Yeecanjeh, yoobópdih ã naóhna caá’, ñi niij jéihbipna caá.

¹⁹ “Moisésji ded pah Dios yeebdíh ã wutatdih át jwúub naóh yapanap wut jĩ. Obohjeéhtih, biíc ñijeéh jumni caán ã wutatjidih jepahni wihcan caá. Pánihna, ¿dedé wã chājatji jíib tigaá weemdíh ñi mao yohíh?” jwĩ maátadilh ã niij úubh joyóp jĩ.

²⁰ —Meemdíh nemép ã jumna caá. ¿Déhe tigaá meemdíh mao yohíhniit ĩ jum, páant ma niijíchah? queét dawá caandíh ĩ niij úubh joyóp jĩ.

²¹ —Biíc láa jwĩ chooát yeó jáapdih yeéb cáacwã ñi jéih chājca naáhdih weémboó yeebdíh wã chāj júutup be. Páant wã chāj júutachah ennit, búdí ñi en wúhi bejep be. ²² Jon játih Moisésji nihat neoná weépdih quehlinah yapat chóodilh át bóodat túutup wut jĩ. Pánihna, nihat neoná weép ñi weh jumna, ocho yeó jáap túttimah chooát yeó jáapdih yuhna, ã wutatji pahjeh ñipí bóodna caá.* Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji pohba át nihcap wut

* 7:22 Lv 12.3

jĩ. Jwĩ nɔo Abrahamjidih Dios páant bóodat pínahdih át jwĩh wutɔp wut jĩ. *Pánihna, caán túttimah, jwĩ nɔowā páant ípí chājap wut jĩ. ²³ Chooát yeó jáapdih yuhna, Moisés ā wutatjidih yap yohíhcan, yeebbút ñi wehdih ñipí bóodat túutna caá. Páant ñi chājna yuhna, ¿dépanihna, chooát yeó jáapdih weémboó wunnidih wā booanachah enna, ñipí íj? * ²⁴ Ded pah wā chājatdih túi jéihcan, ‘Caán yeejép ā chājna caá’, ñi niijcá bojoó. Obohjeéhtih, ded pah wā chājatdih jéihna, weemdíh yoobópdih ñi jenah joyoó, Jesús queétdih ā niijp jĩ.

Jesús jeámant ā jūúwátjidih ā naáwát

²⁵ Páant ā niijíchah joinít, biquína Jerusalén tútchidih moón nin pah í míic niij úúbh joyóp jĩ:

—¿Nin jwĩ maáta í mao yohíhni nihcanna niít? ²⁶ Wáát en tih. Páantjeh jwĩ cātíh bohéna caá ā chājap. Páant ā bohénachah yuhna, jwĩ maáta ded pah í niijcán caá. ‘Cristo, Dios ā wahní caá’, queét í niijjéhna caá. ²⁷ Obohjeéhtih, Dios ā wahní Cristo dedmant ā jūúwátjidih ded ā jéihcan niít. Nin Jesús ā jumni tútchidih jwiít jwĩ jéihna caá. Pánihna, Dios ā wahní Cristo nihcanna caá, queét í míic niijp jĩ.

²⁸ Jesús Dioíh muú díftboó queétdih bohénajeh, páant í míic niijíchah jéihnít, nin pah ā jwúúbh niij ñaacáp jĩ:

—Yeebjéh pohba ‘Caandíh jéihna, ā jumni tútchidihbut jwĩ túi jéihna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, wā jenah joyátjéhneh ninboó jūóhna wā chājcan jíí. Wā íp jíí weemdíh ā wahap jĩ. Pánih wahní yecanni, yoobópdih chājni caá ā jumɔp. Caandíh ñi jéihcan caá. ²⁹ Obohjeéhtih, weémboó ā pebhmant jūóhniiji caandíh wā túi jéihna caá, ā niijp jĩ.

* 7:22 Gn 17.10   * 7:23 Jn 5.9

³⁰ Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maáta caandíh ĩ tewíhip yuh jĩ. Obohjeéhtih, caandíh ĩ mao yohat pínahdih Dios ã jenah joyát ã jũdh jwuhuchah, caandíh ĩ jéih teo jwuhcap jĩ. ³¹ Pánihna, dawá Jesúsdi h tãí jenah joiná, nin pah ĩ míic niijíp jĩ:

—Nin Jesús jwiít cáacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih dawá láa ã chãj jũtũp be. Dios ã wahni pínah Cristoboó ¿caan cháh ãta chãj taniít? ¿Páant tih jũúh? ¿Páni h chãjna, caanjéh Dios ã wahni Cristo nihcan niít? ĩ niijíp jĩ.

Jesúsdi h fariseowã ĩ tewat tũtũhat

³² Páant ĩ niij wéhenachah joinít, fariseowã, sacerdotewã ĩ maáta biícdi h Dioíh mũúdi h wapnit soldad-owãdi h Jesúsdi h ĩ tewat pínah niijná, ĩt wahap wut yuh jĩ.

³³ Jesús queét cáacwãdi h nin pah ã jwũub niijíp jĩ:

—**Daocánni yeó jáap ñijeéh wã jum** jwuhbipna caá. Weemdíh wahni pebhboó wã jwũub bejat pínah bahni jeh ã jũdhna caá. ³⁴ **Wã jum**at pínah pebhboó yeéb ñi jéih bejcan niít. Weemdíh bidna yuhna, ñi jéih bid juibícan nacaá, ã niijíp jĩ.

³⁵ Páant ã niijíchah joinít, queétjeh nin pah ĩ míic niij wũbh joyóp jĩ:

—Nin páant niijná, ¿dedboó bejat tũut tigaá ã chãj? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿Jwĩ déewã ĩ bej peétni baác-naboó bejnit, jwĩ déewã nihcannitdi h ã bohémi naniít? ³⁶ **Yeéb weemdíh bidna yuhna**, ñi jéih jwãáhcan niít', niijná, **'Wã bejat pínah pebhboó ñi jéih bejcan niít'**, niijná, ¿ded pah niij tigaá páant ã niij? ĩ míic niijíp jĩ.

Báahdani mah panihnidih Jesús ã naáwát

³⁷ Fiesta péeni yeó jáap, chah jwĩ weñat yeó jáap yoobát ã jumuchah,* Jesús caanjíh ñuhnit, tubit ã ñaac níj naáwáp jĩ:

—Ded **taca joótni wã pebh ã jũúwú** naáh. ã juyúchah, túi báadhdani mahdih caandíh wã wũhbirna caá. Wã wũhni pínah mah panihnidih babhna, Diosjeéh ã túi jumbirna caá.* ³⁸ **Ded weemdíh jepahni pínahdih Dios naáwát dih naóh yapanit nin pah ít níj daacáp tajĩ: ‘Ded weemdíh jepahna, áih caolihmant muj** nooj bácat panihni ã jumuchah, wēniti wíh túini doonádih bitadih ã wēp naóhbirna caá’, ít níj daacáp tajĩ,* ã niijíp jĩ.

³⁹ Páant niijná, Jesúsdi jepahnitdih Túini Espiritu jumna, ded pah ã teo wáacat pínahdih naóhna ã chãjap jĩ. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó ã jwúub aab béj jwuhcah, Túini Espiritu ã dei jũóh jwuhcap jĩ.

Jesúsdi judíowã bíic yoobó ï jengah joicát

⁴⁰ Páant Jesús ã niijíchah joinít, dawá cáacwã nin pah ít míic níj wéhenap wut jĩ:

—Nin yoobópdih Dios naáwát dih naóh yapani jwĩpí páini caá, ít niijíp wut jĩ.

⁴¹ —Nin Cristo jwiít dih túi ubni nacaá, bita ít niijíp wut jĩ.

Obohjeéhtih, bitaboó nin pah ít míic niijíp wut jĩ:

—Cristo jũóhna, Galilea baácboó áta jumcan tagaá. Nin Jesús caanjíh bóo tigaá. ⁴² Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át níj daacáp tajĩ. ‘Cristo David jumma yoobát ã jumbirna caá.* Pánihna, David ã cáac jumni Belén tútchiboó ã cáac jumbirna caá’, át níj daacáp tajĩ.*

* 7:37 Lv 23.36; Nm 29.35 * 7:37 Jn 4.10-14 * 7:38 Ez 47.1; Zac 14.8

* 7:42 2S 7.12-13; Sal 89.3-4; 132.11-12 * 7:42 Mí 5.2

Pánihna, Jesús Belén tútchidih bóo nihcan, Dios ã wahni yoobát nihcan caá, queétjeh ít míic niijíp wut yuh jĩ.

⁴³ Pánihna, queét Jesúsdiñ biíc yoobó ít jenah joicáp wut jĩ. ⁴⁴ Biquína Jesúsdiñ ít teo nemíhip wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, ít jéih teocap jĩ.

Jesúsdiñ jwĩ maáta ít jepahcat

⁴⁵ Sacerdotewã ít maáta, fariseowã biícdiñ Jesúsdiñ ít tewat túttnit soldadowã Jesús pebh jwínítji, queétdih wahnit pebhboó ít jwúub bejep wut jĩ. Ít pebhna ít jwúub jwibínachah, soldadowãdiñ queét nin pah ít niijíp wut jĩ:

—¿Dépanih tibeé Jesúsdiñ ñi teocan? ít niijíp wut jĩ.

⁴⁶ —Caán yoobópdih naóhni beé. Bíh caan pánih wép naóhni ã wihcan caá, queét soldadowã ít níj jepahap wut jĩ.

⁴⁷ Páant ít níj jepahachah joinít, fariseowãboó nin pah ít niijíp wut jĩ:

—¿Yeebdíh caán ã yeenachah, ‘Yoobópdih tigaá’, ñi niijnít beé? ⁴⁸ Det jwĩ maáta Jesúsdiñ jepahcan, caandíh ít náahcan caá. Pánihna, jwiítbüt caandíh jwĩ náahcan caá. ⁴⁹ Obohjeéhtih, queét caandíh jepahnitboó Moisés ã wutatjidih ít jéihcan caá. Caandíh ít jéihcat júb jwĩ íp queétdih peéh chájna, iiguípna ã yohbipna caá, fariseowã ít niijíp wut jĩ.

⁵⁰ Obohjeéhtih, biíc fariseo, Nicodemo wüt jwmni, chei Jesúsdiñ wéhenadiñ jwibíniji,* páant ít niijíchah joiná, bita caanjíh jwmnitdiñ nin pah át niijíp wut jĩ:

⁵¹ —Jesús yeejép ã chájachah, jwĩ jéihcan caá. Pánih jéihcannit jwmna, ded pah ã chájatdiñ caanjéh ã naóhcah, jwĩ jéih peéh chájcan caá. Pánih jéihcan yuhna, caandíh jwĩ peéh chájachah, jwĩ wutatdihjeh jwíta yap yoh tagaá, át niijíp wut jĩ.

---

* 7:50 Jn 3.1-2

⁵² Páant ã niijíchah joinít, queét nin pah caandíh ít niij jüihñup wut jĩ:

—¿Meembút Galilea baácdih bóo niít, jwiít dih páant ma niij naóhna? Dios naáwát dih meemdíh túi bohéat caá náahap. Pánih bohéna, ‘Galilea baácmant ded Dios naáwát dih naóh yapani átát wihcap tajĩ’, ma niij jéihbipna caá, Nicodemodih ít niijíp wut jĩ.

⁵³ Páant niij péanit, íih munnáboó ít jwúub bejep wut jĩ.

8

Deoh nah jumnih mi yéejat dih Jesús ã yohat

¹ Dioíh munnáboó jumnit dih naóh péanit, Olivo Jeéboó Jesús jwiít dih ã numah púuh laab béjep jĩ. ² Cheibitjeh, jwúub dei jüóh nit, Dioíh munnáboó dih muntih jwiít dih ã jwúub numah waadáp jĩ. ã jwúub juyúchah ennit, nihat cáacwã ã pebhna í míc wáac juyúp jĩ. Í míc wáac juyúchah ennit, caanjíh juibí chüudnit, Jesús queét dih ã bohénap jĩ, páant muntih.

³ ã bohéat tac jumuchah, Moisés ã wutatjidih bohénit, fariseowã biícdih deoh nah jumnih dih ít ub jüúwáp jĩ. Pánih ub jüóh nit, Jesús pebh cáacwã cātíh caánt dih í ub jui ñuhup jĩ. ⁴ Pánih ub jui ñuh nit, Jesús dih nin pah í niij naáwáp jĩ:

—Nint mi áa nihcannijíh yeejép mi chājachah, jwí enep be. ⁵ Dios ã wutat dih Moisésji nin pah át niij daacáp tajĩ. ‘Det í áa nihcannitjíh yeejép í chājachah ennit, jee dáhnajíh ñi yoh mawaá’, át niij daacáp tajĩ.* Pánihna, meémboó ¿ded pah tigaá ma niij naóhbi? í niijíp jĩ.

⁶ Páant niijnít, caandíh naóh yacat túut niijná, Jesús dih mácah í naáwát túutup yuh jĩ. Obohjeéhtih, Jesús páant í niijíchah joinít, páah jéennit, áih téih tíbjíh baácoó ã

* 8:5 Lv 20.10; Dt 22.22-24

daacáp jĩ. ⁷ Páant ã daác jwuhuchah, queétboó caandíh úúbh joí yójahna ĩ chājap jĩ. Páant ĩ úúbh joí yójahachah, Jesús ñah ñuhnit, queétdih nin pah ã niíj jepahap jĩ:

—**Ded ñijeéh jumni** yéejat wihcanniboó caántdih jee dáhjĩh ã jwíh yoh waáwá naáh, ã niijíp jĩ.

⁸ Páant niíj péanit, jwúub páah jéennit, ã jwúub daacáp jĩ, páant muntih. ⁹ Páant ã niijíchah joinít, caántdih naóh yacnitboó ĩ yéej chājatjidih náhninit, chah behnit biquína ĩ jwúub beedáh bejep jĩ. Páant ĩ bejat túttimah, deoh nah jumnih Jesús pebh ñuhnit, caandíh joinít cātfh queét chénewājeh ĩ jumup jĩ. ¹⁰ Pánihna, caántdih úb jūóhnitji ĩ wihcah enna, jwúub ñah ñuhnit, Jesús caántdih nin pah ã niíj úúbh joyóp jĩ:

—**¿Deyoob tígaá queét ĩ bej? ¿Meemdíh peéh chājat túttnit ĩ wihcan caá? ã niijíp jĩ.**

¹¹ —Wihcan caá, Maá, mi niijíp jĩ.

—**Weembát** meemdíh wā peéh chājat tútucan niít. Ma jwúub bejeé. Ma jwúub yéej chājca bojoó, páant muntih, Jesús caántdih ã niijíp jĩ.

Jesús baabát panihni ã jummatdih ã naáwát

¹² Caántdih naóh péanit, Jesús caanjĩh jumnitdih nin pah ã jwúub niíj naáwáp jĩ, páant muntih:

—**Weemjéh tigaá baabát panihni nin baácdih moondíh wā íp Dios ded pah ã jummatdih wā jéihyana caá.** Det weemdíh péenit, dupúát panhipboó bejcan, wā ípdih ĩ jéihbipna caá. Pánihna, weemdíh ĩ jepahachah, páantjeh Diosjeéh wā túi jummat tútupna caá, ã niijíp jĩ.*

¹³ Páant ã niijíchah joinít, fariseowāboó nin pah caandíh ĩ niijíp jĩ:

---

* 8:12 Mt 5.14; Jn 9.5

—Meém ma túi jummatdih meemjéh naóhna, oboh nih yáana caá ma chājap. Páant ma niijíchah, ma naáwát dedé pínah nihcan caá, ĩ niijíp jĩ.*

¹⁴ —**Weemjéh dedmant wā jūwátjidih wā jéihna caá.** Wā bejat pínahdihbut wā jéihna caá. Obohjeéhtih, yeéboó caandíh ñi jéihcan caá. Páant weemdíh ‘nih yáani caá’, ñi niijíchah yuhna, ded pah wā jummatdih yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. ¹⁵ **Yeéboó ded pah ñi enatdihjeh jenah joinít, cáac ded pah ã jenah joyátidih yoobópdih ñi jéihcan caá. Pánih jéihcan yuhna, ‘Caánboó túican caá’, weemdíh ñipí niijná caá. Obohjeéhtih, yeéb ñi jenah joyát pah jenah joicán, ded pah cáacwā ĩ jummatdih weémboó wāpí naóhcan caá. ¹⁶ Weém biícjeh pohba nihcan caá cáacdih páant niój naóhni. Wā íp weemdíh wahni biícidih, páant jwí niój naóhna caá. ‘Nin túini caá. Nin túicanni caá’, niój naóhna, yoobópdih wā naóhna caá. ¹⁷ Moisés yeebdíh wutna, nin pah át niój daacáp tajĩ: ‘Chénewā biíc yoobó ĩ naáwáchah, ĩ niiját yoobópdih caá’, át niój daacáp tajĩ. ¹⁸ Weémboó ded pah wā jummatdih naóhna, weemdíh wahni, wā ípbut biíc yoobó ã naóhna caá. Pánihna, ded pah wā jummatdih chénewā naóhni jwí jumuchah, jwí naáwát yoobópdih caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.**

¹⁹ Páant ã niijíchah joinít, fariseowā nin pah ĩ niój wúbh joyóp jĩ:

—¿Ma íp dedboo tígaá ã jum? ĩ niijíp jĩ.

—**Weemdíh jéihcan, wā ípdihbut ñi jéihcan caá.** Obohjeéhtih, weemdíh jéihna nihna, wā ípdihbut ñita jéih taga, Jesús queétdih ã niój jepahap jĩ.

²⁰ Páant niój bohéna, Dioíh muúboó cáacwā ĩ wāhni dinerodih ĩ jwejat paihna pebh ã jumap jĩ. Obohjeéhtih, caandíh ĩ mao yohat pínahdih Dios ã jenah joyát ã judh

* 8:13 Jn 5.31

jwəhəchah, caandíh tewíhnit pínahbət caanjíh jumna yəhna, caandíh í jéih teo jwəhcap jī.

“Wā bejep pínahna ñi jéih bejcan níit”, Jesús ā niiját

²¹ Pánih bohénajeh, Jesús nin pah ā jwúub níj naáwáp jī:

—*Wā jūúwápjiboó wā jwúub bejbipna caá.* Páant wā bejat túttimah, weemdíh ñi bidbipna caá. Obohjeéhtih, ñi yéj chājatdih ñi cádahcatji jíib, wənna, ñíih caolih iiguípna bejna, wā bejep pínahboó ñi jéih bejcan níit, ā niijíp jī.

²² Páant ā niijíchah joinít, jwí déewā queétjeh nin pah í míic níj wúbh joyóp jī:

—*‘Wā bejep pínahboó yeéb ñi jéih bejcan níit’,* niijná, ¿caanjéh míic mao wənat túut níit ā chājap? í niijíp jī.

²³ Páant í míic niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā jwúub níj naáwáp jī:

—*Yeéb nin baácđih moón jumna,* Dioíhwā nihcannit í jenah joyát bíic yoobó ñi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, weémboó japmant jūóhni jumna, wā íip Dios ā jenah joyát bíic yoobó wā jenah joiná caá. ²⁴ *Wā íip ā wahní wā jumatdih yeebdíh wā naáwáchah yəhna,* ‘Á naáwát yoobópdih nihcan caá’, ñi niijátji jíib ñi yéejatdih cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá. Pánihna, ñi yéejatdih cádahcat peéh, wā niijátji bíic yoobó yeebdíh ā yapbipna caá, ā niijíp jī.

²⁵ —¿Déhe pohba tigaá, meém? í niijíp jī.

—*Ded pah wā jwíih naáwátji pahjeh wā jumna caá.*

²⁶ *Yeéb ñi túi chājcatji jíib Dios ā peéh chājat pínahdih yeebdíh wā naáwát pínah búdí ā judhna caá.* Obohjeéhtih, weemdíh wahní ā naáwát túutnidihjeh yeebdíh wā naóh yapana caá. Caán ā naáwát túutat yoobópdih caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

²⁷ Obohjeéhtih, “Wā íp caá weemdíh wahni”, ā ni-
ijíchah joinít, queét ít beh joicáp wut jī. ²⁸ Páant í beh
joicátdih jéihna, Jesús queétdih nin pah ā jwúub níj
naáwáp jī:

—Weém nihat cáacwā úud jeñédih cruzboó péohnit, í
pud dodhbipna caá. Páant í chājachah, ‘Caán Dios ā wahni
caá’, ñi níj jéihbipna caá. Pánih jéihnit, wā jenah joyátjeh
wā chājcatjidihbut ñi jéihbipna caá. Wā íp ded pah
weemdíh ā bohéátjidihjeh yeebdíh wā naáwátjidihbut ñi
jéihbipna caá. ²⁹ Weemdíh wahniboó wājeéh ā jumna caá.
Pánih wahni jumna, ā weñat pínahdihjeh yeó jáap jummat
pah wāpí chájna caá. Páant wā chājachah, weemdíh ā
cádahcan caá, Jesús ā niijíp jī.

³⁰ Páant ā niijíchah joiná, “Caán Dios ā wahni Cristo
yoobát ā jumna caá”, dawá í níj jenah joyóp jī.

Dios ā wehdih, yéej chājnitdihbut Jesús ā naáwát

³¹ Biquína jwí déewā “Caán Dios ā wahni Cristo caá”, níj
jenah joinítidih Jesús nin pah ā niijíp jī:

—Wā naáwátdih cádahcannit, wā bohénit yoobát ñi
jumna caá. ³² Pánih jumna, yoobópdih ñi jéihbipna
caá. Yoobópdih jéihnit jumna, watnit panihnit ñi jum-
bipna caá. Pánih jumna, ded yéej chájat jenah joyát
ā jūúwúchah yuhna, caandíh ñi jéih yap yohbipna caá.
Yeebdíh wutni panihni ā jwúub wihcan níít, queétdih ā
niijíp jī.

³³ Páant ā niijíchah joinít, queétboó nin pah í níj
jepahap jī:

—Jwítboó Abrahamji ā jwimená jwí jumna caá. Páant
jwí jumuchah, ded jwítboodíh wutni ā wihcan caá. Páant
wihcah yuhna, ¿ded pah níj tígaá ‘yeebdíh wutni ā jwúub
wihcan níít’, ma níj naóh? í niijíp jī.*

* 8:33 Mt 3.9; Lc 3.8

³⁴ —Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Cáacwājeh ī yéej chājatdih ī jéih cádahcan caá. Pánihna, queétdih yéej chājat tūutni ī maáh panihni caá. Pánih yéej chājnit jumna, caandíh teo wūhnit panihnit ī jumna caá. ³⁵ **Ded teo wūhni** ā maáh wūúh pah nihcan caá. Bita caandíh ī ubuchah, queétboodíh teo wūhni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, ā maáh wūúhboó páantjeh ā wūúh ā jumbipna caá. ³⁶ **Pánihna, weém Dios wūúh** jumna, deddih wā watachah, caanbút wā íp wūúh ā jumbipna caá. Páant wā watachah, yéej chājatdih teo wūhni panihni ā jwúub jumcan níit.* ³⁷ **Yeéb Abrahamji ā jūimená** ñi jummatdih wā jéihna caá. Obohjeéhtih, ā jūimená jumna yuhna, wā naáwáchah jóíhcan, weemdíh ñi mao yohíhna caá. ³⁸ **Wā ípjeéh** jumna, wā enatjidih yeebdíh wāpí naóhna caá. Obohjeéhtih, ñi íp, nemépwā ī maáh, yeebdíh ā wutuchah joinít, yeéboó ñipí jepahna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

³⁹ —Jwī íp yoobát Abraham caá, queét ī niijíp jī.

—**Abrahamji ā weh yoobát** jumna, ded pah ā chājatji bíic yoobó ñita chāj tagaá. ⁴⁰ **Obohjeéhtih, yeebdíh wā íp ā naáwátdih yoobópdih wā naóh yapanachah** yuhna, yeéboó weemdíh ñi mao yohíhna caá. Abrahamjiboó páant āta chājcan tagaá. ⁴¹ **Pánihna, ñi íp panihni ā chājíhat bíic yoobó** mun tiguaá yeebbút ñi jenah joyóp, Jesús queétdih ā niijíp jī.

—Jwiít íp wihcannit pohba jwī nihcan caá. Dios bíicjeh caá jwī íp, queét ī niijíp jī.

⁴² —**Weém Diosjeéh** jumniji nin baácna wā jūúwúp jī. Pánihna, Dios ñi íp ā jumuchah nihna, yeéb weemdíh ‘jwī úud jeñé’, ñita níj oi tagaá. Wā jenah joyátjeh nin baácboó wā dei jūóhcan jí. Wā íp Dios ninboó weemdíh ā wahachah, wā jūúwúp jī. ⁴³ **¡Dépanih tiguaá**

* 8:36 Gá 5.1,13

wā naáwátdih ñi beh joicán? Ñi joíhcat jíib caandíh ñi beh joicán caá. ⁴⁴ Ñi ípboó yeejép chājat túutnit ĩ maáh caá. Pánihna, caán ā weñat pínahboodíh ñipí chājna caá. Nin baác ā jwíih jumuchah, buubut páan-tjeh cáacwādh mao yohat túutni caá. Caán bícmant yeenijeh jumna, yoobópdih ā jéih naóhcan caá. Pánih yeeat buúhna, nih yáaatdihjeh āpí naóhna caá. ⁴⁵ Páant yeebdíh yeeni ā naáwáchah joinítji weémboó yeebdíh yoobópdih wā naáwáchah yuhna, ñi joíhcan caá. ⁴⁶ Páant wā naáwáchah, ‘Meém yeejép chājni caá’, weemdíh ñi jéih niijcán caá. Yoobópdih wā naáwáchah yuhna, ¿dépanih tiguaá ñi joíhcan? ⁴⁷ Det Dios wehboó ā naáwátdih ĩ túi joiná caá. Obohjeéhtih yeéb ā weh nihcannit, ā naáwátdih wā naóh yapanachah yuhna, ñi joíhcan caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

Abrahamji jum láa Cristo ā jumat

⁴⁸ Páant ā niijíchah joinít, queét nin pah Jesúsdiĥ ĩ niijíp jī:

—‘Meém Samaria baácdih bóo jumna, Diosdiĥ jéih-canni, nemép caolih jumni caá’, jwí niiját yoobópdih caá, ĩ niijíp jī.

⁴⁹ —Weemdíh nemép wihcan caá. Obohjeéhtih, wā íp ā wēpatjīh yeebdíh wāpí chāj júutna caá, caandíh ñi wēi naáwát pínah niijná. Páant wā chājachah yuhna, yeéboó weemdíh wēi naóhcanjeh, yeejép ñipí wéhena caá. ⁵⁰ Weemdíh ñi wēi naáwátdih wā bidcan caá. Obohjeéhtih, cáacwā weemdíh ĩ túi weñat pínahdiĥ wā ípboó ā náah yacna caá. Pánihna, weemdíh ĩ náahcatji jíib queétdih ā peéh chājbiĥna caá. ⁵¹ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Det wā naáwátdih jepahnit, ĩ wuncan níit, Jesús queétdih ā niijíp jī.

⁵² —Buu bácah chah jenah joicánniابه meém ma jummatdih jwí jéihna caá. Abrahamji, nihat Dios naáwát-dih naóh yapanitji pah muntih it wunup wat jī. **‘Wā naáwát-dih jepahni ā wuncan niít’**, niijná ¿dépanih tigaá meém páant ma niij? ⁵³ ¿Jwí nuo Abrahamji, Dios naáwát-dih naóh yapanitjibut chah wēpni niít ma jumup? ¿Ded pohba tigaá meém? páant niij naóhni, queét ī niijíp jī.

⁵⁴ —**‘Chah wēpni caá’**, weemjéh wā jéih niijcán caá. Wā íp-jeh ‘Caán chah wēpni caá’, weemdih ā niijná caá. Yeéb ‘Dios-jeh caá jwí íp’, ñi niijní-jeh wā íp ā jumna caá. ⁵⁵ **Obohjeéhtih, páant niijná yuhna**, caandih yoobópdih ñi jéihcan caá. Weém caá caandih wā jéihyep. ‘Caandih wā jéihcan caá’, niijná, yeéb ñi nihat pah yeeni wata jum tagaá. Obohjeéhtih, caandih yoobópdih wā jéihna caá. Pánih jéihna, ded pah ā naáwáchah, wāpí chájna caá. ⁵⁶ **Jwí nuo** Abrahamji nin baácboó wā dei jūúwát pínahdih jéihnit, ā weñep jī. Pánihna, wā dei jūúwúchah ennit, búdí ā yoób weñep jī, Jesús ā niijíp jī.

⁵⁷ —Páant, meém cincuenta jópchi ma jubí jwuhcan caá. Páant niijná, ¿jon játih bóo Abrahamjidih meém ma ennit jī? Jesús-dih ī niijíp jī.

⁵⁸ —**Yoobópdih yeedih wā naóhna caá. Abrahamji jum** láa, weém wáát jumup jī, Jesús queédih ā niij jepahap jī.*

⁵⁹ Páant ā niij jepahachah joinít, queétboó jee dáhnadih ubnit, Jesús-dih ī yohíhip yuh jī. Obohjeéhtih, páant ī yohíhichah, ī encat pónih, Jesúsboó Dioh mummánt ā bac bejep jī.

9

Jesús jéih encannidih ā booaat

* 8:58 Ex 3.14; Jn 8.24; 10.30-33; 13.19

¹ Túttimah, jwiít dih Jesús namáboó numah bejna, jéih encannidih jwí jwááap jĩ. ² Caandíh enna, Jesús dih nin pah jwí níj wábh joyóp jĩ:

—¿Bohéní, dépanih tigaá nin jáap cáac jumnajeh jéih encanni átát jumji? ¿Caanjéh yeejép át chājji taniít? ¿Á mánaboó it yéej chājji taniít? jwí niijíp jĩ.

³ —Nin ā yéej chājatji jíib nihcan caá. **Ā mánab**ut ĩ yéej chājatji jíib nihcan caá. Obohjeéhtih, pánihni ā jumuchah, wā íp ā wēpatjĩh caandíh wā teo wáac bipna caá. Páant wā boanachah ennit, wā íp ā wēpatdih cáacwā ĩ túi jéih bipna caá. ⁴ **Yeó jáap cáacwā íih tewatdih ĩ jéih teona caá. Obohjeéhtih, chei ĩ jéih teocan caá. Pánihna, buu** caá ā baab jwúhat panihichah, weemdíh wahni ā wútatdih jwiít dih chājat ā náahna caá. Túttimah, chei jwí teocat pah, caandíh jwí jéih chājcan níit. ⁵ **Pánihna, nin baácboó wā jum** jwuhuchah, baabát panihni cáacwādih ded pah Dios ā jumatdih wā jéihyabipna caá, Jesús jwiít dih ā niijíp jĩ.*

⁶ Páant níj péanajeh, baácboó mao mác ā cói jéenanap jĩ. Pánih cói jéenanit, baác dih wid teo, jéih encanniíh quíibnadih ā nāñap jĩ. ⁷ Pánih nái péa, Jesús caandíh nin pah ā niijíp jĩ:

—**Siloé wūt** jumni jéehat júána quíib táñadih ma bejeé, ā niijíp jĩ. Siloé niijná, jwíih wéheatjĩh “Wahni”, niijná ā chājap jĩ.

Jesús páant ā niijíchah joinít, jéih encanni quíib táñadih ā bejep jĩ. Pánih quíib táiniji ennit, áih munná át jwúub bejjíp taga. ⁸ Páant ā jwúub juibínachah, ā chéenwā, caán dinero wábhni ĩ jumatdih jéihnitbut, ennijeh áih munná

* 9:5 Mt 5.14; Jn 8.12

ã jwúub juibínachah ít enep wut jĩ. Pánih ennit, queétjeh nin pah ít míic níj úúbh joyóp wut jĩ:

—¿Nin dinero ãpí úúbhniiji nihcan níit? ít níijíp wut jĩ.

⁹—Caanjéh tigaá, biquína ít níijíp wut jĩ.

—Obohjeéhtih, caán yoobát pohba nihcan caá. Caan páh jígozna caá ã chãjap, bitaboó ít níijíp wut jĩ.

—Caanjéh tigaá, weém, encanniji ãt níijíp wut jĩ.

¹⁰—Jéh encanniji jumna yahná, ¿ded pah tibeé ma nih? buu ma jéh enat pínahdih, ít níj úúbh joyóp wut jĩ.

¹¹—Jesús wút jumni áih mao mácjĩh baácdih wid teonit, wíih quíibnadih ái ñáñap be. Weemdih ñái péanit, ‘Siloé wút jumni jéhat júána quíib táñadih ma bejeé’, ã níjíchah joinít, caanná wã bejep be. Pánih quíib táinajeh, wã jéh enep be buca, queétdih ãt níijíp wut jĩ.

¹²—¿Meemdih pánih chãjni deyoob tigaá an jum? ít níijíp wut jĩ.

—Jaóh jũh. Deh caá an jumapna caá, queétdih ãt níj jepahap wut jĩ.

Jéh encannijidih fariseowã ít úúbh joyát

¹³Páant níj úúbh jói péanit, jéh encannijidih fariseowã maáta pebhboó ít ub bejep wut jĩ. ¹⁴Jwíit judíowã jwí chooát yeó jáapdih caán encannijidih Jesús ã booanap jĩ.

¹⁵Páant chooát yeó jáapdih ã booanachah jéihnit, caán newédih fariseowã jwuh ít jwúub úúbh joyóp wut jĩ:

—¿Ded pah tibeé meém ma nih en? ít níijíp wut jĩ.

—Mao mácjĩh baácdih wid teonit, wíih quíibnadih ái ñáñap be. Pánih ñái péanit, ã quíib táñat túutuchah joinít, wã bejep be. Pánih quíib táinajeh, wã yoób enep be, queétdih ãt níijíp wut jĩ.

¹⁶Páant ã níjíchah joinít, biquína queét fariseowã nin pah ít níijíp wut jĩ:

—Caán jwĩ chooát yeó jáapdih ãt tewep taga. Páant chooát tútatdih yap yohna, Dioh yoobát nihcan caá, ãt niijíp wut yuh jĩ.

Obohjeéhtih, bitaboó

—Yeejép chājni nihna, páant ãta jéih booacan tagaá. Pánihna, caán túini nacaá, ãt niijíp wut jĩ. Páant niijná, queét chénat pah poómp biíc yoobó ãt jenah joicáp wut jĩ. ¹⁷ Caán encannijdih queét nin pah ãt jwúub niij úubh joyóp wut jĩ, páant muntih:

—Meemdíh míh quíbdih booani Jesúsdi meémboó ¿ded pah ma niij jenah joí? ãt niijíp wut jĩ.

—Caán yoobópdih Dios naáwát dih naóh yapani nacaá an jumap, queétdih ãt niij jepahap wut jĩ.

¹⁸ Pánihna, jwĩ maáta nin pah ãt niij jenah joyóp wut yuh jĩ: “Nin jéih encanni ãt nihjican tagaá”, ãt niijíp wut jĩ. Páant niij jenah joinít, jéih encanniji mánadih ãt bid bojop wut jĩ. ¹⁹ Pánih bid bojnit, ã mánadih jwuh nin pah ãt niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Nin yoobópdih ñi wúuh níft ã jumap? ¿Biíc mantjeh caán jwíh cáac jumna, jéih encanni nitjĩ wáat jumap? ãt niijíp wut jĩ.

²⁰ —Nin jwĩ wúuh tigaá. Biíc mant jéih encannijeh ã cáac jumap jĩ. ²¹ Caandíh jéihna yuhna, ded pah buu ã enatdih, caandíh booanidihbut jwĩ jéihcan caá. Jwĩ wúuh wébít nihcan caá. Caandíhjih ñi úubh joyoó. Caanjéh ã jéih naóhna caá, ã mána ãt niij jepahap wut jĩ.

²² Ded “Jesús Dios ã wahni Cristo caá”, niijnídh jwĩ maátaboó jwĩ míc wáacat muedíh ãta waadát tútcan tagaá. Páant ã chājat pínahdih jéihna, encanniji mána jwĩ maátadih ãt úumji tagaá. ²³ Pánih úumna, “Caán wébít nihcan caá. Caandíhjih ñi úubh joyoó”, ãt niij jepahap wut jĩ.

²⁴ Páant ĩ niĳ jepahachah joinít, jwĩ maáta jéih encannijidih ĩt jwúub niĳíp wut jĩ:

—Jesús yéejni ã jumatdih jwiítboó jwĩ jéihna caá. Pánihna, Diosdih wēinit, jwiít dih yoobópdih ma naáwá, caandih ĩt niĳíp wut jĩ.

²⁵ —Jesús yéej chājni ã jumatdih wã jéihcan caá. Nindih-jeh wã jéihna caá. Jéih encanni wã jumup jĩ. Obohjeéhtih, buu wã enna caá, queétdih át niĳ jepahap wut jĩ.

²⁶ —¿Ded pah tíi meém ma enat pínahdih caán ái chāj? ĩt jwúub niĳ úubh joyóp wut jĩ.

²⁷ —Caandih-jeh tibeé yeebdih wāat naáwáp be. Páant wã naáwáchah yuhna, weemdih ñi joíhcan beé. ¿Dedé chājat túut tigaá wã jwúub naáwáchah, ñi joíh, páant muntih? ¿Yeebút áihwã ñi jumih níit? queétdih át niĳíp wut jĩ.

²⁸ —Meém Jesús ã bohéni caá. Obohjeéhtih, jwiítboó Moisésji ã bohénit caá. ²⁹ Dios Moisésdih ã naáwátjidih jwĩ jéihna caá. Obohjeéhtih, caán Jesúsboó dedmant ã jūúwátjidih jwĩ jéihcan caá, queét caandih ĩt niĳ jūihñup wut jĩ.

³⁰ —¿Páant! Dedmant ã jūúwátjidih ñi jéihcah yuhna, ¿caán weemdih enani Dios ã wahni āta nihcan taniít?

³¹ Yéejnit ĩ úúbúchah, Dios ã joicán caá. Caandih bácah jwiít nihat jwĩ jéihna caá. Obohjeéhtih, Diosdih wēini, ã wutatdih jepahniboó ã úúbúchah, Dios ã joiná caá.* ³² Jon játih nin baác ã jwíih jumuchah, jwíih cáac jumnajeh, jéih encannidih ded ã enaat doonádih jwĩ joicán jĩ. ³³ Pánihna, Jesús Dios ã wahni nihcan, weemdih āta jéih enacan tagaá, queétdih át niĳíp wut jĩ.

³⁴ —Bíicmant-jeh yéejni mat jumup wut jĩ. ¿Pánih yéejni jumna yuhna, jwiít dih meém ma bohéhí níit? jwĩ maáta

---

* 9:31 Pr 15.29

caandíh ït niíj jéihñup wut jĩ. Páant niíj péanitjeh, Dioíh m̄m̄m̄ánt caandíh ït bacanap wut jĩ.

Jéih encannit panihnit ded pah ï jummat

³⁵ Jéih encannijidih ï bacaat doonádih Jesús ã joyóp jĩ. Pánih joinít, jéih encannijidih jwááhñit, caandíh nin pah ã niíj úúbh joyóp jĩ:

—¿Meém nihat cáacwã úud jeñédih jepahni niít? ã niijíp jĩ.

³⁶ —¿Maá, déhena tigaá caán? Caandíh jéihna, wã jepahbipna caá, Jesús dih ã niíj jepahap jĩ.

³⁷ —Caandíh ma enna caá. Weém meemdíh wéheni caanjéh tigaá, Jesús ã niijíp jĩ.

³⁸ —Maá, meemdíh wã jepahna caá, ã niíj jepahap jĩ. Páant niijnájeh, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandíh ã weñep jĩ.

³⁹ Páant ã weñechah ennit, Jesús cáacwãboodíh nin pah ã niijíp jĩ:

—Ded pah túi chãjat, ded pah túi chãjcatdihbut cáacwã ï jéihyat pínah niijná, nin baácboó wã jũúwúp jĩ. Wã íp ded pah ã wutdih jéihcan, jéih encannit panihnit ï jumna caá. Det páant ï jummatdih jéihnitdih wã íp ded pah ã jummatdih wã bohébipna caá, jéih ennit panihnit ï jummat pínah niijná. Obohjeéhtih, bita jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Jwiít túi jéihnit caá’, niíj jenah joinít dih wã bohécan niít, páantjeh jéih encannit panihnit ï jummat pínah niijná, Jesús ã niijíp jĩ.

⁴⁰ Páant ã niijíchah joinít, biquína caan pébh jummit fariseowã caandíh nin pah ï jwúub niíj úúbh joyóp jĩ:

—‘Jéih encannit panihnit’, niijná, ¿jwiít dih niíj niít ma chãjap? Jesús dih ï niijíp jĩ.

⁴¹ —Jéih encannit panihnit ñi jummatdih ñi jéihyechah, yebdíh peéh chãjat áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih,

jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Diosdih jwī tui jéihna caá’, ñi niij jenah joyát júb, yeebdíh peéh chájat ā jumnipna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

10

Ovejawādh en daonít

¹ Túttimah, biíh naáwátjīh, bohéat túut niijná, nin pah Jesús cáacwādh ā niij naáwáp jī: “Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Ded ovejawādh wáihyat júdu jēcdih waadcánjeh, jēc wihcapmant aáb púud deini, nūmní tigaá ā jumup. ² Obohjeéhtih, wáihyat júdu jēcdihjeh waadníboó áih ovejawādh en daoní yoobát ā jumna caá. ³ Ovejawā mínah wáihyat júdu dh ā juyúchah, caán jēcdih wapni caandíh ā wāt wūhbiipna caá. Páant ā wātachah, queétdih en daoníboó íih wūtna yoobó ā ezechah, áih wéheatdih áih ovejawā ípí beh joiná caá. Pánih beh joinít, queét ájeéh ípí pée bac bejna caá. ⁴ Nihat áihwā í bac beedéchah ennit, queétdih ā waóh bejna caá. Pánihna, ā wéheatdih tui beh joiná, caandíh jeh í tui pée bejna caá. ⁵ Obohjeéhtih, biíh í jéihca naáhdih ípí pée bejcan caá. Bita í wéheatdih joiná, úmnit, ípí jwei bájna caá”, Jesús ā niijíp jī.

⁶ Jesús páant ā niijíchah yuhna, queét ít beh joicáp jī.

Ovejawādh en daonít naáwátdih Jesús ā beh joyáat

⁷ Páant í beh joicátdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ā jwúub niij naáwáp jī: “Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Ovejawādh wáihyat júdu jēc panihni tigaá weém wā jumup. ⁸ Nihat wā játih jūóh nit, nūmnít panihnit, cáacwādh ít yee bohénap jī. Queét í wéhenachah yuhna, cáacwā, ovejawā panihnit, queétdih ít joyáh bojop jī. ⁹ Weémboó wáihyat júdu jēc panihni caá. Weemdíh

jepahnit jēcdih waadnít panihnit ĩ jumna caá. Pánihna, queét iiguípna bejnit déejidih wā túi ũbna caá. Ovejawā ũumcanjeh, ĩih wáihyat júdmant jumnitji wáica naáhwā jeémédih bac bejnit, jwũub waadnít, ĩpí túi jumna caá. Pánihat pah, wíih cáacwāboó wājeéh jumna, ĩpí ũumcanjeh, wáica naáhwā panihnit, ded pah ĩ náahatdih ĩ bíbohna caá.

¹⁰ “**Queét numnítboó** ovejawā panihnit Dioíh cáacwādih mao yohodih ĩ jūóhna caá. Obohjeéhtih, búdí wēinit, yeó jáap jummat pah wājeéh ĩ túi jummat pínah niijná, weémboó queét ovejawā panihnitdih bididih wā jūúwáp jĩ. ¹¹ **Weémboó ovejawā panihnitdih túi** en daoní wā jumna caá. Ded ojevawādih túi en daoní caandíh ĩ mao yohat dée tobohat ā jumuchah yuhna, áih ojevawādih āpí en daó cádahcan caá. Pánihat dée pah queét iiguípna bejnit déejidih wā túi ũbat túut niijná, weémboó cáacwādih wā wun wũhbiɓna caá. ¹² **Obohjeéhtih, ā maáíh ojevawādih en daoníboó yoobópdih ā túi** en daocán caá. Áihwā nihcah, jíó ojevawādih jeémédih ā jūúwúchah enna, teo wũhniɓoó ā en daonít ojevawādih ā yoh jwei béjna caá. Ā yoh jwei béjat túttimah, jíó ojevawādih ā tewechah enna, queét ĩ jwei peét bejna caá. ¹³ **Caán teo wũhniɓoó** ā jíib chājatdihjeh ā bidna caá. Ā maáíh ojevawādih oican, queétdih ā túi en daocán caá.

¹⁴⁻¹⁵ “**Weém ojevawādih túi** en daoní panihni tigaá wā jumup. Wā íp weemdíh ā túi jéihna caá. Weembút caandíh wā túi jéihna caá. Páant wā ípdih wā túi jéihyat pah, wíih ojevawā panihnit weemdíhbut ĩ túi jéihna caá. Wā íp weemdíh ā jéihyat pah, weembút queétdih wā túi jéihna caá. Pánih jéihna, wā ípjeéh ĩ túi jummat

pínah niijná, queétdih wã wun wũhbirna caá.* ¹⁶ **Bíh wáihyat** júda díftboó jumnit ovejawã panihnitbut wíhwã ĩ jumbirna caá. Pániĥ jumnit, wã naáwáchah, queébtut ĩ joi póobirna caá. Pániĥ joinít, wíhwã bícdih queébtut ĩ jumbirna caá.* **Pániĥna, weemjéh nihát wíhwãdih wã túi** en daobírna caá.*

¹⁷ “**Wíhwã Diosjeéh ĩ** jumát pínah niijná, queétdih páant wã wun wũhat pínah, wã jwũub boo pud jũúwát pínahdihbut jéihnit, wã íp weemdíĥ ã oina caá. ¹⁸ **Ded ã náahát pah weemdíĥ mao yohni pínah ã wihcan caá. Wã náahát pahjeh weemdíĥ ĩ mao yohbirna caá. Pániĥna, wã náahát pahbut** wã jwũub boo pud jũóhbirna caá. Páant wã íp weemdíĥ ã chãjat túutap jĩ”, Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁹ Páant ã niijíchah joinít, queét jwĩ déewã bíc yoobó ĩt jenah joicáp jĩ.

²⁰ —Caán nemép jumni caá. Pániĥ jumna, ã túi jenah joicán caá. ¿Dépanih tigaá caandíĥ jwĩ jwũub joíĥ, páant muntih? dawá ĩ míc niijíp jĩ.

²¹ Obohjeéhtih, bitaboó

—Nemép jumni nihna, páant áta niij naóhcan tagaá. Ded nemép jumni jéih encannijidihbut áta jéih enacan tagaá. Pániĥ chãjna, nemép jumni nihcan caá, ĩ míc niijíp jĩ.

Judíowã ĩ maáta Jesúsdiĥ ĩ náahcat

²²⁻²³ Túttimah, mah noój láa, jwiít judíowã Jerusalén tútchidih bíĥ fiesta jwĩ jwũub chãjap jĩ. Jon játiĥ Dioĥ mũudíĥ chãj péanit, Diosdiĥ ĩ wěi wũhatjidih jwĩ náhniat yeó jáapna ã jumap jĩ. Caán yeó jáapnadiĥ Dioĥ mũudíĥ wááp lap numpboó Salomón ã chãjat túutni coahjidih Jesús ã en jibip jĩ. ²⁴ Caan cóahboó Jesús ã jumuchah enna,

* 10:14-15 Mt 11.27; Lc 10.22
34; Lc 15.4-5; He 13.20

* 10:16 Ef 2.11-22

* 10:16 Is 40.11; Ez

jwĩ maáta caandíh ñuh púuda bojnit, nin pah ĩ níj úubh joyóp jĩ:

—Maatápdih jwiít dih ma túi naóhcan caá. Pánihna, buu jwiít dih yoobóp dih ma naáwá. ¿Meém Dios ā wahni Cristo yoobát níit ma jumup? Jesús dih ĩ niijíp jĩ.

25 —**Yeebdíh játih wáát naáwáp jĩ. Páant wā naáwáchah yuhna**, weemdíh ñi joíhcan jí. Wā íp ded pah weemdíh ā wutuchah joinít, ā wēpatjĩh wāpí chājna caá. Pánih chājna, weém Cristo yoobát wā jumat dih júut tigaá wā chájap. **26 Páant wā júutuchah yuhna**, bitaíh owejawā panihnit jumna, weémboodíh ñi joíhcan caá. **27 Owejawā queétdih en daonídih ĩ túi joyát pahjeh tih**, wíh wā weemdíh ĩ túi joiná caá. Queétdih wā jéihyechah, weemdíh ĩ túi péena caá. **28 Páantjeh Diosjéeh queétdih wā túi jumat túutuchah**, iiguípna ĩ bejcan níit. Pánihna, queétdih wā túi en dawáchah, bitaboó weemdíh ĩ jéih dúuc wáican níit. **29 Wā íp, wíh cáacwādh weemdíh wēhni**, nihatdih chah wēpni caá ā jumup. Pánih jumna, wíh wādh ĩ wapachah, bitaboó caandíhbut ĩ jéih dúuc wáican níit. **30 Weém wā ípjĩh bíic pahjeh jwĩ jumna caá**, Jesús ā niijíp jĩ.

31 Páant ā niijíchah joinít, jwĩ maátaboó caandíh yohat túut niijná, jee dáhnadh ĩ ubup jĩ. **32** Páant ĩ chájachah ennit, Jesús queétdih nin pah ā níj úubh joyóp jĩ:

—**Wā íp ā wēpatjĩh dawá láa yeebdíh wā chāj júutup yuh jĩ**. ¿Dedé wā chájatji jíib tigaá weemdíh jee dáhnajĩh ñi yohíh? ā niijíp jĩ.

33 —Dios ā wēpatjĩh ma chāj júutatji jíib nihcan caá. Obohjeéhtih, meém cáacjeh jumna yuhna, **‘Diosjeh tigaá weém’**, ma níj yee naáwát jíib, meemdíh jee dáhnajĩh jwĩ yoh mawíhna caá, queét ĩ níj jepahap jĩ.*

* 10:33 Lv 24.16

³⁴ —Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajī: ‘Yeéb wā naáwát túutnitdih “weem pánihnit ñi jumna caá”, wā niijíp be’, Dios át niíj daacát túutap tajī.* ³⁵ Páant ā niíj daacátji yoobópdih ā jummatdih jwiít nihat jwī jéihna caá. ‘Yeeni caá’, caán tólihdih jwī jéih niicán caá. Dios naáwátdih jéihnitdih ‘Dios panihnit ñi jumna caá’, ā niíj naáwáchah, yoobópdih caá. ³⁶ Dios ā náahat pah weemdíh nin baácboó ā wahap jī. Pánihna, ‘Weém Dios wūúh caá’, wā niijíchah joinít, ¿dépanih tigaá weemdíh ‘Jesús Diosdih yéej naóhna caá ā chājap’, ñipí niíj? ³⁷ Wā íp ā náahat pah wā chājcah bácah, wā bohéát-dih ‘Yoobópdih tigaá’, niicát caá náahap. ³⁸ Obohjeéhtih, wā íp ā wēpatjīh wā chāj júutuchah yuhna, ‘Caán Dios ā wahni Cristo caá’, ñi niíj jenah joicán caá. Páant niíj jenah joicán yuhna, wā chāj júutatdih ‘Yoobópdih Dios ā wēpatjīh chājni caá’, niíj jenah joyát caá náahap. Páant niíj jenah joiná, weém wā íp biícđih wā jummatdih ñi túi jéihbipna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

³⁹ Páant ā niijíchah joí íjnit, queét chéneji í tewíhip yuh jī. Obohjeéhtih, í tewíhichah jéihnit, Jesús queétdih ā jwei bác bejep jī.

⁴⁰ Pánih bac bejniji Juan cáacwāđih ā daabánapji, Jordán męj conanaáboó jwiítđih ā numah chúuh bejep jī, páant muntih. Caanná juibínit, jwiítđih ā numah jumap jī.*

⁴¹ Dawá cáacwā caanná caandíh enedih ípí juibínap jī. Nin pah queét mícjeh í niijíp jī:

—Juan Dios ā wēpatjīh chāj júutcan yuhna, ded pah Jesús ā jummat pínahđih ā naáwáchah, yoobópdih tajīí, í míc niijíp jī.

⁴² Páant niíj jenah joinítji dawá Jesúsđih í jepahap jī.

* 10:34 Sal 82.6   * 10:40 Jn 1.28

11

Lázaro

¹⁻² Lázaro, María, Marta queét biíc peihcannit, Betania tútchidih moon tájī. Queét yaádh ī úud Lázaro biícđih ĩpí jum̄up jī.* Caánt María, Jesúsíh jítchanadih tái chej jum̄ni macjīh p̄ohnit, miíh waó yoócjīh jōp wionih pínah mit jum̄up tajī.* Biíc yeó jáap Lázaro búdí át wun̄up wut jī.
³ Ā wun̄uchah, yad jeñéna yaádh Jesúsđih dooná ĩt wahap tajī.

—Ma oini búdí wun̄na beé ā chājap be, Maá, ĩt niúj naáwát túut̄up tajī.

⁴ Pánihna, Lázaro ā wun̄at doonáđih joinít, Jesús jwiít ā bohénitđih nin pah ā niúj naáwáp jī:

—**Lázaro** wun̄na yuhna, ā boobipna caá. Wun̄na, Dios ā wēpat júutat pínahjeh caá. Páant ā wēpatđih júutnit, ā wūúh wā jum̄atđih, wēpni wā jum̄atđihbut cáacwáđih ā júutbipna caá, ā niúj jī.

⁵ Lázarodih, yad jeñéna yaádhđihbut Jesús búdí ā oyop jī. ⁶ Pánihna, Lázaro ā wun̄at doonáđih joiná yuhna, caán yuúpbit bóo tútchidih Jesús chéne yeó jáap jwiítđih ā numah jum̄ jwahup jī. ⁷ Túttimah, Jesús jwiítđih nin pah ā niúj jī:

—**Chóbe Judea baácboó, Lázarowā ĩ** jum̄ni tútchina, jwī jwúub bejjīh, ā niúj jī.

⁸ —Bohéní, jwínah bóonajeh tibeé, jwī maáta meemđih jee dáhnajīh ĩ yoh mawíhip be. ¿Dépanihna buu ma jwúub bejīh, páant m̄antih? jwī niúj jī.

⁹ Páant jwī niújchah joinít, caandíh ĩ mao jwahcat pínahđih naóhna, biíh naáwátjīh jwiítđih nin pah ā niúj jéihya naáwáp jī:

---

* 11:1-2 Lc 10.38-39   * 11:1-2 Jn 12.3

—Búdí ñi jenah joicá bojoó. Biíc yeó jáapdih doce horajeh caá ã baabáp. Páant ã baabáchah, jwĩ tui enna caá. Pánihna, yeó jáap jibna, jwĩ buugcán caá. ¹⁰ **Chei jibna, baabcáh, jwĩpí buugná caá**, Jesús ã niijíp jĩ.

Páant niijná, nin pah niijná át chãjap jĩ: “**Buu wã íp ded pah ã chãjat tútatdih wã chãj beedá jwuhcan caá**. Páant weemdíh ã chãjat tútat judh jwuhchah, weemdíh í jéih mao jwuhcan caá”, niijná át chãjap jĩ.

¹¹ Páant niij péanit, jwiít dih nin pah ã jwúub niijíp jĩ, páant muntih:

—**Jwĩ chéen Lázaro**, ñona caá an chãjapna caá. Páant ã ñwuchah, weém caandíh wucudih wã juibípna caá, jwiít dih ã niijíp jĩ.

¹² —Caán láa bácah, Maá, ñona, ã tui boobipna caá, jwĩ niijíp jĩ.

¹³ Páant jwĩ niij jenah joyócah yuhna, Jesús “**Ñona caá an chãjapna caá**”, niijná “**Mujáh bejna beé**”, niijná át chãjap jĩ. ¹⁴ Páant jwĩ niij jenah joyát dih jéihnit, Jesús jwiít dih nin pah yoobópdih ã niijíp jĩ:

—**Lázaro jáantjeh ã wunup be**. ¹⁵ **Wã wihcah, caán ã wunuchah**, wã wéina caá. **Buu bejnit**, ded pah wã chãjat pínahdih enna, weemdíh chah ñi tui jenah joibípna caá. Pánihna, chóbe tí bácah, caandíh í yohopjina enedih jwĩ bejjíh, ã niijíp jĩ.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, Tomás, waláhni jwĩ niijní, nin pah jwiít dih ã niijíp jĩ:

—Chóbe jwiítbut ájeéh jwĩ en péejíh. Caandíh maona, jwiít dihbut í mawa naáh, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, bícdih jwĩ bejep jĩ.

Jesús cáacwãdih jwúub booni ã jumat

¹⁷ Jwiít Jesúsjeéh Betania tútchina jwĩ juibíat pínah játih, Lázaroíh bácahj dih jeé ítboó ítát yohop tají. Biícjñh

bóo téihya yeó jáap játih átát wunup tají. ¹⁸ Betania tútchi Jerusalén tútchi pebhjeh, bíc hora tacdih bejat ā jumup jī. ¹⁹ Páant pebhjeh ā jumuchah, dawá jwí déewā María, Marta ī úddih ī jígahat yayáát túut niijná, ī pebhna īt juibínap tají. ²⁰ Jwí juibíát doonádih joinít, mummánt bac jūóhnit, Marta Jesúsdi jwáádih mi juyúp jī. Obohjeéhtih, yad jup mūá díftboó mit jam jwuhup tají.

²¹ Pánihna, Jesúsdi jwááhnit, Marta nin pah caandíh mi niijíp jī:

—Maá, ninboó meém ma jumuchah, wā úud āta wuncan tagaá. ²² Obohjeéhtih, ded pah ma úúbúchah, Dios ā jepahat pínahdih weém wā jéihna caá, mi niijíp jī.

²³ —**Ma** úud ā boo pud jūóhbipna caá, Jesús ā niijíp jī.

²⁴ —Páant tih, Maá, caán péeni yeó jáap, nihat cáacwā ī boo pud jūóhni yeó jáapdi, * wā úudbut ā jwúub boo pud jūúwát pínahdih wā jéihna caá, mi niijíp jī.

²⁵ —**Weemjéh** wunnidih wā jéih jwúub booana caá. Ded weemdíh jepahni wunna yuhna, ā jwúub boo pud jūóhbipna caá. ²⁶ **Ded báadhni**but weemdíh jepahni, iiguípna ā bejcan níft. ¿Caandíh ma jenah joí níft? Martadih Jesús ā niijíp jī.*

²⁷ —Maá, meém Cristo Dios wúúh ma jumatdih wā túi jéihna caá. Nin baácboó meemdíh ā wahatjidihbut wā jéihna caá, Marta mi niijépahap jī.

Jesús ā juñát

²⁸ Páant Marta caandíh niij péanit, Maríadih naáwádih mi jwúub bejep jī. Pánih jwúub bejnit, mi jwandih mit juibí jéyé naáwáp wut jī.

* 11:24 Dn 12.2   * 11:26 Ro 6.4-5; Col 2.12; 3.1

—Bohéni át jui tábeé. ‘Mi jũúwú naáh’, meemdíh ã niijná beé, mit niijíp wut jĩ.

²⁹ Páant mi niijíchah joinít, María waícanjeh Jesúsdih jwãáádih mit bac jũúwúp tajĩ. ³⁰ Marta mi jwúub bejat tát-timah, tátchiboó waadcán, caanjíhjah jwĩ páñap jĩ. ³¹ Jwĩ déewã, Maríajeéh jumnit, wēpép mi bac bejatdih ennit, “Mi úuddih yohopjiboó juñúdíh bejna caá mi chãjap”, it niij jenah joyóp tajĩ. Páant niij jenah joinít, caántdih it péé jũúwúp tajĩ.

³² Jwĩ pebhna junít, Jesúsdih enna, ã pebh María baácboó mi páah yoh ñajap jĩ. Pánih páah yoh ñajnit, caandíh nin pah mi niijíp jĩ:

—Maá, ninboó meém ma jumuchah, wã úud áta wuncan tagaá, mi niij jũí naáwáp jĩ.

³³ Páant mi jũí naáwáchah ennit, mijeéh péenit jwĩ déewã ã juñátdíhbut ennit, Jesús búdí ã jíghap jĩ. ³⁴ Pánih jíghannit, Jesús queétdih nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—¿Dee tíbeé caandíh ñi yoh? ã niijíp jĩ.

—Maá, caandíh jwĩ yohopjiboó ma en jũúwú, ã niij jepahap jĩ.

³⁵ Pánih jíghannit, Jesúsbut ã juñúp jĩ. ³⁶ Páant Jesús ã juñúchah ennit, mijeéh péenit jwĩ déewã nin pah queétjeh ã míic niijíp jĩ:

—Jesús Lázaro díh búdí át oi tagaá, ã míic niijíp jĩ.

³⁷ Obohjeéhtih, bita caanjíh jumnit nin pah queétjeh ã míic niijíp jĩ:

—¿Dépanih tigaá jéih encannidih ã jéih booana yuhna, Lázaroji ã wunat pínah játih, caandíh át jéih boojai caá? ã niijíp jĩ.

Lázaro ã yohnjidih Jesús ã booaat

³⁸ Páant ĩ niíj múic wéheat pónih, Jesús búdí ã jwúub jígahachah, Lázarodih ĩ yohopjiboó jwiítidih ĩ numah juibí-
nap jĩ. Caán íitdih búdí jee dáhjĩh ĩt nemep tajĩ. ³⁹ Páant ĩ
nematjidih ennit, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Can jeé júdudih** ñi pütú dodhdoó, ã niijíp jĩ.

—Maá, bícjĩh bóo téihya yeó jáap játih ã wunuchah, jwĩ
yohop be. Pánihna, buu áih bácah an wíjna nacaá buca,
Marta mi niijíp jĩ.

⁴⁰ —**Wã naawátjidih ma túi** náhninaá. Dios ã wēpatdih
ma enat pínahdih meemdih wáat naóhna beé, caántdih ã
niijíp jĩ.

⁴¹ Páant caántdih ã niíj péanachah, queét jeé júdudih
ĩ pütú dodhdop jĩ. ĩ pütú dodh péanachah, Jesús jeáboó
chéi ennit, Diosdih nin pah ã niíj uúbup jĩ:

—**Weemdih ma joyátji túina** caá, Paá. ⁴² **Wã** uúbát
pah ma joyátidih wã jéihna caá. Pánihna, weemdih ma
wahatjidih nit jumnit ĩ jéihyat pínah niijná, buu meemdih
páant wã niíj uúbhna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

⁴³ Páant niíj uúbh péanit, Jesús nin pah ã niíj wēp ejep
jĩ:

—**¡Lázaro, ma bac jūúwú!** ã niijíp jĩ.

⁴⁴ Jesús páant ã niíj ejechahjeh, Lázaro ĩ yohniji yuhna,
jeé íitmant ã bac jūúwup jĩ. Pánih bac jūóhna, áih bácah,
áih wao dáhdihbut yégueh chóo tōpjĩh ĩ pinatji pahjeh ã
duo bác jūúwup jĩ.

Páant ã bac jūúwúchah, Jesús queétdih nin pah ã niijíp
jĩ:

—**Caandih ñi pinatji yégueh chóo tōpnadih ñi wataá,**
ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, ĩ pinatji tōpnadih
Lázarodih ĩ watap jĩ.

*Jesúsdiħ ĩ tewat pínahdih ĩ múic wéheat
(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)*

⁴⁵ Páant Lázarodih ã booanachah ennit, María pebh jwinítji dawá jwĩ déewã, Jesúsdiñ ï jepahap jĩ.

⁴⁶ Obohjeéhtih, biquína jepahcannitboó fariseowã pebhna jwibínit, ded pah Jesús ã chãjatjidih ït naáwáp wut jĩ. ⁴⁷⁻⁴⁸ Pánihna, sacerdotewã ï maáta, fariseowã, bita jwĩ maáta biíc dih míc wáacnit, queétjeh nin pah ït niíj míc wéhenap wut jĩ:

—Jesús dawá láa Dios ã wēpatjñh ã chãj júutna caá. Pánihna, ‘Páant ma chãjca bojoó’, jwĩ niijcáh, niñat cáacwã ãjeéh ï bejbipna caá. Páant dawá biíc dih ï jumuchah ennit, Jesúsdiñ maáh ï waadáat pínahdih jenah joinít, Romadiñ moón ï maáta ‘Jwiít dih yohna caá ï chãjap’, niijnít, jwiít judíowãboodih ï peéh chãjbipna caá. Pánih peéh chãjnit, Dioñ mæudih ï yohat pínah niijná, ïñh soldadowãdih ï wahbipna caá. Jwíñh baác dihbut ï dúuc wáibipna caá. Pánihna, ¿bæu ded pah tigaá jwĩ chãjbi? ït míc niijíp wut jĩ.

⁴⁹ Páant ï niijíchah yuhna, biíc ïjeéh jumni, caán jópchidih sacerdotewã ï maáh yoobát Caifás wut jumni, queétdih nin pah át niíj naáwáp wut jĩ:

—Wã déewãá, weemdíñ ñi joi jwúhæú. Páant niíj míc wéhena, yeéb ñi túi jéihcan caá. ⁵⁰ Niñat jwiít judíowã jwĩ túi jummat pínahdih biíc cáac ã wun wúhuchah, ã túibipna caá. ã wun wúhcah, jwiít niñatdih Romadiñ moón ï maáta ï yoh beedábipna caá. Caandih yeéb ñi túi beh joi jwúhcan caá, Caifás át niijíp wut jĩ.

⁵¹ Páant niíj naóhna, ã jenah joyátjeh niijná át chãjcap wut jĩ. Sacerdotewã ï maáh yoobát ã jumuchah, jwĩ déewã ï túi jummat pínah niijná, Jesús ã wun wúhat pínahdih Diosboó Caifásdih át naáwát túutup wut jĩ. ⁵² Obohjeéhtih, pánih wunna, jwiít judíowãdihjeh pohba át wun wúhcap tajĩ. Niñat baác dih moón Dios ã weh pínah biíc weh pah

jwĩ jummat pínah niijná, jwĩ yéejat jíib Jesús át wun wũhup tajĩ. ⁵³ Páant Caifás ã niijíchah joinít, caán yeó jáapjeh “¿Jesúsdih ded pah tigaá jwĩ mao yohbi?” queét ít niij míic wéhe jwíhip tajĩ.

⁵⁴ Pánihna, caandíh ĩ mao yohíhatdih jéihnit, Jesús dahwani tútchinadih jibidih ã bejíhcap jĩ. Tútchi wihcapboó bejnit, caán pehbbit Efraín wút jumni bainí tútchibitna jwiít dih ã numah jubínap jĩ. Pánih jubínit, caanjíh jwĩ jum jwũhup jĩ.

⁵⁵ Caán láa jwiít judíowã jwĩpí wēini Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh ã jũhdũp jĩ. Moisés ã naóh yapaatji pah, Diosdih jwĩ weñat pínah játih túi míic ámohat ãpí náahap jĩ, Dios ã enechah, yéejat wihcannit jwĩ jummat pínah niijná. Pánihna, caandíh chãjat túut niijná, dawá jwĩ déewã nihat tútchinadih moón Jerusalén tútchina ít aab béjep tajĩ.

⁵⁶ Caán tútchina jubínit, queét Jesúsdih bidna ítih chãjap ta yuh jĩ. Pánih bidna, Dioíh mũudíh jumnit, queétjeh nin pah ít niij míic wéhenap wut jĩ:

—¿Pascua yeó jáapnadih Jesús enedih ã jũóhca naniít? ñi jenah joyóchah, ít niijíp wut jĩ.

⁵⁷ Sacerdotewã ĩ maáta, fariseowãbut játih nin pah cáacwãdih ítát niij wutũp wut jĩ: “Jesús dedboó ã jummat doonádih joinít, jwiít dih ñi naáwá”, ítát niijíp wut jĩ. Caandíh tewat túut niijná, páant ít niijíp wut jĩ.

12

*Jesúh jíthchanadih María miíh chej jumnijíh mi puhwat
(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)*

¹ Pascua yeó jáapna pínah seis yeó jáap ã jũhdũchah, Efraín tútchimant Betania tútchina Jesús jwiít dih ã numah jwũub jubínap jĩ. Caanná jubínit, Lázaro wunniji,

Jesús ã booanih munná jwĩ jwibínap jĩ. ² Páant jwĩ jwibí-nachah, jwĩ jeémát pínahdih ĩ chãj wũhup jĩ. Pánihna, Lázaro, Jesús, jwiít biícdih jeémát cáagat naadíh jwĩ laj pũuda bojop jĩ. Páant jwĩ laj pũuda bojochah, Marta jwiít dih jeémát mi cáagap jĩ. ³ Maríaboó nardo wũt jumni chej jumni quiít dih, biíc kilo tac yoób ub jũóhnit, Jesúh jítchanadih mi puhwup jĩ. Pũohnit, miíh waó yoócjĩh mi jöp wiwip jĩ.* Páant mi puhwat túttimah, caán nihat muú ã tái chej jum chéyah bejep jĩ. ⁴ Páant mi chãjachah ennit, jwiít biícdih jumni Judas Iscariote wũt jumni boó, Jesúsdih eníhcannitdih dáo wáini pínah, nin pah ã niijíp jĩ:

⁵ —¿Dépanih tigaá nint caan mácdih mi bíbohna yuhna, mit jíib chãj wũhcan? Caandíh jíib chãjna nihna, biíc jópchi tewat pah bóo mita jíib teo tagaá. Pánihna, caán dinerójih moh yéejnitdih jwĩta jéih teo wáac tagaá, ã niijíp jĩ.

⁶ Obohjeéhtih, Judasboó moh yéejnitdih teo wáaquíh-can, caanjéh dinerodih náahna, nih yáana, páant át niijíp jĩ. Caán jwĩh dinerodih en daoní jumna yuhna, biquí láana ápi nũumúp tajĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Caántdih páant ma niijcá bojóó. Mi ámohniji chej jumni jĩh wíh bácahdih ĩ yohat pínah játih ñáñat dée pah weemdíh páant mi puhna caá. ⁸ Moh yéejnitboó páan-tjeh ñijeéh ĩ jumbipna caá. Páant ĩ jumuchah, débólih wũhíhna, queétdih ñi jéih wũhna caá.* Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh maatápdih wã jumcan níit, ã niijíp jĩ.

Sacerdotewã ĩ maáta Lázarodih but ĩ mao yohíhat

⁹ Jesús biícdih Betania tútchiboó jwĩ jumuchah, dawá jwĩ déewã caandíh enedih ĩt jũúwúp tajĩ. Obohjeéhtih,

* 12:3 Lc 7.37-38 * 12:8 Dt 15.11

caandíhjuh pohba nihcan, ã booaniji Lázarodihbut enedih jũóhna ít chãjap tajĩ. ¹⁰ Páant enedih ít jũibínachah jéihnit, sacerdotewã ít maáta Lázarodihbut ít mao yohíhip jĩ. ¹¹ Lázaro wũnnijidih ã booaat doonádih joinít, dawá jwĩ déewã Jesúsdihi ít jepahap tajĩ. Pánih jepahnit, sacerdotewã ít bohéatboodíh ít cádahap tajĩ. Páant ít cádahachah ennit, sacerdotewã ít maátaboó ít yapnit, Lázarodihbut ítih mao yohíhip ta yuh jĩ.

Jesús wã Jerusalénna ít waadát

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.26-40)

¹² Jwĩ jũibíni daanimant bóo yeó jáapdihi dawá cáacwã Jerusalén tútchina jũibínitji jwĩ jũibíat pínah doonádih ítát joyóp tajĩ. ¹³ Pánih joinítji táam núonadihi bóodnit, Jesúsdihi ít ub jwãáh dei jũúwúp jĩ. Pánih jwãáh dei jũóhnit, nin pah ít níj wéi ñaacáp jĩ:

—¡Diosdihi jwĩ wéi naóh jíih! ¡Hosana, nin Dios ã wahni jwiít judíowádihi teo wáacni pínah ã túi jumã naáh! ¡Nin jwĩ Maáh yoobát tigaá! queét ít níj wéi ñaacáp jĩ.*

¹⁴ Burrodih bid jũinít, Jesús caanjíh ã chúudup jĩ. Pánih chúudna, Dios naáwát dihi naóh yapaniji ã daacátji pahjuh ã yapap jĩ.

¹⁵ “Jerusalén tútchidih moón, ñi úumca bojoó. Eneé, ñi Maáh burro wũúhjih chúudnit, ã jũóhna caá”, át níj daacáp tajĩ. *(Zac 9.9)*

¹⁶ Obohjeéhtih, ‘Caán ã daacátji Jesúsdihi niijná caá át chãjap’, jwiít ã bohénit jwĩ níj jéih jwuhcap jĩ. Pánih jéihcan yuhna, jeáboó Jesús ã pũuh laab béjat túttimah, ã daacátjidih náhninit, jwĩ beh joyóp jĩ. Pánih beh joinít, “Dios naáwát dihi ã daacátji biíc yoobó Jesúsdihi ã yapap jĩ”, níj jenah joinít, jwĩ yoób jéihyep jĩ.

* 12:13 Sal 118.25-26

¹⁷ Jesús ã ejechah, Lázaroh bácahdih ï yohatji ítmant báadhni ã bac jũúwúchah ennitjiboó bitadih ít naáwáp tajĩ. ¹⁸ Caán doonádih joinítji dawá cáacwã Jesúsdiñ ï jwãáh jũúwúp jĩ. ¹⁹ Páant dawá ï bejechah ennit, fariseowã queétjeh nin pah ít míc niijíp wut jĩ:

—¡Eneé b̄aca! Nihat Jesúfhwã mícjeh b̄uu jumna caá ï chãjap. Queétdih jwĩ naáwáchah yuhna, ï joicán caá. Pánihna, ded pah queétdih jwĩ jéih chãwácan caá, ít míc niijíp wut jĩ.

Biquína griegowã Jesúsdiñ ï bidat

²⁰ Fiesta yeó jáapnadih Diosdiñ weñedih jũóhnitjeéh, biquína griegowãbut ít juyúp tajĩ. ²¹ Pániñ j̄uinít, jwĩjeéh jumni Felipe pebhna queét ít juyúp tajĩ. Felipeboó Galilea baácdih jumni Betsaida wūt jumni tútchidih bóo ã jumup jĩ. Caan pébh j̄uinít, nin pah caandíh ít niijíp wut jĩ:

—Jwiít Jesúsdiñ jwĩ eníhna caá, ít niijíp wut jĩ.

²² Páant ï niijíchah joinít, Felipe Andrésdiñ naáwádih át bejep wut jĩ. Queét chénat pah Jesúsdiñ naáwádih ï juyúp jĩ. ²³ Páant ï naáwáchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã níj naáwáp jĩ:

—**Weém nihat cáacwã** úud jeñé wã wunat pínah, wã boo p̄ud jũúwát pínah, jeáboó wã jwúub bejat pínahbut bahnijeh ã judhna caá. ²⁴ **Nin naáwátjìh yeebdíh wã bohébiḡna caá. Pácahi tíbdih jwĩ momat túttimah,** áih japih bóo chóo ã moopáh bejna caá. Páant ã moopóchah, áih dítmant bóo tíb ãpí chíih jũóhna caá. Pániñ chíih, behna, dawá ã quehna caá. Obohjeéhtih, caán tíb moópcan, áta chíihcan tagaá. Chíihcan, caanjéh áta jum tagaá. Pánihat pah, weémboó wunna, wã boo p̄ud jũúwát túttimah, dawá cáacwãdiñ Diosjeéh wã túi jumat túutbiḡna caá. Obohjeéhtih, wuncan, weemjéh wãta jum

tagaá.* ²⁵ **Det ï weñat pínahdihjeh jenah joiná, Dios ã weñat pínahboodíh chājíhcan, iiguípna ï bejbipna caá. Obohjeéhtih, det ï weñat pínahdih joyáh bojnit, Diosdih túi jepahna, páantjeh ájeéh ï túi jumbipna caá.*** ²⁶ **Det weemdíh teo wūhñit jumíhna, wã naáwát dih túi joyát caá náahap. Pánih chājna, queébtut wãjeéh ï jumbipna caá. Pánihna, queét weemdíh teo wūhñitdih búdí oina, wã ípbut ájeéh ã túi jumat túutbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.**

Jesús ã wunat pínahdih ã naáwát

²⁷ **“Buu búdí wã jíghana caá. ¿Wã ípdih ded pah tígaa wã niijbí? ‘Paá, weemdíh yeejép ã yapca bojo naáh’, ¿wãta niij tániít? Caandíh páant wã niij wúbhcan caá. Yeejép yapnit, wunat túut niijná, nin baácboó wã jūwúp jĩ. Pánihna, buu weemdíh chah yeejép bwat ã jumbipna caá. ²⁸ Paá, buu ded pah wēpni ma jumatdih cáacwādih ma jéihyanaá”, Diosdih ã niijíp jĩ.**

Páant ã niijíchahjeh, jeámant Dios nin pah áí niijíp jĩ:

—Wã wēpatdih queétdih wáat júutup be. Pánihna, wã jwúb júutbipna caá, páant muntih, ã niijíp jĩ.

²⁹ Páant ã niijíchah joiná, dawá caanjíh joi ñúhñit, ï joí wúhi bejep jĩ. Pánih joí wúhi bejnit, nin pah ï niijíp jĩ:

—Énoh níít páant yáani, biquína ï niijíp jĩ.

—Ángel Jesús dih naóhna caá ã chājap, bita ï niijíp jĩ.

³⁰ Queét páant ï niijíchah joinít, Jesúsboó nin pah ã niijíp jĩ:

—**Jeámant wéheni wíh pínah nihcan, weém Dios ã wahni wã jumatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, páant áí niijíp be. ³¹ Buu nin baác dih moón yeejép wã ï yéj chājat jíib wã íp queétdih ã peéh chāj bípna caá. Queétdih wutni nemép wã ï maáhdihbut ã yohbipna caá. ³² Weemdíh**

* 12:24 Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23

* 12:25 Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35;

Lc 9.24; 17.33

cruzboó péoh dodhnit ĩ mawachah, dawá cáacwã wíihwã pínah wã chãjbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

³³ Páant niijná, ded pah ã wənat pínahdih Jesús cáacwãdih naóhna át chãjap tajĩ. ³⁴ Páant ã niijíchah joinít, cáacwãboó caandíh nin pah ĩ niij wúbh joyóp jĩ:

—Dios naáwát dih daácnitji nin pah ĩt niij daacáp tajĩ: ‘Dios ã wahní Cristo páantjeh ã jumbipna caá’, ĩt niij daacáp tajĩ.* ¿Páant ĩ niij daacáchah, meém nihát cáacwã úud jeñé, Dios ã wahní dih dépanihna pohba cruzboó ĩ péoh dodh mao yohcan niít? ¿Meém Dios ã wahní nihcan niít? ĩ niijíp jĩ.

³⁵ Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—**Weémboó baabát panihni ded pah wã íp ã jum**atdih yebdíh wã jéihyana caá. Obohjeéhtih, maátcanbitjeh ñijeéh wã jumbipna caá. Pánihna, túi jumát túut niijná, yebdíh wã bohéátjidih ñi quiib bũudcá bojoó. Ded dərúnapboó jib bejni dedboó ã bejat pínahdih ã en juicán caá. ³⁶ **Pánihna, weém baabát panihni wã jum**uchah, bũu wã bejat pínah játih weemdíh ñi jepahaá. Pánih jepahna, baabátboó jumnit panihnit wíihwã ñi jumbipna caá, ã niijíp jĩ.

Páant niij naóh péanit, jwiít dih ã nũmah bac bejep jĩ. Pánih bac bejnit, queétdih ã jwei béjep jĩ.

Judíowã Jesús dih ĩ náahcat

³⁷ Dawá láa Dios ã wəpatjĩh Jesús queétdih ã chãj júutuchah yuhna, dawá jwĩ déewã caandíh ĩ joíihcap jĩ.

³⁸ Dios naáwát dih naóh yapani Isaías ã naáwátji pahjeh queét ĩ chãjap jĩ. Nin pah át niij daacáp tajĩ:

* 12:34 Sal 110.4; Is 9.7; Ez 37.25; Dn 7.14

“Maá, ma naáwát dih wã bohénachah yuhna, cáacwã ï joíhcan caá. Ma wēpatjīh queétdih wã chāj júutuchah yuhna, ‘Caán naáwát yoobóp dih nihcan caá’, ï niíj jenah joiná caá”, Isaías át niíj daacáp tajī.
(Is 53.1)

³⁹ Páant ï joíhcat ennit, Dios queétdih ã jéihyat túutcan caá. Caandíhbut Isaías nin pah át niíj daacáp tajī:

⁴⁰ “Jéih encannit paníh nit Dios queétdih át chājap wut jī. Pánih chājnit, ã naáwát dih queétdih át jéihyat túutcap wut jī. Pánihna, ã wēp chāj júutat dih enna yuhna, ï beh encan caá. ã bohéát dih joiná yuhna, ï beh joicán caá. ã bohéát dih jéihna nihna, ï yéj chājat dih ïta cádahji tagaá. Páant ï cádahachah, queétdih Dios áta túi ubji tagaá”, Isaías át niíj daacáp tajī.
(Is 6.10)

⁴¹ Páant niíj daácna, Isaías Cristo ã wēpat, búdí ã yeh iigát dihbut enniji jumna, ded pah Cristo ã yapat pínahdih naóh daácna át chājap wut jī.

⁴² Obohjeéhtih, dawá cáacwã, biquína jwī maát abut “Caán Dios ã wahni Cristo yoobát caá”, Jesús dih ït niíj jenah joyóp tajī. Páant niíj jenah joiná yuhna, queét fariseowádih úumna, bita “Jesúsjeéh wã waadáp be”, ït niíj naáwíhcap wut jī. Páant ï naáwáchah nihna, jwī míic wáacat muná fariseowáboó queétdih ïta waadát túutjican tagaá. ⁴³ Queétdih Dios ã wēi naáwát dih náahna yuhna, cáacwáboó ï weñat dih chah ït bidip wut jī. Pánihna, queét “Weém Jesús íh caá”, bitadilh ït niíj naáwíhcap wut jī.

Jesús ã naáwát dih ï joíhcat jíib peéh chājat ã jumat

⁴⁴ Túttimah, Jesús cáacwádih nin pah tūbit ã niíj ñaác naáwáp jī: “Ded weemdíh jepahni weemdíhjuh pohba jepahna ã chājcan caá. Weemdíh wahnidihbut ã jepahna

caá. ⁴⁵ **Ded weemdíh enni weemdíh wahnidihbut** ã enna caá. ⁴⁶ **Ded dupúnapboó jumniiji, weemdíh jepahna, baabát panhipboó ã jwúub jumat pínah niijná, weém baabát panihni nin baácboó wã jũúwúp jĩ.** ⁴⁷ **Obohjeéhtih, ded wã naáwát dih joiná yuhna, ã jepahcah, weémboó wã peéh chãjcan níft. Nin baácdih moón weemdíh jepahcannitdih peéh chãjadih jũóhna wã chãjcan jĩí. Obohjeéhtih, iiguipna bejnit déedih túi ubat túut niijná, wã jũúwúp jĩ.** ⁴⁸ **Ded weemdíh náahcanni, wã naáwát dihbut joííhcannidih peéh chãjat ã jumbipna caá. Wã naáwát dih í joííhcatji jíb péeni yeó jáapdih wã ípboó queétdih ã peéh chãjbipna caá.** ⁴⁹ **Weém wã jenah joyátjeh yeebdíh naóhna wã chãjcan caá. Wã íp weemdíh wahniboó ded pah wã naáwát pínahdih ã naáwát túutna caá. Pánihna, wã naáwátboó ã naáwátjeh tigaá.** ⁵⁰ **Ded ã naáwát dih joí waadána, wã ípjeéh páantjeh ã túi jumbipna caá. Pánihna, wã íp ã naáwát túutatdihjeh tigaá, yeebdíh wã naáwáp”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.**

13

Jesús ã bohénitíh jítchanadih ã chocat

¹ Pascua yeó jáapna pínah játihbit, Jesús nin baácdih cádahnit, ã íp pehbboó ã bejat pínah bahni ã jadhdatdih átát jéihyep tajĩ. Áihwã nin baácdih moondíh búdí oina, queétdih ã oi cádahcap jĩ. Pánihna, ã oyatdih júutna, áihwãdih ã wun wũhup jĩ.

² Caan chéi Jesús jwiít dih ã nũmah jeéméchah, Jesús dih eníhcannitdih ã naáwát pínah niijná, Judas, Simón Iscariote wũúhdih nemépboó át waád dée tajĩ. ³ Dios pebhmant ã jũúwátjidih, ã jwúub pũuh laab béjat pínahdihbut Jesús átát jéihyep tajĩ. ã íp caandíh chah maáh ã waadáat pínahdihbut átát jéihyep tajĩ. ⁴ Pánih jéihna, jwíjeéh

jeémp lajniji ñah ñũhñit, áih yégueh jih bóo chóodih tóo ðagnit, jōp wiwat pínah yégueh chóojĩh chúhlit yoób ā chéwep jĩ. ⁵ Chéo péanit, pamapdih mah pũoh yacnit, jwíih jítchanadih ā choc jwíhip jĩ. Pánih chocnit, ā chéo búudhni chóojĩh jwíih jítchanadih ā jōp wiwip jĩ.

⁶ Pánihna, biquínadih choc péa bejnit, Simón Pedro pebhna ā jwíbinap jĩ. Áih jítchanadih chocat túut ā chājachajeh, Pedroboó caandíh nin pah ā niijíp jĩ:

—¿Maá, wíih jítchanadih chocodih jũóh níit ma chājar? ā niijíp jĩ.

⁷ —**Weém** butéh yeebdíh ded pah wā chocatdih ma jéih jwũhcan yũhna, túttimah ma jéihbipna caá, Jesús caandíh ā niijíp jĩ.

⁸ —Obohjeéhtih, wíih jítchanadih meemdíh wā chocat túutcan caá, Pedro ā niijíp jĩ.

—**Meemdíh wā choccah, wíih ma nihcan níit**, Jesús caandíh ā niijíp jĩ.

⁹ —Pánihna, Maá, wíih jítchanadihjeh nihcan, wíih téihyanadih, wíih wao dáhdihbut ma chocoó bácah, Pedro ā niijíp jĩ.

¹⁰ —**Ded** jéehna, nihat áih bácahdih ā túi chocna caá. Caandíh chéne jwúub chocat ā náahcan caá. Áih jítchanadihjeh chocat caá náahap. Pánihna, yeéboó jéehnit panihnit ñi jumũchah yũhna, bíic ñijeéh jumni jéehcanni panihni ā yéjatdih cádahcanni ā jumna caá, Jesús Pedrodih ā niijíp jĩ.

¹¹ Páant niijná, Jesús caandíh eníhcannitdih ðuó wáini pínahdíh jéihñit, jwiítidih páant át niijíp tajĩ.

¹² Jwíih jítchanadih choc péanit, áih yégueh chóodih jwúub ðuonít, ā lajarpjina ā jwúub jwí lajar jĩ, páant

muntih. Pánih jwáub juí lajnit, nin pah jwiít dih ã niíj naáwáp jĩ:

—¿Butéh yeebdíh wã chocatjidih ñi jéih níit? ¹³ Yeéb weemdíh ‘Bohéni’, niijná, ‘Maá’, niijná, yoobópdih niij tígaa ñi chājap. Weém yeebdíh bohéni, ñi Maáh yoobát tígaa. ¹⁴ Páant yeebdíh bohéni, ñi Maáh jumna yuhna, teo wūh nit ípí chājat pah ñíih jítchanadih wã chocna beé. Páant wã chājachah ennitji jumna, yeebbút ñíih jítchanadih míic chocat caá náahap. ¹⁵ Ded pah ñijeéh jumnitdih ñi teo wáacat pínahdih butéh wã júutup be. Pánihna, yeebdíh ded pah wã chājatji pah yeebbút bíic yoobó ñi chājaá.* ¹⁶ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ded teo wūhniboó ã maáh chah nihcan caá. Ded ã wahniboó caandíh wahní chah nihcan caá.* Obohjeéhtih, yeéb chah jumna yuhna, yeebdíh teo wūhni pah ñíih jítchanadih yeebdíh wã choc wūhup be. Pánihna, wã chājatjidih ennitji bíic yoobó ñi chājaá. ¹⁷ Páant wã wutatdih jéihnit, chājna, búdí ñi wēibipna caá.

¹⁸ “Obohjeéhtih, yeéb nihatdih páant wã niijcán caá. Det wã ñíonitdih wã túi jéihna caá. Dios naáwát dih naóh yapanit í daacátji bíic yoobó ã yapbipna caá. ‘Wājeéh jeémpnijeh tígaa weemdíh yeejép ã chāj bipna caá’, ít niíj daacáp tajĩ.* ¹⁹ Páant ã chājat pínah játih yeebdíh naóhna caá wã chājap, páant ã yapat túttimah, ‘Caán Jesús, Dios ã wahní Cristo ta tígaa’, ñi niíj jéihyat pínah niijná. ²⁰ Nindihbut yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Wã wahnidih ded túi wēi jwāáhni, weemdíhbut ã túi wēi jwāáhna caá. Pánih weemdíh wēi jwāáhni, weemdíh wahnijidihbut ã wēi jwāáhna caá”, Jesús jwiít dih ã niijp jĩ.*

* 13:15 Mt 20.28; Mr 10.45; Lc 22.27 * 13:16 Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 15.20

* 13:18 Sal 41.9 * 13:20 Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16

Judas ã duó wáyat pínahdih Jesús ã naáwát

(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Páant niíj péanit, Jesús búdí ã jíghap jí. Pánih jíghannit, jwiít dih nin pah ã niijíp jí:

—Yoobódih yeebdíh wã naóhna caá. Biíc ñi cãtíh jumni weemdíh eníhcannitdih ã duó wáibipna caá, ã niijíp jí.

²² Páant ã niijíchah joinít, caandíh júutni pínahdih jéihcan, jwiítjeh jwí míc en jáhanap jí. ²³ Weém, Jesús búdí ã oiniboó caandíh wã dodh jáah lajap jí. ²⁴ Pánihna, Simón Pedro weemdíh áih téihyajíh jenah júutnit, nin pah ã niijíp jí:

—Caandíh ma wúbh joí eneé dedna tigaá caandíh duó wáini pínah, weemdíh ã niijíp jí.

²⁵ Páant ã niijíchah joinít, weémboó Jesús dih jwúbh dodh jáah lajnit, caandíh nin pah wã niíj wúbh joyóp jí:

—¿Maá, deddih niij tigaá ma chãj? wã niijíp jí.

²⁶ —Nin pandih dajnit wã neéh wũhni pínah weemdíh eníhcannitdih ã duó wáibipna caá, weemdíh Jesús ã niíj jepahap jí.

Páant niíj péanitjeh, pan dahdih daj wub neéh nit, Judas, Simón Iscariote wũúhdih ã wũhup jí. ²⁷ Páant Jesús ã daj neéh wũhni pandih Judas ã jeéméchah, nemépboó caandíh yeejép át chãjat túutup tají. Pánih jéihna, Jesús caandíh nin pah ã niijíp jí:

—Ded pah ma chãjat pínahdih waćanjeh chãjadih ma bejeé, Judas dih ã niijíp jí.

²⁸ Páant Judas dih ã niijíchah joiná yuhna, jwiít nihat jwí jéihcap jí. ²⁹ Pánih jéihcan, “Judas jwíih dinerodih en daoní ã jumuchah, jwí jeémát pínahdih jíib chãjat túutna, Jesús páant ã niíj wahna caá”, biquína ít niíj jenah joyóp ta yah jí. Bitaboó “Moh yéejnitdih dinero wũhat túutna caá

ãt chãjap”, ït niij jenah joyóp tajĩ. ³⁰ Pánihna, Jesús ã neéh wũhni pandih jeémp péanit, Judas ã bac bejep jĩ. Páant ã bac bejechah, chei wãát jumap jĩ.

Jesús jáap wutatdih ã naáwát

³¹ Páant Judas ã bac bejat túttimah, Jesús jwiít dih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—**Buu** láa bácah weém nihat cáacwã úud jeñé wã íp ã wahni wã jummatdih, wã wēpatdihbut cáacwādih ã jéihyabipna caá. Caán ã wēpatdih weembút queét-dih wã jéihyabipna caá. ³² **Páant wã íp ã wēpatdih** wã jéihyanachah, caán wã wēpatdihbut waícanjeh ã jéihyabipna caá. ³³ **Yeéb wã weh panihnit, nindihbut** wã naáwáchah ñi túi joyoó. Daocánni yeó jáapbitjeh ñijeéh wã jum jwuhbipna caá. Wã bejat túttimah, weemdíh búdí ñi bidbipna caá. Jwĩ déewādih wã niijátji pah yeebdíhbut bíic yoobó niijnít, ‘Wã bejep pínahna yeéboó ñi jéih bejcan caá’, wã niijná caá.* ³⁴ **Pánihna, jáap wutatdih** yeebdíh wã naóhna caá. Yeebjéh ñi míic oyoó. Yeebdíh wã oyatji pah, yeebjéhbut ñi míic oyoó.* ³⁵ **Páant ñi míic oyoachah ennit, wíihwã ñi jummatdih** bita ï jéihbipna caá, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

Pedro ã yeeat pínahdih Jesús ã naáwát

(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Páant ã niijíchah joinít, Simón Pedro Jesús dih nin pah ã niij wũbh joyóp jĩ:

—¿Maá, dedboo tígaá ma bejbi, páant ma niijná? ã niijíp jĩ.

—**Wã bejat pínahna wãjeéh ma jéih bej jwuhcan** caá. Obohjeéhtih, buu jéih bejcan yuhna, túttimah wã pebhna ma jwíibíipna caá, Pedrodih Jesús ã niijíp jĩ.

* 13:33 Jn 7.34 * 13:34 Jn 15.12,17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

³⁷ —¿Maá, dépanih tigaá bũũ majeéh wã jéih bejcan? Weemdíh ï mawachah yũhna, meemdíh wã cádahcan niít, Pedro ã niijíp jĩ.

³⁸ —Páant niijná, ¿weemdíh wapna, ma wũũ wũhmi naniít? Obohjeéhtih, yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Mũjbai ã ewat pínah játih, ‘Caandíh wã jéihcan caá’, biíc peihcanni láa pohba bitadih ma niij yeebipna caá, Jesús Pedrodih ã niijíp jĩ.

14

Jesús Dios pebhna bejni namá panihni ã jumat

¹ Túttimah, Jesús jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ: “Butéh wã niiját dih náhninit, ñi jíghca bojoó. Wã ípdih túi jenah joinít, weemdíhbut biíc yoobó ñi túi jenah joyoó. ² Wã íp ã jumũpboó dawá jumat pínah mũũná ã jumna caá. Pánihna, caanná juibínit, ñi jumat pínahdih ámohodih wã bejbipna caá. Wã naáwát pah biíc yoobó ã wihcah, páant yeebdíh wãta niij naóhcan tagaá. ³ Yeéb ñi jumat pínahdih túi ámoh péanit, yeebdíh mũbdih wã jwũũb dei jũóhbirna caá, wãjeéh ñi jumat pínah niijná. ⁴ Wã bejat pínah namá panihnidih ñi jéihna caá”, ã niijíp jĩ.

⁵ —Maá, deh ma bejat pínahboó jwiít jwĩ jéihcan caá. ¿Ded pah tigaá caán namá panihnidih jwĩ jéihbi? Tomás Jesús dih ã niij mũũbh joyóp jĩ.

⁶ —Weemjéh tigaá namá panihni wã jumũp, wã íp pebhboó ñi juibíát pínah niijná. Weemjéh mũũn tigaá yoobópdih naóhni. Jeáboó juibínit pínahdih weemjéh mũũn tigaá caolih booani wã jumna caá. Caolih wã booanit míicjeh wã íp pebhboó páantjeh ï jumbrina caá.*
⁷ Weemdíh túi jéihna nihna, wã ípdihbut ñita jéih tagaá.

* 14:6 Mt 11.27; Jn 1.18; 6.46; Hch 4.12

Pánihna, b̄u caandíh ennit panihnit jumna, caandíh ñi túi jéihna caá b̄uca, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

⁸ Páant ã niijíchah joinít, Felipe jwuh nin pah ã niijíp jĩ:

—Maá, jwĩ ípdih jwiít dih ma júutú. Páant bóojeh tigaá jwĩ eníhip, ã niijíp jĩ.

⁹ —¿Felipe, maatápdih wãjeéh jumna yuhna, weemdíh ma túi jéih jwuhcan niít? Weemdíh enna, wã ípdihbut maat enep be. ‘Jwĩ ípdih ma júutú’, niijná, ¿dépanih tigaá weemdíh páant ma niij? ¹⁰ **Weém wã ípjih chénewã** jumna yuhna, biícjeh caá. ¿‘Páant caán yoobópdih nihcan caá’, ma niij jenah joicáh? Yeebdíh naóhna, wã jenah joyátjih wãpí naóhcan caá. Wã íp ã naáwát túutuchahjeh, wã naóhna caá. Pánihna, caán biíc dih jumna, ã wēpatjih wãpí chãj júutna caá. ¹¹ **Weém wã ípjih chénewã** jumna yuhna, biícjeh caá. Caán ‘Yoobópdih tigaá’, niij jenah joicán, wã íp ã wēpatjih wã chãj júutatjidih náhninit, biícjeh jwĩ jumatdih ñi jéihbipna caá. ¹² **Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Det weemdíh túi** jenah joinít wã chãjat pah biíc yoobó í chãjbipna caá. B̄u wã íp pehbhoó jwúub bejna, wã chãjat chah pohba wã íp ã wēpatjih í chãjbipna caá. ¹³ **Weemdíh túi** jenah joinít í úúbát pah wã chãjbipna caá, wã íp ã wēpatdih cáacwã í jéihyat pínah niijná. ¹⁴ **Pánihna, weemdíh jepahnit ñi** jumuchah, dedé ñi úúbát biíc yoobó wã chãjbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.*

Túini Espíritu ã wahat pínahdih Jesús ã naáwát

¹⁵ **“Yeéb weemdíh oina, wã wútatdih ñi jepahbipna caá.”** ¹⁶ **Yeebdíh Túini** Espíritu ã wahat pínah niijná, wã ípdih wã úúhbipna caá, wã wihcah, ñijeéh ã jumat pínah niijná. Caán Túini Espíritu yeebdíh teo wáacniboó yoobópdih naóhni jumna, yeó jáap jumat pah ñijeéh ã

* 14:14 Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1 Jn 3.21-22; 5.14-15

* 14:15 Dt 6.4-9; 11.1

jumbipna caá. ¹⁷ **Nin baácdih moón wã ípdih jéihcannit, caán** Túini Espíritudihbut ï jéihcan caá. Pánih jéihcan, caandíh ï túi jenah joicán caá. Obohjeéhtih, caán ñijeéh jumni pínahdih yeéboó ñi túi jéihbipna caá.

¹⁸ **“Yeeldíh wã éemp bejcan níit. Pánih éemp bejcan, caán** Túini Espiritu yeeldíh ã juyúchah, weém wã jummat pahjeh muntih ñijeéh ã jumbipna caá. ¹⁹ **Wã bejat pínah bahnijeh ã judhna caá.** Páant wã bejat táttimah, nin baácdih moón weemdíh jepahcannit, weemdíh ï jwúub encan níit. Obohjeéhtih, yeéboó weemdíh ñi enbipna caá. Weém jwúub boo pud júóhni wã jummat pah muntih, yeebbút jwúub boonit Diosjeéh páantjeh ñi jumbipna caá. ²⁰ **Jwí wahni** Túini Espiritu yeeldíh junít, wã íp bícdíh wã jummatdih yeeldíh ã túi jéihyabipna caá. Pánihna, wã íp bícdíh wã jummat pah muntih, yeéb bícdíh wã jummatdihbut ã jéihyabipna caá. ²¹ **Ded wã wutatdih joí waadáni weemdíh oini caá.*** **Weemdíh oinidih wã ípbut** ã oibipna caá. Weembút caandíh bíic yoobó wã oibipna caá. Páant weemdíh oinidih ded pah wã jummatdih wã túi jéihyabipna caá”, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

²² Jwíjeéh jumni bíih Judas, Iscariote nihcanni, Jesúsdih nin pah ã niij úbh joyóp jĩ:

—¿Maá, dépanihna jwiítidihjeh páant ma jéihyana yuhna, bita meemdíh jepahcannitboodíh ma jéihyabican? ã niijíp jĩ.

²³ —**Ded weemdíh oini wã naáwátidih ã túi joí waadábipna caá.** Páant ã túi joí waadánachah, wã íp caandíh ã oibipna caá. Pánih oina, wã íp bícdíh áih caolihdih waadnít, ájeéh jwí jumbipna caá. ²⁴ **Obohjeéhtih, weemdíh oicanniboó wã wutatdih ã jepahcan caá.** Páant ã jepahcah, ájeéh jwí wihcan níit.

* 14:21 Dt 6.4-9; 11.1

Butéh ñi joiní weemjéh wã naáwát pohba nihcan caá. Obohjeéhtih, wã íp weemdíh wahnijeh páant ã naáwát túutap be.

²⁵ “Ñijeéh jum jwuhna, páant yeebdíh wáát niij naáwáp be. ²⁶ Obohjeéhtih, túttimah wã ípdih wã úbúchah, Túini Espíritudih yeebdíh ã wahbipna caá. Pánihna, caán Túini Espiritu yeebdíh teo wáacni jumna, ã túi bohébi-pna caá. Pánih bohénit, nihat yeebdíh wã naáwátjidih ã náhniabipna caá.

²⁷ “Yeebdíh wã túi jumát túutna caá. Weém wã túi jumát pah muntih yeebbút ñi túi jumbipna caá. Wã wũhni túi jumát pah nin baácdih moón í jéih wũhcan caá. Pánihna, búdí náhni dahwanit, ñi úumca bojoó. ²⁸ “Weém wã bej jwuhbipna caá. Obohjeéhtih, ñijeéh jumát túut ni-ijná, wã jwúub dei jũóhbipna caá, páant muntih’, yeebdíh páant wã niij naáwáchah, ñiát joiná jí. Páant wã niijchah joinít, weemdíh yoobópdih ñi oina nihna, ñita wéi tagaá. Wã ípboó weém chah wẽpni ã jumuchah, ãjeéh jumnit, chah yeebdíh wã jéih teo wáacbi-pna caá. Páant wã chãjat pínahdih jéihna, yeebdíh weñat caá náahap. ²⁹ Weemdíh ded pah ã yapat pínahdih yeebdíh wáát naóhna jí, wã niijátji biíc yoobó ã yapachah, weemdíh túi jenah joinít ñi jumát pínah niijná.

³⁰ “Yeebdíh wã míic wéhe jwuhat pínah bahni-bitjeh ã judhna caá. Waícanjeh, nin baácdih moón í maáh, weemdíh yeejép chãjadih ã jũóhbipna yah caá. Nemépwã í maáh wẽpni jumna yahna, weemdíh ã jéih yap yohcan níit. ³¹ Obohjeéhtih, weemdíh wã íp ã watat pahjeh wã chãjbipna caá, nihat cáacwã caandíh wã oyatdih í jéihyat pínah niijná. Ñi ñah ñuhú. Chóbe bejjíh”, Jesús jwiít-dih ã niijíp yah jí.

15

Jesús jiwá iguúh púuj panihni ã jumat

¹ Páant niijná yahna, nin pah jwiútdih ã jwúub niij bohé-
nap jĩ, páant muntih: **“Weém jiwá iguúh púuj panihni, wã**
ípboó iguúhadih en daoní panihni, wíih cáacwã iguúh pi-
hna panihnit ĩ jumna caá.* ² **Quehcanni pihdih iguúhadih**
en daoní ã bóod yohbipna caá. Páant ã bóod yohat pah,
det weemdíh túi jenah joicánnitdih wã íp ã yohbipna
caá. Ded túi quehni pihboodíh ã bóod ámohna caá, dawá
ã quehat pínah niijná. Páant ã chãjat pah det wíihwã ĩ
náahatdihjeh ĩ chãjachah enna, wã íp queédih ã cádahat
túutbipna caá, ded pah wã náah yacatboodíh ĩ chãjat
pínah niijná. ³ **Yeéboó wã naáwátđih jói jepahnit, bóod**
ámohni panihnit ĩi jumna caá. ⁴ **Túi bíicdih wãjeéh ĩi**
jumúú. Páant wãjeéh ĩi jumuchah, weembút yeéb bíicdih
wã jumbipna caá. Ded iguúh pih áih púujdih túi dũuj
lájcan, ã jéih quehcan caá. Pánihat pah, yeebbút weemdíh
túi joicán, wã wēpat ã wihcah, wã weñat pínahdih ĩi jéih
chãjcan niít.

⁵ **“Weém jiwá iguúh púuj panihni, yeéboó áih pihna**
panihnit caá ĩi jumup. Ded weemdíh túi joiní wãjeéh túi
bíicdih ã jumuchah, weembút ãjeéh túi bíicdih wã jum-
bipna caá. Pánih jumna, túi quehni pih panihni wã weñat
pínahdih ã túi chãjbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh
joicánnitboó, wã weñat pínahdih ĩ jéih chãjcan niít. ⁶ **Ded**
wun jūóhni pihdih ã yohat pah, weemdíh cádahni, wãjeéh
túi jumcannidih wã íp ã yohbipna caá. Pánihna, caán
yohni iguúh pihna ã diib téhechah, iguúhadih en daoníboó
caán tehni pihnadih wao wáacnit, ã cáo yohbipna caá.
Páant ã chãjat pah, weemdíh cádahnitdih Dios peéh
chãjna, iiguípna ã yohbipna caá.

* 15:1 Is 5.1-7

⁷ “Yeéb weemdíh cádahcan, wā naáwát dih túi joiná, ded ñi náahatdih ñi wúbúchah, biíc yoobó wā chāj bipna caá. ⁸ Wā weñat pínahdih ñi chājachah ennit, ‘Queét Jesúhwā caá’, bita ĩ níj jéih bipna caá. Páant níj jéihnit, wā íp dihbüt ĩ wēibipna caá. ⁹ Wā íp weemdíh ded pah ā oyat pah muntih weembüt yeebdíh biíc yoobó wā oina caá. Páant yeebdíh wā oyatdih ñi túi náhninaá. ¹⁰ Wā íp weemdíh ded pah ā wutuchah, caandíh jepahna, ā oyatjīh ājeéh wā túi jumna caá. Páant wā chājat pah, weem jwúh yeebdíh ded pah wā wutatdih jepahna, wā oyatjīh wājeéh ñi túi jumbipna caá.

¹¹ “Páant yeebdíh wā naóhna caá, wājeéh túi jumnit, búdei ñi weñat pínah niijná. Bainí ñi wēican níft. ¹² Nin pah yeebdíh wā níj wutna caá: Yeebdíh wā oyat pahjeh muntih, yeebjéhbüt ñi míc oyoó.* ¹³ Ded ā chéendih búdei oina, caanjéh ā wunat pínah tobohochah yuhna, caandíh ā túi teo wáac bipna caá. ¹⁴ Ded pah wā wutatdih jepahna, yeebboó wā chéenwā ñi jumna caá. ¹⁵ Wā chéenwā yoobát ñi jumuchah, ‘queét wā pebh moonjéh caá’, yeebdíh wā niijcán caá. ĩ maáh ded pah ā chājatdih ā pebh moón ĩ jéihcan caá. Obohjeéhtih, wā chéenwā ñi jumuchah, ded pah wā íp ā naáwát dih yeébbodíh wāát naóh yapanap jī. ¹⁶ Yeéb weemdíh ñi níocan beé. Obohjeéhtih, weémboó yeebdíh wā níwip jī, wā ípíhwā jumna, ā wutatdih jepahnit, ñi túi chāj cádahcatdih ennit, bitabüt Diosdih ĩ jepahat pínah niijná. Pánih túi chāj cádahcannit, wíh wā jumna, ded pah wā íp dih ñi wúbúchah, yeebdíh ā wūh bipna caá. ¹⁷ Pánihna, nin pah yeebdíh wā jwúub wutna caá: Yeebjéh ñi míc oyoó”, Jesús jwiítdih ā niijíp jī.

Jesúsdih, áihwādihbüt nin baác dih moón ĩ iiát

* 15:12 Jn 13.34; 15.17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

18 “Nin baácdih moón yeebdíh ï iináchah, weemdíhbut ï iátjidih ñi túi náhninaá. 19 Diosdih jepahcannit ñi jumuchah nihna, queétjeh ï múic oyat pahjeh, yeebdíhbut ïta oi tagaá. Obohjeéhtih, yeéb wā ñíonit jumna, ded pah queét ï chājat pah biíc yoobó ñi chājcatdih ennit, yeebdíh ï eníhcan caá.* 20 ‘Wíihwā jumna, weem cháh ñi jumcan caá’, yeebdíh wā niijátjidih ñi túi náhninaá. Pánih weém nump jumna, weemdíh yeejép ï chājat pahjeh yeebdíhbut biíc yoobó ï chājbipna caá. Bitaboó wā bohéátdih jepahnit, yeebút queétdih ñi bohénachah, ï jepahbipna caá.* 21 Pánihna, nin baácdih moón weemdíh wahnidih ï jéihcat jíib, yeéb wíihwā ñi jumuchah ennit, yeebdíhbut yeejép ï chājbipna caá.

22 “Queétdih bohénadih wā jūóhcah, weemdíh ï náahcatji jíib queétdih peéh chājat āta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, buu queétdih wā bohéat túttimah, ‘Yéejat jíib weemdíh ã wihcan caá’, queét ï jéih niijcán caá. 23 Ded weemdíh eníhcanni wā ípdihtbut eníhcanni caá. 24 Wā íp ā wēpatjīh cáacwā ï jéih chājca naáhdih wā chāj júutup be. Páant wā chāj júutcah, queétdih yéejat jíib āta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, wā chāj júutatdih enna yuhna, weemdíh, wā ípdihtbut ï eníhcan caá. Páant ï eníhcat jíib, Dios queétdih ã peéh chājbipna caá. 25 Pánih eníhcan, Dios naáwátdih naóh yapanit ï daacátji biíc yoobó chājna caá ï chājap. ‘Queétdih yeejép wā chājcah yuhna, weemdíh ï eníhcan caá’, ït niíj daacáp tajī.*

26 “Túttimah, wā ípjeéh jumni Túini Espíritudih wā wahbipna caá, yeebdíh ã teo wáacat pínah niijná. Yeebdíh yoobópdih naóhni pínah jumna, yeebdíh ded pah wā jummatdih ã túi jéihyabipna caá. 27 Cáacwādh wā bohé

* 15:19 Jn 17.14-18

* 15:20 Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 13.16

* 15:25 Sal

jwíhichah, yeeb wājeéh ñiát jumup jī. Pánih wājeéh jumnit, ded pah wā chājatdih ennitji yeeb jwáh bitadih naáwát caá náahap.

16

¹ **Butéh** yeebdíh ded pah ā yapat pínahdih wā naáwáp be, caandíh túi náhninit, bíic yoobó yeebdíh ā yapachah, weemdíh ñi cádahcat pínah niijná. ² **Túttimah,** wíhwhā ñi jumát jíib, ñi maáta jwī míic wáacat munná ĩ waadát túutcan níft. Bíih láa ded yeebdíh mao yohna, ‘Dios ā náahat pah chājna caá wā chājap’, ā niyj jenah joibípna yuh caá. ³ **Wā ípdih, weemdíhbut** ĩ jéihcat jíib páant ĩ chāj bipna caá. ⁴ **Pánihna, yeebdíh yeejép ā yapachah enna, ‘Páant ā yapat pínahdih Jesús jwiítdih ā naáwáp jī’, ñi niyj náhnibipna caá. Caandíh ñi náhniat pínah niijná, buu** yeebdíh wā naóhna caá”, Jesús jwiítdih ā niijp jī.

Túini Espíritu ded pah ā teo wáacat pínah

“Weemdíh ñi jwíh pej jum láa weémboó ñijeéh jumna, butéh wā bohéatdih yeebdíh wā naóh jwuhcap jī. ⁵ **Obohjeéhtih, buu** weemdíh wah deyani pehbhoó wā jwúub béjat pínah bahnijeh ā judhduchah, yeebdíh páant wā naóhna caá. Obohjeéhtih, ‘¿Dee tígaá ma bejbi?’ weemdíh ñi niyj úubh joicán caá. ⁶ **Wā púuh** laab béjat pínahdih yeebdíh wā naáwáchah, búdí ñi jígahna caá. ⁷ **Obohjeéhtih, tubit** ñi jígahcat pínah niijná, yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Wā púuh laab béjat túttimah, yeebdíh teo wáacni pínah, Túini Espíritudih wā wahachah, chah ñi túi jumbipna caá. Wā púuh laab béjcah, yeebdíh teo wáacni pínahboó āta júóhcan tagaá. ⁸ **Wā wahachah, caán dei juná,** nin baác dih moón ĩ yéejatdih queétdih ā jéihyabipna caá. Ded pah túi chājat pínahdihbut ā jéihyabipna caá. Yéej chājnitdih ĩ yéejat

jíib Dios ã peéh chãjat pínahdihbut caán ã jéihyabipna caá. ⁹ **Caán Túini Espíritu cáacwãdih nin pah ã níj jéihyabipna caá:** ‘Jesucristodih ma jepahcat caá ma yéejat’, ã niijbípna caá. ¹⁰ **Wã íp pehbhoó wã jwúub** bejat túttimah, cáacwã weemdíh í jwúub encah, Teo Wáacni jwuh queédih ã bohébiipna caá, ded pah í túi jumat pínahdih í jéihyat pínah niijná. ¹¹ **Nin baác dih moón í maáh nemépdih Dios ã peéh chãjat pínahdih Túini Espíritu ã jéihyabipna caá.**

¹² **“Búdí caá yeebdíh wã naáwát pínah ã judhdap.** Obohjeéhtih, buu caandíh wã naáwáchah, ñita beh joicán tagaá. ¹³ **Páant wã naóhcah yuhna,** Túini Espírituboó yeebdíh ã jéihyabipna caá. Caán ã jenah joyátjeh ã naóhcan níit. Obohjeéhtih, wã íp caandíh ã naáwát túutuchah, yeebdíh yoobópdih ã naóh beedábipna caá. Túttimah ded pah ã yapat pínahdihbut ã bohébiipna caá. ¹⁴ **Pánihna, ded pah wã jumatdih ã naáwáchah joinít,** yeébbóo weemdíh búdí ñi wēibipna caá. ¹⁵ **Wã íp ã jéihyat pah, weembút** wã jéihna caá. Páant tigaá ‘Túini Espíritu ded pah wã jumatdih ã jéihyabipna caá’, yeebdíh wã níj naáwáp be.

¹⁶ **“Bahniitjeh weemdíh ñi en jwuhbipna caá.** Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwúub enbipna caá, páant muntih”, Jesús jwiít dih ã niijp jí.

Buu jígahnit, túttimah wēinit jwí jumat pínah

¹⁷ Páant ã niijíchah joinít, jwiít biquína nin pah jwí míc níj úubh joyóp jí:

— **‘Bahniitjeh weemdíh ñi en jwuhbipna caá.** Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwúub enbipna caá, páant muntih’, niijná, ¿ded pah níj tigaá páant ã níj? **‘Wã íp pehbhoó wã jwúub** páuh laab béjbipna caá’, niijná, ¿ded pah ã chãjat pínahdih níj naóh tigaá jwiít dih páant ã níj? ¹⁸ **‘Bahniitjeh’, ‘maátcanjeh’,** niijná, ¿ded

pah niij tígaá ã chāj? Obohjeéhtih, jwĩ beh joicán caá, jwĩ míic niijíp jĩ.

¹⁹ Páant niijnít, caandíh jwĩ **uúbh** joííhatdih jéihna, Jesús nin pah jwiítdih ã niíj naáwáp jĩ:

—‘**Bahnibitjeh weemdíh ñi en jwuhbipna** caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwúub enbipna caá páant muntih’, ¿wā niiját dih beh joicán, **uúbh** joííh niít ñi chājap? ²⁰ **Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Wā wunat** pínah bahnibitjeh ã jũdhna caá. Pánihna, wā wunuchah enna, búdí ñi jũibípna caá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitboó búdí ĩ wēibipna caá. Yeébbóó búdí jígahnitji, túttimahbitjeh ñi jwúub wēibipna caá. ²¹ **Nin pah ã jumna** caá: Yad wili mi weép jáana, yeejép mi yapat pínah ã jumuchah, búdí mi jígahna caá. Pánih jígahna yũhna, mi weép jummat túttimah, caántdih ã tũbatjidih náhnican, wébít ã cáac jumuchah ennit, búdí mi wēina caá. ²² **Páant mi jummat** pah tigaá **bũ** yeéb ñi jígahbipna caá. Túttimah, yeebdíh wā jwúub enechah, yeebbút búdí ñi jwúub wēibipna caá. Páant ñi weñechah, det yeebdíh ĩ jéih jwúub jígahacan niít.

²³ **“Weemdíh ñi jwúub** enni yeó jáapdih túi beh joinít jumna, weemdíh ñi **uúbh** joicán niít. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Wííhwā jumna, wā wēpatjĩh ñi **uúbúchah**, wā ĩp yeebdíh ã jepahbipna caá. ²⁴ **Játih wā ĩpdih páant ñi** **uúbh** jwuhcap jĩ. Obohjeéhtih, yeebdíh wā wun wũhat túttimah, wííhwā jumna, páant caandíh ñi **uúbú**. Páant ñi **uúbúchah**, ñi **uúbát**dih ã wũhbirna caá, búdí ñi weñat pínah niijná.*

Jesús yéejatdih yap yohni ã jummat

* 16:24 Mt 7.7-11; Stg 1.5-6

San Juan 16:25   88   San Juan 16:33

²⁵ “**Játih wā jenah joiní naáwátj̄hjuh yeebdíh wā bohé-nachah, ñi túi** beh joicán beé. Obohjeéhtih, wā boo p̄ud j̄úwát túttimah, ded pah jwī íp ā jum̄atdih túi buocan-nijeh wā naóhbipna caá. ²⁶ **Caán láa wíihwā jumna,** wā wēpatj̄h yeebjéh wā ípdih ñi uúhbipna caá. Weémboó ñíih pínahdih wā jwúub uúbh wāhcan níit. ²⁷ **Pánihna, wā íp pebhmant j̄úohni** wā jum̄uchah ‘Yoobópdih tigaá’, níj jenah joinít, weemdíh ñi oyochah ennit, wā ípboó yeebdíhbut ā oibipna caá. Páant ā oyatdih jéihnit, yeebjéh caandíh ñi uúhbipna caá. ²⁸ **Weém wā íp bíicdih jumni** nin baácboó wā j̄úwúp j̄i. Pánihna, buu nin baácboó jum̄ jwuhni wā íp pehbhoó wā jwúub p̄úh laab béjbipna caá”, Jesús jwiít dih ā níijp̄ j̄i.

²⁹ Páant ā níijchah joinít, jwiít caandíh nin pah jwī níijp̄ j̄i:

—**Buu** bácah ma jenah joiní naáwátj̄hjuh bohécan, buocannijeh jwiít dih ma naóhna caá. ³⁰ Pánihna, meém jéih beedáni ma jum̄atdih buu jwuhna jwī jéihna caá. Ded meemdíh bohéni pínah ā wihcan caá. Páant tigaá Dios pebhmant j̄úohni ma jum̄atdih jwī túi jéihna caá, jwī níijp̄ j̄i.

³¹ —**Buu** ‘Yoobópdih Dios pebhmant j̄úohni tigaá āt jum̄up’, ¿ñi níj níit buca? ³² **Páant níijn̄tji yuhna,** buu cheijeh nihát yeéb ñíih munáboó ñi jwéi jwúub bejehah, weém bíicjuh wā chāobípnā caá. Obohjeéhtih, bíicjuh pohba wā nihcan níit. Weemdíh ñi yoh bejehah yuhna, wā ípboó wājeéh ā jum̄bipna caá. ³³ **Páant wā yapat pínah játih yeebdíh naóhna caá wā chājap, j̄ígahcanjuh ñi túi ju-**mat pínah níijná. Nin baácboó ñi jum̄ jwuhuchah, Diosdih náahcannit yeebdíh yeejép ĩ chājbipna caá. Obohjeéhtih, nin baác dih moón ĩ yéej chājatdih yap yohni wā jum̄atdih

jéihnit, búdí ñi weñeé, jwiít dih ã niijíp jī.*

17

Jesús áih pínahdih Diosdih ã **uúbát**

¹ Páant niij péanit, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah ã niij **uúbáp** jī: “**Paá, buu** ma niijátji pah tih weemdíh í mawat pínah ã **juiná** caá. Pánihna, weém ma wūúh wã **jum**atdih **cáacwādih** ma jéihyanaá, weemdíh í weñat pínah niijná. Páant ma chājachah, weem jwúh meemdíhbut **queétdih** wã weñat **túutbipna** caá. ² **Nihat cáacwã í maáh weemdíh ma waadánap be. Pánih maáh jum**na, det weemdíh ma wūhnitdih **majeéh** wã **jum**at **túutbipna** caá. ³ **Det meém Dios biícjeh jum**nidih jéihna, weém ma wahnidihbut jéihna, **ja**pboó **jwíjeéh** **biíc**dih **páantjeh** í **túi jum**bipna caá.

⁴ “**Nin baácboó jum** jwuhna, ma chājat **túutatjidih** wã chāj **péanap** be. Pánih chājna, **ded** pah ma **jum**atdih **cáacwādih** wã **túi** jéihyanap be, meemdíh í weñat pínah niijná. ⁵ **Pánihna, nin baác**dih **jwí chājat pínah játih, majeéh biíc**dih **jum** jwuhna, **biíc** yoobó **jwípí** **wutat** pah **muntih**, weemdíh ma **jwúub** **maáh** **waadánaá**.

Jesús ã bohénitih pínahdih jwuh Diosdih ã **uúbát**

⁶ “**Paá, nit wíihwādih jwuh** wã **uúbhna** caá. Nit weemdíh ma wūhnit nin **baácboó** **yeejépwã** **cātíh** í **jum**uchah **yuhna**, **queétdih** **ded** pah ma **jum**atdih wã jéihyanap be. **Queét** **míihwādih** weemdíh ma wūhuchah, **queét** ma **wutat** pah í **chājna** **beé**. ⁷⁻⁸ **Weemdíh ma naawátjidih queétdih wã bohénachah, í túi** wēi **joyóp** be. Pánih wēi **joinít**, ma **pebhmant** **jūóhni** wã **jum**atdih, ma **wahni** wã **jum**atdihbut í **túi** jéihna caá. Pánih jéihnit,

* 16:33 Ro 8:37; 2Co 2:14; Ap 3:21; 5:5

‘Nihat jwiít dih ã bohéátjidih, nihat ã chãj júutatjidihbut Dios át wutur taga’, ï níj jéihna caá.

⁹ “Paá, nit wã bohénitíh pínahdihjeh úúbhna caá wã chãjap. Bitáíh pínahdih úúbhna wã chãj jwuhcan caá. Nit weemdíh ma wũh nit míhwã caá ï jumur. Íih pínahdih meemdíh úúbhna caá wã chãjap. ¹⁰ Nit wííhwã nihat míhwã mun tigaá. Pánihna, míhwãboó wííhwã mun tigaá. Weemdíh jepahna, ï túut nuumúchah ennit, bitabut weemdíh ï wéina caá.

¹¹ “Buu nin baácboó wã chãocán níít. Ma pebhna jwúub bejat túut caá wã chãjap. Páant ma pebhna wã jwúub bejehah yuhna, nit weemdíh ma wũh nit nin baácboó ï chãóbipna caá. Paá, meém túini jumna, nit weemdíh ma wũh nitdih ma wēpatjīh, weemdíh ma wũhni wēpat bíícdih, ma túi en dawaá. Páant ma túi en dawáchah, jwiít túi bíícdih jwī jumat pah muntih nitbut túi bíícdih ï jumbipna caá. ¹² Íjeéh jum jwuhna, ma wēpatjīh nitdih wã túi en dawáp be, bíícbóó ã buúdcát pínah níijná. Obohjeéhtih, ma naáwát dih ï daacátji pahjeh tih, bííc bácah iiguípna ã bejbipna caá.*

¹³ “Buu ma pebhboó bejat túut caá wã chãjap. Nin baácboó jum jwuhna, íih pínahdih páant wã níj úúbup be, caandíh joinít, weém bíícdih búdí ï weñat pínah níijná.

¹⁴ Ded pah ma jumatdih nitdih wãát naáwáp be. Weém yeejép wã chãjcat pah nit wííhwãboó yeejép chãjnitji ï túut nuumúp be. Páant ï túut nuumúchah ennit, bita túut nuumcánnitboó queédih ï iiná caá. ¹⁵ ‘Nin baácdih jumnit wííhwádih ma ub bejeé’, wã níj úúbhcan caá. Obohjeéhtih, ‘nin baácdih ï jum jwuhchah, ma túi en dawaá, Nemép queédih ã yéejacat pínah níijná’, wã níj úúbhna caá. ¹⁶ Weém nin baácdih moón yeejép ï jenah

* 17:12 Sal 41.9; Jn 13.18

joyát pah wã jenah joicán caá. Pánihna, weemdíh jepahnit jumna, nin baácdih moón ĩ jenah joyát pah queébtut ĩ jenah joicán caá. ¹⁷ Ma naáwát yoobópdih ā jumuchah, caandíh nit wíihwādh ma túi bohénaá, meemdíh chah ĩ jepahat pínah niijná. ¹⁸ Nin baácboó weemdíh ma wahat pahjeh muntih, weembút nit wíihwādhbut wã wahna caá, ded pah jwĩ jumatdih queét jwuh bitadih ĩ bohéat pínah niijná. ¹⁹ Cáacwādh wã wuh wūhbpna caá, mihwā jumna, ma weñat pínahdihjeh ĩ chājat pínah niijná.

Jesús nihat áihwā pínahdihbut ā úbát

²⁰⁻²¹ “Nit wíihwādhjeh ma teo wáacá’, wã niij úbhcan caá. Buh queétboó bitadih wíih doonádih ĩ bohénachah joinít, weemdíh jepahnitdihbut ma teo wáacat pínahdih wã úbhna caá, nihat wíihwā bícdih ĩ jumat pínah niijná. Weém majeéh jwiít chénewā jumna yuhna, bícjeh caá. Pánihna, jwiít bícjeh jwĩ jumat pah queébtut jwíjeéh túi bícdih ĩ jumu naáh, ma wahni wã jumatdih nihat cáacwā ‘Yoobópdih tigaá’, ĩ niij jéihyat pínah niijná. ²² Weemdíh ma wūhni wēpatdih wíihwādhbut wáat wūhup be, bícdih jwiít jwĩ jumat pah, queébtut túi bícdih ĩ jumat pínah niijná. ²³ Weém queét bícdih wã jumuchah, meembút weém bícdih ma jumna caá. Páant bícdih jwĩ jumuchah, wíihwā yoobópdih bícwā pahjeh ĩ jumbipna caá. Páant bícwā pah ĩ jumuchah enna, ma wahni wã jumatdih cáacwā ĩ jéihbpna caá. Pánihna, weemdíh ma oyat pah muntih, queétdihbut bíc yoobó ma oyatdih ĩ túi jéihbpna caá.

²⁴ “Paá, nin baácdih jwĩ chājat pínah játih weemdíh búdí oina, ma wēpat weemdíh wūhni, bíc yoobó maáta jwĩ jumup jĩ. Pánihna, wíihwā jwĩ pehbhoó wājeéh ĩ jumat pínahdih queétdih wã náah yacna caá, weemdíh

maáh ma jwúub waadaát dih ī enat pínah niijná. ²⁵ **Paá, meém** túini yoobát chājni, nin baácdih moón yeejépwā meemdíh ī jéihcah yuhna, weémboó meemdíh wā túi jéihna caá. Ma wahni wā jummatdih nit wíihwā ī túi jéihna caá. ²⁶ **Ded pah meém ma j**umatdih queétdih wā jéihyanap be. Túttimahbut, páantjeh wā jéihyabipna caá, weemdíh ma oyat pahjeh muntih queétdihbut ma oyatdih ī jéihyat pínah niijná. Pánih jéihnit, queétjehbut ī míc oyochah, íjeéh bícdih wā jumvipna caá”, Diosdih ā niijíp jī.

18

*Jesús dih eníhcannit caandíh ī tewat
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)*

¹ Páant niij úubh péanit, Jesús jwiít ā bohénitdih namah bac bejnit, Cedrón wūt jumni mujdih chúuh bej, Olivo pácahi jumni jeená jwī juibínap jī. ² Dawá láa caán pácahi jumupna Jesús jīh jwípí míc wáacap jī. Pánihna, Judas Jesús dih eníhcannitdih duó wáini pínah caanná jwī bejat pínahdih át jéihyep tajī. ³ Pánih jéihna, Jesús dih júutat túut niijná, Romano soldadowādih, Dioíh muudíh wapnitdihbut át duó wái jūúwúp tajī. Queétdih sacerdotewā maáta, fariseowā maátabut it wahap tajī. Pánih jūóhna, íih jiiát yuyú déejīh jiinít, ítah tóopna, íibat naaná, máa quiítnajīh man jumnit, ī juyúp jī. ⁴ Pánihna, jwī jumupdih ī toáh jūúwúchah ennit, yeejép ā yapat pínahdih jéihna, Jesúsboó queétdih jwááh bejnit, nin pah ā niij úubh joyóp jī:

—**¿Déhedih bid** jūóh tigaá ñi chāj? ā niijíp jī.

⁵ —Jesús Nazaret tútchidih bóodih bid jūóhna caá jwī chājap, queét ī niij jepahap jī.

—**Caan tígaá weém**, Jesús ā niijíp jī.

Queétdih duó wáini, Judas, queét cātína ã jumup jĩ.
 6 “Caan tígáá weém”, Jesús ã niij jepahachah joinit, caandih tewedih jũóhnitji táahjĩh ĩ chéi jwúub bej buugúp jĩ. 7 Páant ĩ buugúchah ennit, queétdih Jesús nin pah ã jwúub niij úubh joyóp jĩ:

—¿Déhedih bid tígáá ñi chāj? ã niijíp jĩ.

—Jesús Nazaret tútchidih bóodih bidna caá jwĩ chāap, queét ĩ jwúub niij jepahap jĩ.

8 —‘Caan tígáá weém’, yeebdih wáát niij jepahap be. Pánihna, weemdih teona, nit wājeéh jumnitdih ñi teoca bojoó, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

9 “Míihwā weemdih ma wũhnitdih biíc cáacdh wā buudát túutcap be”, Diosdih ã niij úubátji pah biíc yoobó ã yapat pínah niijná, “Nitdih ñi teoca bojoó”, ã niijíp jĩ.

10 Simón Pedro áih íbat naadih jwáat wáinit, sacerdotewā ĩ maáhdih teo wũhni Malco wūt jumniíh jéihyepmant bóo moli chóodih ã bóod yohop jĩ. 11 Páant ã bóod yohochah ennit, Jesús Pedrodih nin pah ã niijíp jĩ:

—Míih íbat naadih ma jwúub yacaá. Wā íp ded pah weemdih ã náah yacat pah biíc yoobó yeejép wā yapbipna caá, ã niijíp jĩ.*

*Sacerdotewā ĩ maáh pebhna Jesúsdiħ ĩ ub bejat
 (Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)*

12 Páant ã niij péanachah, soldadowā, ĩ maáhjĩh, jwiít judíowā jwĩ maátabut Jesúsdiħ teonit, caandih ĩ chéwep jĩ. 13 Chéo péanit, Anás pebhna ĩ ub bejep jĩ. Anás Caifás jóon wut jĩ. Caifásboó caán jópchidih sacerdotewā ĩ maáh ã jumup jĩ. 14 “Nihat jwiít judíowā jwĩ túi jummat pínahdih biíc cáac ã wun wũhuchah ã túibipna caá”, niij naóhniji Caifás ã jumup jĩ.*

* 18:11 Mt 26.39; Mr 14.36; Lc 22.42   * 18:14 Jn 11.49-50

*Pedro ã yeeat**(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)*

¹⁵ Weém, Simón Pedrojĩh Jesúsdih yuúpbít jwĩ en péenachah, Anáíh munná Jesúsdih ĩ ub juibínáp jĩ. Pánihna, weémboó sacerdotewã ĩ maáh ã jéihni jumna, Jesús túttimah maáíh muú wáihyat júduna weembút wã waad béjep jĩ. ¹⁶ Obohjeéhtih, weém wã waadáchah, Pedroboó wáihyat júdu waadápmaahjeh ã chāwáp jĩ. Pánihna, jwúub bac jūóhñit, waadátboó wapnihdih Pedrodih wã waadát túutur jĩ. Páant mi waadát túutuchah joinít, weém Pedrodih wã numah waad béjep jĩ. ¹⁷ Páant wã numah waad béjéchah ennít, caánt wapnihboó Pedrodih nin pah mi níj uúbh joyóp jĩ:

—¿Meembút Jesús ã pej jumni nihcan níít? mi níjíp jĩ.

—Nihcan caá weém, Pedro ã níj jepahap yuh jĩ.

¹⁸ Caan chéi túbít pohba ã cúbhuchah, caanjĩh moón teo wūhñit tuu cáonít, ĩ méé chúudur jĩ. Pánihna, jwiítbut Pedrojĩh ĩjééh jwĩ méé chúudur jĩ.

*Sacerdotewã ĩ maáh Jesúsdih ã uúbh joyát**(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)*

¹⁹ Páant jwĩ méé chúudat pónih, sacerdotewã ĩ maáh ã jóon Anásboó Jesúsdih át uúbh joyóp wut jĩ. Jwiít ã bohénitdih, ded pah ã bohéátjidihbut át uúbh joyóp wut jĩ. ²⁰ Páant ã uúbh joyóchah, Jesús caandíh nin pah át níj jepahap wut jĩ:

—Weém nihat ĩ joyóchah, jweéhcanjeh wāpí bohénap jĩ. Jwiít judówã jwĩ míic wáacat muudíh, Dioíh muudíhbut wāpí bohénap jĩ. ²¹ Páant wã bohénachah yuhna, ¿dépanihna weemdíh páant ma níj uúbh joí? Ma jéihíhna, weemdíh joinítjidih ma uúbh joyoó. Queétboó meemdíh yoobópdiĥ ĩ naóhbiĥna caá, át níjíp wut jĩ.

²² —Sacerdotewã ï maáhdih páant ma niijcá bojoó, niijnít, caan pébh ñuhni soldado téihyajih Jesúih púo tíbdih át mawap wut jĩ.

²³ —Ded pah yeejép wã niijátjidih weemdíh ñi naáwá. ¿Yoobópdih yeebdíh wã naáwáchah yuhna, dépanih tigaá weemdíh ma mao? Jesús soldadodih át niijíp wut jĩ.

²⁴ Pánih úbh joí péanit, Anásboó Jesúsdihi páantjeh ï chéonijidih ã jii Caifás, sacerdotewã ï maáh yoobát pebhna át wahap wut jĩ.

Pedro ã jwúub yeeat

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

²⁵ Jesúsdihi páant ã úbh joyát pónih, jwiít Simón Pedrojih páantjeh tuu cúut pebh jwĩ mée chúudap jĩ. Páant jwĩ mée chúudachah ennit, caanjíh moon jwúh Pedrodihi nin pah ï niij úbh joyóp jĩ:

—¿Meembút Jesús ã pej jumni nihcan níit? ï niijíp jĩ.

—Nihcan caá weém, Pedro ã jwúub niij jepahap yuh jĩ.

²⁶ Páant ã niiját túttimah, sacerdotewã ï maáhdih teo wáhni, Pedro moli chóodih ã bóod yohniji ã dée jwuh Pedrodihi nin pah ã niij úbh joyóp jĩ:

—¿Pácahi jumupdih meemdíh nihcannit beé Jesús biícdih wã enep? ã niijíp jĩ.

²⁷ —Weém ájeéh wihcan beé, Pedro ã niij jepahap yuh jĩ. Páant ã niijíchahjeh, mujbai áí ewep jĩ.

Pilato jwuh Jesúsdihi ã úbh joyát

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-50)

²⁸ Baáb jéenechah, Caifáih muumánt Jesúsdihi úb bac bejnit, caán tútchidih moón ï maáh Pilato wút jumniíh munná caandíh ï úb bejep jĩ. Pánih úb bejna yuhna, queétjeh áih munná waadcán, soldadowádh Jesúsdihi ï úb waad béjat tútup jĩ. Pilato judío nihcah, áih munná waadníit, jwĩ wutatdíh yap yohna, Pascua jeémátdih ita

jéih jeémpan tagaá. ²⁹ Páant ĩ waadcáh ennit, Pilato jécdih bac juí ññhñit, queétdih nin pah ā niíj uúbh joyóp jĩ:

—¿Dedé jíib tigaá nindih ñi naóh yac? ā niijíp jĩ.

³⁰ —Caán yeejép nihcah, meemdíh jwíta uúbh jũóhcan tagaá, ĩ niíj jepahap jĩ.

³¹ —Caandíh uúbh bejnit, ñi wutat pah yeebjéh ñi peéh chãjaá, Pilato queétdih ā niíj jepahap jĩ.

—Obohjeéhtih, yeéb Romano maátaboó jwiít judíowādih cáacwādih ñi mao yohat túutcap jĩ, ĩ niijíp jĩ. Páant niijná, Jesúsdi h ĩ mawat túutatdih niijná ĩ chãjap jĩ.

³² Páant ĩ mawat túutachah, Jesús cruzboó ā wunat pínahdih, jãtíh ā naáwátji bíic yoobó ĩ chãjat túutap jĩ.*

³³ Páant ĩ niiját túttimah, Pilatoboó jwúuúbh waad béjnit, Jesúsdi h át bid bojop wut jĩ. Pánih bid bojnit, caandíh nin pah át niíj uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Meém judíowā ĩ maáh níit? át niijíp wut jĩ.

³⁴ —¿Meemjéh uúbh joí en níit ma chãjap? ¿Bita ĩ naáwáchah joiníji níit, páant ma niíj uúbh joyóp? Pilatodih Jesús át niijíp wut jĩ.

³⁵ —Páant, weém judío nihcan caá. Ma déewā, ñíih sacerdotewā maátabut meemdíh ĩ wahap be. ¿Dedédih tibeé yeejép ma chãj, páant ĩ peéh chãjñichah? Jesúsdi h át niíj uúbh joyóp wut jĩ.

³⁶ —**Weém nin baácdih moón ĩ maáh nihcan caá. Páant wā jumuchah nihna, wā bohénit weemdíh ĩta teo wáac tagaá, jwí déewā ĩ teocat pínah niijná.** Obohjeéhtih, wā maáh jumat nin baácboó nihcan caá, Jesús Pilatodih át niíj jepahap wut jĩ.

³⁷ —Pánihna, ¿meém maáh níit? páant niijná, Pilato át niijíp wut jĩ.

---

* 18:32 Jn 3.14; 12.32

—Ma niiját pah maáh tigaá wā jumur. Cáacwā ĩ maáh jumat túut, queétdih yoobópdih naáwát túut niijná, nin baácboó wā jūúwúp jĩ. Pánihna, ded yoobópdih chājíhni, weemdíh ā táí jepahna caá, Jesús át niijíp wut jĩ.

³⁸ —¿Dedé tigaá yoobópdih jumat? Pilato át niijíp wut jĩ.

*Judíowā Jesúsdiĥ ĩ mao yohat túutat
(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)*

Páant niij péa, Pilato jwúub bac jūóhniĥ, queét pái ñuhniĥ judíowādiĥ nin pah ā niij naáwáp jĩ:

—Ñi mawat túutni Jesúsdiĥ dedé peéh mawat wihcan caá. ³⁹ Jópchi jumat pah, Pascua yeó jáapdiĥ biíc nemat muáboó jumniĥdiĥ wápí baca wūhna caá. Pánihna, ¿ñi maáh ñi niijnídiĥ yeebdíh wā baca wūh jĩh? Pilato jwí maátadiĥ ā niij wúbh joyóp jĩ.

⁴⁰ —Nihcan caá. Caandíh ma bacaca bojoó. Barrabásboodíh jwiítđiĥ ma baca wūhú, Pilatodiĥ jwí déewā ĩ niij ñaac jepahap jĩ. Barrabásboó Romano maátadiĥ yohíhniĥjeéh ā jumur jĩ.

19

¹ Páant ĩ niij ñaac jepahachah joinít, Pilato Jesúsdiĥ soldadowādiĥ át puñat túutur wut jĩ. ² Páant ĩ puñat túttimah, queét óot tōpdih péeb waoni júdu chājniĥ, Jesúsíh wao dáhdih ĩt yacap tajĩ. Pánih yac péanit, maátaíh yéguéh pah jígohni caandíh yacniĥ, nin pah ĩt niij deoh naáwáp wut jĩ:

³ —Ma táí jumú, judíowā ĩ maáh, niij deoh naóhniĥ, Jesúsdiĥ ĩ dawát yoobó pūina ĩt chājap wut jĩ.

⁴ Páant ĩ puñat túttimah, Pilato jwúub bac jūóhniĥ, caanjíh pái ñuhniĥ jwí déewādiĥ nin pah ā jwúub niij naáwáp jĩ:

—Ñi joyoó. Nindih dedé peéh mawat wihcan caá. Páant ã wihcatdih ñi jéihyat pínah niijná, wã jwúub ub bac jũóhna caá, ã niijíp jĩ.

⁵ Páant ã niij péanachahjeh, Jesús óot júdu duoní, maátaih yégueh pah jígohni ï yacniji muú diítmant ã bac jũúwáp jĩ. Páant ã bac jũúwáchah, Pilato queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—Ñi eneé. Nin caá, ã niijíp jĩ.

⁶ Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ï maáta, Dioíh muúdíh wapnitbut Jesúsdi h ennit, búdí ï jũih ñaacáp jĩ.

—¡Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! ¡Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! ï niijíp jĩ.

Páant ï niij ñaacáchah joinít, Pilato nin pah queétdih ã jwúub niijíp jĩ:

—Caandíh peéh mawat wihcah yuhna, ñi mawíhna, yeebjéh ub bejnit péoh dodhnit, ñi mawaá, ã niijíp jĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, jwí maáta nin pah ï jwúub niijíp jĩ:

—‘**Weém Dios** wúuh caá wã jumup’, caanjéh ã niijíp be. Páant ã niijátji jíib jwí nhowã ï wútatji pah caandíh mao yohat caá náahap, queét Pilatodih ï niijíp jĩ.

⁸ Páant ï niijíchah joinít, Pilatoboó chah ã joí wúhi bejep jĩ. ⁹ Pánih joí wúhi bejna, Jesúsdi h jwúub numah waad béjnit, caandíh nin pah ãt jwúub níj úbh joyóp wut jĩ:

—¿Dedjĩh bóo tigaá meém? ãt niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah yuhna, Jesús caandíh ãt jepahcap wut jĩ.

¹⁰ Páant ã jepahcah, Pilato nin pah ãt jwúub níj úbh joyóp wut jĩ, páant muntih:

—¿Weemdíh ma jepahíhcan níit? Weémboó meemdíh wã jéih bacana caá. Cruzboobút wã jéih péoh dodh mawat

túutna caá. ¿Caandíh ma jéihcan níit? Jesúsdiñh át niijíp wut jĩ.

¹¹ —**Dios meemdíh pánih** wēpatdih ã wāhcah, weemdíh ded pah mata jéih chājat túutcan tagaá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdih dwo wáiniboó meém chah yéejni ã jumna caá, Jesús Pilatodih át niijíp wut jĩ.

¹² Páant ã niijíchah joinít, Pilato caandíh átiñh bacaíhip wut yah jĩ. Pánih bacaíhna, jwúub bac jūóhñit, queét jwĩ maátadiñh ã bacaíhat déejidiñh ã wēp naáwáp yah jĩ. Obohjeéhtih, páant ã naáwáchah, jwĩ déewāboó chah íjñit, búdí ã jwúub niij jūih ñaacáp jĩ.

—**‘Weém maáh caá’**, niijná, Jesús jwĩ maáh Césardiñh eníhcanni caá. Pánihna, caandíh bacana, meembát Césardiñh yap yohñi mata jum tagaá, Pilatodih ã niijíp jĩ.

¹³ Páant ã niijíchah joinít, Jesúsdiñh jwúub bac jūúwát túutñit, caandíh ded pah ã chājat pínahdiñh naáwát túut niijná, peéh chājat pínahdiñh naóhñit ípí chúudupboó Pilato ã yoób juí chúudup jĩ. Pilato ã chúudupboó jee dáhna ã jwejni coah ã jumup jĩ. Caan cóah jwiít judiowā jwíñh wéheatjñh Gabatá ã wūt jumup jĩ. ¹⁴ Caán yeó jáapdiñh Pascua jeémát yeó jáap játiñh jwĩ míic ámohat yeó jáap, yeó téih púuh laáb juníní ã jumup jĩ.

Pánih juí chúudñit,

—Nin caá ñi maáh, Pilato caanjñh páñit jwĩ déewādiñh ã niijíp jĩ.

¹⁵ —¿Ñ wun dáhwa naáh! ¿Ñ wun dáhwa naáh! ¿Uñ bejñit, cruzboó péoh dodhñit, caandíh ñi mao yohoó! ã niij ñaacáp jĩ.

—¿Ñi maáh ã jumuchah yahna, caandíh cruzboó péoh dodhñit, mao yohat túut níit ñi chājap? Pilato queétdih ã niij jepahap jĩ.

—Roma tútchidih bóo César jwĩ maáh yoobát caá. Bihñ maáh jwiítidih ã wihcan caá, sacerdotewã ã maáta ã niíj jepahap jĩ.

¹⁶ Páant ã niiját túttimah, queét ã weñat pínah niijná, Jesúsdiñ cruzboó mao yohat túutna, Pilato áih soldadowãdih ã ãb bejat túutup jĩ. Pániñna, queét soldadowã Pilatoih mũmánt Jesúsdiñ ã ãb bac jũwúwup jĩ.

Jesúsdiñ cruzboó péoh dodhñit, ã mawat

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

¹⁷ Pániñ ãb bac jũóhñit, Jesúsjeñ áih cruzdih ã be-wechah, Waó lidíp wũt jumni jeejína caandih ã ãb bejep jĩ. Jwĩih wéheatjĩh caán jeé Gólgota ã wũt jumup jĩ. ¹⁸ Pániñna, bita chénewãdihbut caán biícidih ã mao yohat túut niijná, ãjeéh ã ãb bejep jĩ. Pániñ ãb bejna, caanná juibínit, queét biíc peihcannit ã beoniji cruznadih soldadowã ã nah péoh jwejep jĩ. Biícidih Jesús ã jéihyep-mant bóo bũwámant péoh jwej, biíhdih ã wáyámant bóo bũwámant ã péoh jwejep jĩ. Pániñna, ã tac yoób Jesúsdiñ ã péoh jwejep jĩ. ¹⁹ Pániñ péoh jwej péanit, Pilato ã daacát túutni naadih Jesúh waó chahmant ã nah péoh báudhdup jĩ. Nin pah át niíj daacát túutup tajĩ: “NIN JESÚS NAZARET TÚTCHIDIH BÓO JUDÍOWã ã MAÁH CAÁ”, át niíj daacát túutup tajĩ. ²⁰ Caán naadih páant ã niíj daacát túutna, jwĩih wéheatjĩh, Roma tútchidih moónih wéheatjĩh, Grecia baácidih moónih wéheatjĩhbut páant át niíj daacát túutup tajĩ. Pániñ nah péoh péanit, queét biíc peihcannitdih ã yoób pud dodhdop jĩ, bũca. Queédih cruzboó ã péoh dodh mawapboó tútchi jwéejdih ã jumup jĩ. Dawá jwĩ déewã queédih ã mawachah enat túut niijná, jwĩjeéh ã péé bejep jĩ. Pániñna, caanná juibínit, Pilato ã daacát túutatjidih dawá jwĩ enep jĩ. ²¹ Páant ã niíj daacát túutatjidih dawá jwĩ enechah íjñit, Pilato pehbboó jwúub

bejnit, sacerdotewã ã maáta nin pah caandíh ãt niíj wutur wut yuh jĩ:

—‘Nin judíowã ã maáh caá’, ma niíj daacát túutca bojoó. Caánboó jwĩ maáh nihcan caá. Obohjeéhtih, nin pah ma jwũub niíj daacát túutú: **“Judíowã ã maáh caá weém”**, ã niijíp be’, ma niíj daacát túutú, ãt niijíp wut yuh jĩ.

²²—Wã jwíih daacát túutat pahjeh ã jumũ naáh, Pilato queétdih ãt niíj jepahap wut jĩ.

²³ Jesúsdiñ ã péoh dodhdat túttimah, chéneña míic soldadowã Jesúíh yéguehnajidih ã jummat yoobó ã ubur jĩ. Áih jih bóo chóo, waica naáh chóo ã jumur jĩ. ²⁴ Caán chóo, pániñni ã jumuchah, nin pah queét míicjeh ã niijíp jĩ:

—Nin yégueh chóodih jwĩ yeo wáica boj jíñh. Ded nin chóodih ubni pínahdih jéihyat túut niijná, jwĩ yoh tíoh jwuh jíñh, ã míic niijíp jĩ. Páant niijnít, íñh tíhwat naajíñ ã yoh tíhwip jĩ.

Pániñ tíohña, Dios naáwátidih naóh yapani ã daacátji pahjeh ã yapat pínah niijná, queét páant ã chãjap jĩ. “Wíih yégueh chóodih queét ã jummat yoobó ã ubbipna caá. Pániñña, wíih yéguehdih ubni pínahdih jéihíhña, tíhwat naajíñ ã yoh tíohbipna caá”, ãt niíj daacáp tajĩ.*

²⁵ Páant ã chãjachah, Jesúíh cruz pehbbit chéneña míic yaádh bíicdih weém wã en ñuhur jĩ. Jesús ín, ã cheh, bíñh wili María Cleofas áa, bíñh wili María Mágdala tútchidih bóli jwĩ en ñuhur jĩ. ²⁶ Pániñña, ã ín bíicdih weém búdí ã oinibut ã pebh wã en ñuhuchah ennit, ã índih Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—**Naá, can wã bohénijiboó meemdíh ma wũuh** pah ã jumvipna caá, ã niijíp jĩ.

²⁷ Páant niíj péanit, weemdíh jwuh nin pah ã niijíp jĩ:

—**Bũũ** cant ma ín pah mi jumvipna caá, ã niijíp jĩ.

* 19:24 Sal 22.18

Páant ã niijíchah joinít, caán yeó jáapjeh caántdih jwíih mûúboó wã ùb waadánap jĩ.

Jesús ã wunat

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Páant ã niij péaat túttimah, “**Nihat Dios weemdíh ã wutnidih wã chāj péanap be**”, niij jéihna, Dios naáwátidih naóh yapanit ï daacátji pahjeh ã yapat pínah niijná, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—**Weemdíh taca joótina caá**, ã niijíp jĩ.*

²⁹ Caanjíh bijni jiwá iguñh mac jumni wáam dahdih ï bíbohóp jĩ. Pánihna, bíc soldado hisopo wūt jumni máa doóbhdih ùbnit, páab chuí déedih chéó búudhñit, bijni macdih ã taj báahanap jĩ. Taj báaha péanit, Jesúñh jacna ã nah tewep jĩ, ã wái nomat pínah niijná. ³⁰ Páant ã chājachah, Jesús caandíh wái nom péanit,

—**Páant bóojeh tigaá**, niij, waó yañh ðonít, ã wunah bejep jĩ.

Soldado Jesúñh páwádih ã jwáagat

³¹ Caán ã wunni yeó jáapdih, Pascua yeó jáapna jwí chooát yeó jáap pínahdih jwí ámohat ã jumup jĩ. Jwiít judíowã caán chooát yeó jáapdih cruzboó páantjeh ï ññhatdih jwí náahcap jĩ. Pánihna, íñh wúu nahnadiah daj mawachah, waícanjeh ï wunat pínah niijná, jwí maátaboó Pilatodih ït daj mawat túutup wut jĩ. Páant ï daj mawat túttimah, íñh bácahjidiñh waícanjeh ùb deyaat túut ït chājap tajĩ. ³² Páant ï wutuchah joinít, Pilato cruzboó ññhñitdih íñh wúu nahnadiah soldadowādih át daj mawat túutup wut jĩ. ³³ Obohjeéhtih, caan pébh ññhñitdih daj mao péa, yap jūóhñit, Jesús játih ã wunatjidiñh enna, áñh wúu nahnaboodíh ï daj maocap jĩ.

* 19:28 Sal 69.21

³⁴ Pánih daj maocan yuhna, biíc soldado áih itah tóopjĩh Jesúh páwá pĩjmant ã jwáag aabánap jĩ. Páant ã jwáagachah, biícmantjeh meép mahjĩh wid jumni ã chíi jũúwúp jĩ. ³⁵ Páant ã chíi jũúwúchah, weemjéh wã enep jĩ. “Weém nin tólihdi h páant wã niij daácna, yoobópdih naóhna caá wã chãjap”, wã niij jéihna caá. Pánihna, yeebdíhbut wã naóh yapana caá, yeebbút Jesúsdi h ñi túi jenah joyát pínah niijná. ³⁶ Dios naáwát di h naóh yapanit ã naóh daacátji pahjeh tibeé páant ã yapap jĩ. “Áih bácah di h ded iidípdih ã daj maocan niit”, ã niij daacátji pahjeh, Jesúh wúu nahnadi h ã daj maocap jĩ.* ³⁷ Dios naáwát di h biíh tólihdi h nin pahbut it niij daacáp tajĩ: “Queét ã jwáagnijidi h ã enbipna caá”, it niij daacáp tajĩ.*

Jesúh bácahjidi h ã yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Jesús ã wunat túttimah, José Arimatea tútchidi h bóo, áih bácahjidi h ub deyaat túut niijná, Pilatodi h úúbúdi h át bejep wut jĩ. Páant ã úúbúchah joinít, ã yohat pínah niijná, Pilato caandi h át ub deyaat túutup wut jĩ. Páant ã ub deyaat túutuchah joinít, José cruzboó ñuhnit pebhna jwinít, Jesúh bácahjidi h ã ub deyanap jĩ. José jwí déewã maátadi h úumna, Jesúsdi h ã jepahatjidi h át naáwíhcap tajĩ. ³⁹ Nicodemo, Jesúsdi h chei juí wéhenijibut,* ájeéh jũóhni t, mirra wút jumni chej jumni ah, áloe wút jumni chípéh déejĩh widni di h ã ub juyúp jĩ, Jesúh bácahjidi h ã yohat pínah játih ñáñat túut niijná. Caán ã ub jũóhni treinta kilos át chodop jĩ. ⁴⁰ Pánihna, queét chénewã Jesúh bácahjidi h ub deyanit, jwiit judíowã wunnit di h jwĩpĩ yohat pah, áih bácahjidi h chej jumni jĩh ñáini t,

* 19:36 Ex 12.46; Nm 9.12; Sal 34.20; 1Co 5.7

* 19:37 Zac 12.10; Ap 1.7

* 19:39 Jn 3.1-2

yéguehnajĩh ĩ pinip jĩ. ⁴¹ Cruzboó Jesúsdiĥ ĩ mawap pebh pácahi ã jumup jĩ. Caán pácahi tac yoób cáac ĩ yohat pínah ĩ jáap baadni jeé ĩt át jumup jĩ. Caán ĩ baadni ĩtdiĥ cáac yoh jwũhca naáh át jumup jĩ. ⁴² Pániĥna, jwĩ chooát hora tóah jũúwúchah, áih bácaĥjidiĥ ub bejnit, chooát yeó jáap túttimah caandíĥ túi ámoh péaat túut niijná, caán pebhbit jumni jeé ĩtdiĥ yóĥahnitjeh ĩ yohop jĩ.

20

Jesús ã boo pud jũúwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Domingo yeó jáapdiĥ baab bóĥat pínah játiĥ, María Mágdala tútchidiĥ bóli, Jesúsdiĥ ĩ yohopjiboó mit bej jáanap wut jĩ. Caanná ĥuibínit, caán ĩtdiĥ ĩ nemnji jeé júdudĩĥ bita ĩ pũtú dodhdatji pah ã jumuchah, mit enep wut jĩ. ² Pániĥ enniĥji weém, Jesús búdí ã oini, Simón Pedrojĩĥ jwĩ jumupna mi ñáo ĥuyúp jĩ. Pániĥ ñáo ĥuinít, jwiĩtdiĥ nin pah mi niij naáwáp jĩ:

—Jwĩ Maáĩĥ bácaĥjidiĥ jáantjeh ĩt ubup tabe. Pániĥ ub bejnitji ded ĩ jwũub jwejepjiboó wã jéihcan caá, mi niijp jĩ.

³ Páant mi niijchah joinít, jwiĩtbut Jesúsdiĥ ĩ yohopjiboó enediĥ jwĩ ñáo ñah bejep jĩ. ⁴ Pániĥ ñáo ñah bejna, weém Pedrodĩĥ ñáo yapnit, ã játiĥ caán yohopji jeé ĩtĥna wã waóĥ ĥuibínap jĩ. ⁵ Pániĥ játiĥ ĥuibína yũhna, caán ĩtdiĥ waadcánjeh, péeb jéen enna, Jesúsdiĥ ĩ pinni chóonajijeh ã lajachah, wã enep jĩ. ⁶ Páant wã péeb jéen enechahjeh, Simón Pedro pée ĥuinít, chão ñúhcanjeh, caán ĩtĥna ã waad béjep jĩ. Pániĥ waad béjnit, Jesúsĩĥ bácaĥjidiĥ ĩ pinni chóonajijeh ã lajachah, caanbút ã enep jĩ. ⁷ Jesúsĩĥ wao dáhdĩĥ ĩ pinni chóo chibít yũúp ã lajachah, caandĩĥbut ã enep jĩ. ĩ pinni chóona áih bácahdĩĥ áih

wao dáhdihbut ĩ pinatji pahjeh ã lajap jĩ. ⁸ Pánihna, waad béjnit, ã en ñuhuchah ennit, weembút wã ñuún waad béjep jĩ. Pánih ñuún waadnit, Jesúih b́acah ã wihcah ennit, “Yoob́pdih Jesús át jwúb boo pud j́óh tagaá”, weém wã niáj jéihyep jĩ. ⁹ Caán íitboó jwĩ bejat pínah j́atih, Dios naáwát dih naóh yapanit Cristo ã wunat pínahdih, ã jwúb boo pud j́uwát pínahdihbut ĩ daacátjidih jwĩ túi beh joi jwúhcap jĩ. ¹⁰ Pánih en péanit, jwíih muúná jwĩ jwúb bejep jĩ.

María Mágdala tútchidih bólidih Jesús ã jígo hat
(Mr 16.9-11)

¹¹ Jwiít dih mi naáwát túttimah, María Mágdala tútchidih bóli jwĩ túttimah pée bejnit, Jesúih b́acahdih ĩ yohopji jeé íit j́ec jípónih ñuhnit, mit j́ui ñúhup wut jĩ. Pánih j́ui ñúhnajeh, péeb jéennit, caán íitna mit en waadá bojop wut jĩ. ¹² Pánih en waadána, Dios ã wahnit ángelwá chénewádih mit enep wut jĩ. Túi baabní yéguéhna d́onít, Jesúih b́acah ã lajapjidih ĩt ch́udup wut jĩ. Biíc áih waó jumupjimant, biíh áih jítha jumupjimant ĩt ch́udup wut jĩ. ¹³ Páant queétdih mi péeb j́een enechah, queétkoó caántdih nin pah ĩt niáj úbh joyóp wut jĩ:

—¿Yad wilí, dépanih tigaá ma j́uí? ĩt niijíp wut jĩ.

—Wã maáih b́acahjidih ub bejnit, ded ĩ jwúb jwejepji-boó wã jéihcan caá, mit niáj jepahap wut jĩ.

¹⁴ Queétdih páant niijnít, tac púud enna, Jesús caanjíh ã ñuhuchah, mit enep wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, pánih enna yahna, mit beh encap wut jĩ.

¹⁵ Páant mi beh encap, Jesús caántdih nin pah át niáj úbh joyóp wut jĩ:

—¿Yad wilí, dépanih tigaá ma j́uí? ¿Déhedih tigaá ma bid? át niijíp wut jĩ.

Páant caandíh beh encanjeh, “Nin pácahidih en daoní nacaá”, mit niíj jengah joyóp wut yuh jĩ. Páant niíj jengah joiná,

—¿Meemnit beé jwĩ maáíh bácahjidih ma ub bejep? Ub bejna, ded ma jwúub jwejepjiboó weemdíh ma naáwá, caandíh jwúub ubdih wã bejat pínah niijná, caandíh mit niijíp wut jĩ.

¹⁶ —**María**, át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joí, tac púud ññhñit, Hebreo wéheatjĩh nin pah mit niijíp wut jĩ.

—Raboni, niijnít, Jesúsdih mit pin tewep wut jĩ. “Raboni”, niijná, “Bohéní”, niijná mit chājar wut jĩ.

¹⁷ Páant mi pin teweçah, Jesús caántdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—**Weemdíh ma pin teoca bojoó. Wã íp pebhboó wã púuh** laab béj jwuhcan caá. Pin teocanjeh, wã úudwã panihñitdih nin pah niíj naáwádih ma bejeé: ‘Jesús nin pah yeebdíh ã niíj naáwát túutup be: “Wã íp ñi íp mun tigaá. Caanjéh wíih Dios ñíih Dios mun tigaá. Pánihna, ã pebhboó wã púuh laab béjbipna caá”, ã niíj naáwát túutup be’, queétdih ma niijí, Mariádih Jesús át niijíp wut jĩ.

¹⁸ Páant ã niijíchah joiníhji jwĩ pebhna jwinít, nin pah mi niijíp jĩ: “Jwĩ Maáhdih wã enep be”, niijnít, Jesús caántdih ã naáwát túutatjidih jwiítidih mi naóh yapanap jĩ.

Jesús ã bohénitjidih ã jígochat

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Caán domingo yeó jáap cheyeh tão yap aabát tút-timah, jwiít Jesús ã bohénitji, jwĩ maátadih úumna, jēcdih túi nem beedá bojnit, muú díitna bíicdih jwĩ chúudup jĩ. Páant túi nem beedáni ã jumuchah yuhna, Jesús jwĩ cãtíh ã jígohop jĩ. Pánih jígoñnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Ñi jum caá? Dios ã túyat ñijeéh ã jumna naáh, ã niijíp jĩ.

²⁰ Páant niij péanit, áih téihyanadih, áih jítchanadihbut jwiítdih ã jútup jĩ. Páant ã jútuchah enna, jwĩ Maáh ã jummatdih jéihnit, búdí jwĩ weñep jĩ. ²¹ Páant jwĩ weñechah, Jesús nin pah jwiítdih ã jwúb niijíp jĩ:

—Úmcanjeh, ñi túi jumú. Wã íp weemdíh ã wahat pah muntih, wíih túini doonádh ñi naáwát pínah niijná, yeebdíhbut wã wahna caá, ã niijíp jĩ.

²² Páant niij péanit, jwiítdih ã póoj jáhanap jĩ.

—Buu Túini Espíritudih ñi ubú, ñíih caolih diítboó ã jummat pínah niijná. ²³ Páant ñijeéh jumna, ã wēpatjĩh det ĩ yéej chājatdih ñi yohochah, yohni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, det ĩ yéej chājatdih ñi yohcah, yohca naáh ã jumbipna caá, Jesús jwiítdih ã niijíp jĩ.*

Jesús ã jwúb jígohochah, Tomás ã enat

²⁴ Jesús jwĩ cātíh ã jwíih jígohni chei, Tomás pohba jwíjeéh ã wihcap jĩ. Tomás Jesúsdi h jwíjeéh bohéni “Waláhni”, ĩpĩ niij wūt ejni ã jumap jĩ.

²⁵ Túttimah, ã jwúb juyúchah, caandíh nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Jwiít jwĩ maáh Jesúsdi h jwĩ enna beé, jwĩ niijíp jĩ.

Páant jwĩ niijíchah joiná yuhna, Tomásboó nin pah ã jíponih niij jepahjehep jĩ:

—Weémboó áih téihyadi h ĩ péhwatji ítnadi h wíih téih tíbjĩh teo encan, áih páwádh ĩ jwáagatji ítdihbut teo encan, ‘Á boo pud júwát dooná yoobópdih caá’, wã niij jenah joicán niít, jwiítdih ã jáh niijjéhep jĩ.

²⁶ Túttimah bóo domingo yeó jáap caán mūdíhjih jwĩ jwúb míic wáac juyúchah, Tomásbut jwíjeéh ã jumap

* 20:23 Mt 16.19; 18.18

jĩ. Pánih míic wáac j̄uinít, nihat j̄ecnadih jwĩ jwúub t̄ái nemechah yuhna, Jesús jwĩ c̄at̄ih ã jwúub jígohop jĩ. Pánih jígohnit, nin pah jwiít̄dih ã niijíp jĩ:

—¿Ni j̄um caá? Dios ã túyat ñijeéh ã j̄umu naáh, ã niijíp jĩ.

²⁷ Páant niijnít, Tomásboodih nin pah ã niijíp jĩ:

—Tomás, wíih téihyadih ã péhwatji ítnadih meemjéh ma teo eneé. Wíih páwádih ã jwáagatji ítdihbut ma teo eneé. Teo ennit, ‘Yoobópdih tigaá ãt boo pud j̄úwúp taga’, ma niij jéihyeé, caandih ã niijíp jĩ.

²⁸ —Meémboó wã Maáh, wíih Diosbut caá, Tomás caandih ã niijíp jĩ.

²⁹ —Weemdih ennitjeh, ‘Yoobópdih tigaá ãt boo pud j̄úwúp. Pánih boo pud j̄úhna, Dios ã wahni Cristo yoobát caá’, meém ma niij jéihna caá. Obohjeéhtih, bitaboó weemdih encan yuhna, páant niij jéihnit, bádí ã wéibipna caá, Jesús Tomásdih ã niijíp jĩ.

Jesúsdi h cáacwã ã jéihyat pínah niijná, Juan nin tólihdih ã daacát

³⁰ Jwíjeéh j̄um jwuhna, dawá láa jwiít cáacwã jwĩ jéih ch̄ajca naáhdih Dios ã wēpatj̄ih Jesús ã ch̄aj j̄úut̄up jĩ. Páant ã ch̄aj̄atjidih nin tólihdih wã jéih daác beedácan caá.

³¹ Pánih daác beedácan yuhna, nin tólihdihjeh wã daacáp be, “Yoobópdih Dios ã wahni Jesússeh tigaá. Caanjéh tigaá Dios w̄úh”, ñi niij jéihyat pínah niijná. Páant niij jéihna, caandih jepahnit, yeéb Diosjeéh páantjeh ñi j̄umbipna caá.

21

Jesús Tiberias ím jwéejdih siete ã bohénitjidih ã jwúub jígohat

¹ Túttimah, jwiít siete ã bohénitjidih Tiberias ím jwéedih Jesús ã jwúub jígohop jĩ. Nin pah ã jumup jĩ:

² Jwiít bícdih jumnit, Simón Pedro, Tomás “Waláhni”, jwĩ níj ejni, Natanael Galilea baác Caná tátchidih bóo, jwiít chénewã Zebedeo weh, bita chénewã Jesús ã bohénitji, páant moón jwĩ jumup jĩ. ³ Páant moón jwĩ jumuchah, Simón Pedro jwiítidih nin pah ã niijíp jĩ:

—Weém queej júut mawadih bejna caá wã chãjap, ã niijíp jĩ.

—Jwiítbut majeéh jwĩ bejmi caá, jwĩ niijíp jĩ.

Páant níj, dei jubí, jááj chóodih waadnít, ímdih jwĩ púud bac bejep jĩ. Pánih púud bac bejnit, nihat chei jwĩ júut mawachah yuhna, queejwá ĩ chũúhcap jĩ.* ⁴ Baáb báahachah, Jesús ím jwéedih ã ñhuchah, jwĩ enep yuh jĩ. Obohjeéhtih, caandíh jwĩ beh encap jĩ.

⁵ Pánih ñhna, jwiítidih nin pah ã níj ej ubh joyóp jĩ:

—¿Wã déewáá, queejwádih ñi bid juicá? ã niijíp jĩ.

—Wihcan caá, jwĩ níj jepahap jĩ.

⁶ Páant jwĩ níj jepahachah joinít, nin pah Jesús ã jwúub níj ejep jĩ:

—Jéihyemant bóo buwáboó ñih ñhodíh ñi yoh báaha en tigaá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, caán ñhodíh yoh báahana, dawá queejwá ĩ chũúhchah joinít, jwíih ñhodíh jwĩ wái ñaha bojop yuh jĩ. Obohjeéhtih, tub dawá ĩ jumuchah, jááj chóoboó jwĩ jéih ub yaccap jĩ.* ⁷ Páant dawá ĩ jumuchah, Jesúsdih jwĩ jwíih jwááh láa bíc yoobó ã yapatjidih náhninit, weémboó, Jesús búdí ã oini,

—Jwĩ Maáh caá, Pedrodih wã niijíp jĩ.

Páant wã niijíchah joinítjeh, ã tóo dug jwejni yégueh chóodih jwúub duó ámoh chéonit, ñáap báah bejnit, Jesús

* 21:3 Lc 5.5   * 21:6 Lc 5.6

pebhna ã yaáh ñáan bejep jĩ. ⁸ Páant ã yaáh ñáan bejehah, caán ñhodíh teonit, jwiitboó jááj chóojih jwĩ wái ñáan juibínap jĩ. Íim tac yoob póhba ã nihcan jíí, túi jwéej buugdíhjih jwĩ jumup jĩ. ⁹ Pánih wái ñáan juibínit, Jesús ã chãjni túi iigní tuu táohjih queejwá pan bícdih ã lajachah, jwĩ enep jĩ. ¹⁰ Páant jwĩ ñáan juibínachah, Jesús nin pah jwiitdih ã niijp jĩ:

—**Butéh** ñi jút maonitdih daocánnit ñi ub júúwú, ã niijp jĩ.

¹¹ Páant ã niijchah joinít, Simón Pedro jááj chódih waadnít, ñhodíh watnit, óon coahboó ã wái ñáan júúwúp jĩ. Dahwanit míicjeh ciento cincuenta y tres queejwá ã jumup jĩ. Páant moón dawá ã jumna yuhna, caán ñhodíh ã boloh wáicap jĩ. ¹² Pánihna, Jesús jwiitdih nin pah ã jwúub niijp jĩ:

—**Ni jeémp jáa** júúwú, ã niijp jĩ.

Páant ã niijchah joinít, ã pebh juibínit, caandíh en poonit jumna, “Jwĩ Maáh caá”, niijná, jwiit jwĩ úbh joí encap jĩ. ¹³ Páant ã pebh jwĩ juibínachah, Jesús queej pan bícdih nah teonit, jwiitdih ã wúhup jĩ.

¹⁴ Caán yeó jáapdih ã boo pud júúwát túttimah, jwiitdih bíic peihcanni láa míic jútna ã chãjap jĩ.

Jesús Simón Pedrodih ã míic wéheat

¹⁵ Páant jwĩ jeémp péaat túttimah, Jesús Simón Pedrodih yúúpbit numah bejnit, nin pah ã níj úbh joyóp jĩ:

—**Simón, Jonás wúh**, ¿queét ã oyat chah weemdíh ma oi níit? ã niijp jĩ.

—Wã oina caá, Maá. Wã oyatdih ma jéihna caá, ã níj jepahap jĩ.

—**Pánih oina, wíh oveja weh panihnitdih ma túi** inií, Jesús caandíh ã niijp jĩ.

¹⁶ Páant niijnít, nin pah ã jwúub niíj wúbh joyóp jĩ, páant muntih:

—Simón, Jonás wúh, ¿yoobópdih weemdíh ma oi níit? ã niijíp jĩ.

—Maá, meemdíh wã oina caá. Wã oyatdih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—Pánih oina, wíih ovejawã panihnitdih ma túi en dawaá, Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁷ Páant niijnít, nin pah ã jwúub niíj wúbh joyóp jĩ:

—Simón, Jonás wúh, ¿weemdíh oyat yoobát níit ma oyop? ã niijíp jĩ.

Biíc peihcanni láa “¿Weemdíh ma oi níit?” ã niij wúbh joyóchah joinít, Pedro búdí jíghnit, nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Maá, nihatdih jéihni jumna, meemdíh wã oyatdih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—Pánih oina, wíih ovejawã panihnit ĩ jeémát pínahdih ma túi wúhuú. ¹⁸ Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Jáap jum jwuhna, meemjéh yégueh waadnít, ded ma bejíhipboó mapí bejep jĩ. Obohjeéhtih, behe ma jumuchah, míih muj nahdih ma júut ñahanachah, meemdíh yégueh yacnit, ded ma bejíhcapboó bita ĩ ub bejbipna caá, Pedrodih Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁹ Páant niijná, Jesúsdih jepahni ã jummat jíib, ded pah Pedrodih bita ĩ mawat pínahdih jéihya naóhna ã chãjap jĩ. Páant niij péanit,

—Weém ded pah wã chãjatjidih enniiji jumna, biíc yoobó ma chãjaá, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

Jesús ã bohéni búdí ã oini nin tólihdih ã daacát

²⁰ Páant ã niij naáwáchahjeh, Pedroboó tac páud ennit, weém Juan, Jesús búdí ã oini, queétdih wã ñuún péenachah, ã enep jĩ. Biíc dihdih jwĩ péé jeémp láa, weémboó

Jesús ã pebh dodh jáah lajni “¿Maá, meemdíh eníhcannit-dih júutni pínah ded tigaá ã jum?” Jesús dih niij úubh joiní wã jumap jĩ.* ²¹ Pánihna, weemdíh ennit, Pedro Jesús dih nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—¿Maá, canboodíh ded pah tigaá ã yapbi? ã niijp jĩ.

²² —**Nin baácboó wã jwúub** dei júúwúchah, candih páantjeh wã jumap túutuchah, míih pínah nihcan caá. Pánihna, candih ded pah ã yapat pínahdih meemdíh wã naóhcan caá. Obohjeéhtih, ded pah wã chãjatjidih enniji jumna, meémboó bíc yoobó ma chãjaá, Jesús Pedrodih ã niijp jĩ.

²³ Páant Pedrodih ã naáwátjidih jéihnit, nihat Jesús íhwã queétjeh chah búdí ít míic wéhenap jĩ. “Juan, Jesús búdí ã oini, ã wuncan niít”, weemdíh queétjeh ít niij míic wéhenap yah jĩ. Obohjeéhtih, “Caán ã wuncan niít”, Jesús niijná ã chãjcan jĩ. **“Nin baácboó wã jwúub** dei júúwúchah, candih páantjeh wã jumap túutuchah, míih pínah nihcan caá. Pánihna, ded pah candih ã yapat pínahdih meemdíh wã naóhcan caá”, Pedrodih Jesús niij naóhna ã chãjap jĩ.

²⁴ Pánihna, weemdíh jĩ, Jesús páant ã niij naáwáp jĩ. Caán ded pah yoobópdi ã yapatjidih jéihnit, nin tólihdih wã daácna caá. Pánihna, nin wã naáwát yoobópdi ã jumapdi jwĩ túi jéihna caá. ²⁵ Dawá bíhdihbut Jesús ã chãjap yah jĩ. Obohjeéhtih, “nihat ã chãjatjidih wã daác beedánachah, dawá tólihdih ã jumachah, ita en buájacan tagaá”, wã niij jenah joiná caá.

Pánihna, páant bóojeh weém Juan wã daác péana caá.

---

* 21:20 Jn 13.25

Dios ã jáap naáwát tólih New Testament in Cacua

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacua

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06
